

JAARVERSLAG 1999

RAPPORT

JAAHVERSLAG 1999
RAPPORT

Inhoud

De Kern 1999 4

Van het Bestuur 12

Rapport 14

De jaren van belangrijke keuzes 16

Resultaten 1999 in het kort 16

Visie op onze omgeving 20

Resultaten (in realisering doelstellingen) ABP in 1999 24

Informatie- en communicatietechnologie (ICT) 35

HRM-beleid 36

Tot slot 37

Strategische argumenten 38

Personalia 62

Afkortingen en begrippen 64

Strategische argumenten

Een jaarverslag is een weergave van wat een organisatie in het afgelopen jaar heeft gepresteerd. Uitgedrukt in woord en cijfer. Helder, zakelijk en toetsbaar.

Achter al die nuchterheid schuilen echter duizenden mensen die ieder hun eigen persoonlijkheid leggen in de taak die ze vervullen. Uiteenlopende karakters die weliswaar gestuurd worden door de strategie, maar die toch zelf invullen en elke dag moeten zien waar te maken. Ook onder gecompliceerde

omstandigheden. Zonder hun engagement zouden woorden in een jaarverslag slechts lege omhulsels zijn, cijfers zonder betekenis blijven. Zij zijn de onmisbare hoeders van onze strategische argumenten.

Daarom geven tien van die persoonlijkheden vanuit hun taak een visie op de strategie. Met die inzichten wist de organisatie de balans in 1999 door te laten slaan naar de kant van succes.

DE KERN 1999

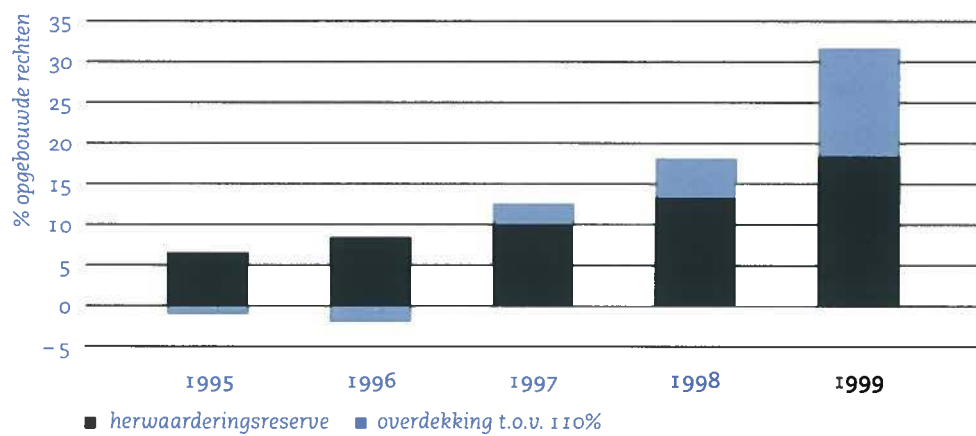
Meerjarenoverzicht*financiële gegevens (in f miljoen)*

	1999	1998	1997	1996	1995
aanwezig vermogen	322.023	278.551	252.292	224.666	206.383
vastrentende waarden	165.490	170.747	170.442	163.202	158.044
zakelijke waarden	158.243	102.449	81.060	63.251	48.983
netto vlottend actief	- 1.710	5.355	790	- 1.787	- 644
herwaarderingsreserve zakelijke waarden	43.123	28.535	22.021	15.738	11.437
beschikbaar vermogen	278.900	250.016	230.271	208.928	194.946
voorziening opgebouwde rechten	229.709	218.388	206.220	193.283	179.359
ouderdoms-, nabestaandenpensioenen	220.995	211.367	200.342	188.633	175.859
invaliditeitspensioen en herplaatsingstoelage	5.620	5.300	5.107	4.650	3.500
flexibel pensioen en uittreden	3.094	1.721	771	-	-
marge	49.191	31.628	24.051	15.645	15.587
fondsresultaat voor dotatie aan de herwaarderingsreserve	32.151	14.091	14.689	6.859	1.031
dekkingsgraad (in %)	122,0	114,8	112,0	108,3	108,9

-/- 110

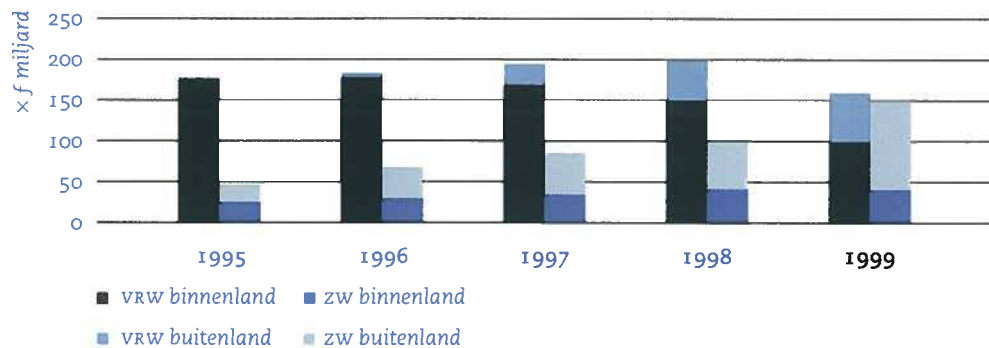
De herwaarderingsreserve zakelijke waarden wordt gebruikt als buffer tegen forse koersschommelingen van zakelijke waarden. Dit teneinde hevige fluctuaties in de jaarlijks vast te stellen premies te beperken en de financiële positie van het fonds te beschermen. Samen met de inmiddels bereikte overdekking boven de normdekkingsgraad van 110% zorgt de herwaarderingsreserve voor een gezonde financiële positie van ABP. Dat is in onderstaande grafiek in beeld gebracht. Bij de berekening van de dekkingsgraad zijn invaliditeitspensioen en herplaatsingstoelage buiten beschouwing gelaten.

Herwaarderingsreserve en overdekking als % opgebouwde rechten ABP 1995-1999

Geografische spreiding beleggingen in f miljard

ABP bouwt in snel tempo een wereldwijde portefeuille op door het verhogen van het belang van de beleggingen in het buitenland, voor zowel vastrentende waarden als zakelijke waarden.

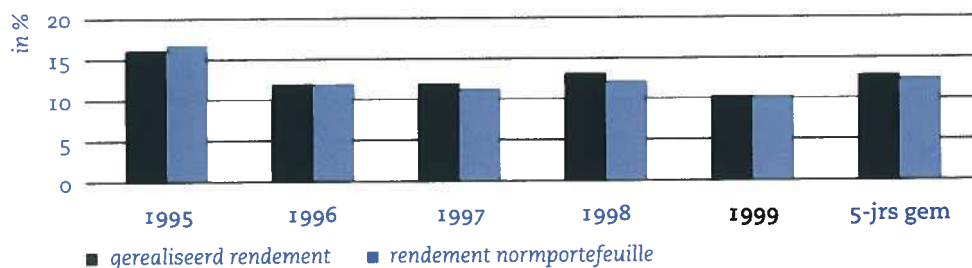

Ontwikkeling premies en rendementen

	1999	1998	1997	1996	1995
premiepercentage					
ouderdom en nabestaanden (incl. reparatie ANW-hiaat)	13,40	13,40	12,60	11,60	11,78
bovenwettelijke invaliditeit, hoog	1,40	1,40	2,00	1,85	1,77
bovenwettelijke invaliditeit, laag	1,15	1,15	1,75	1,60	1,52
flexibel pensioen en uittreden	2,00	2,20	2,30	-	-
contractloonontwikkeling	2,9	2,6	2,1	1,5	0,5
rendementen (in %)					
totaal rendement beleggingen (= direct + indirect)	10,0	12,9	11,9	11,8	16,4
vastrentend	- 0,5	10,5	6,7	8,5	16,9
aandelen	40,0	19,5	37,1	28,5	16,1
onroerend goed	12,6	3,3	17,1	15,8	8,4

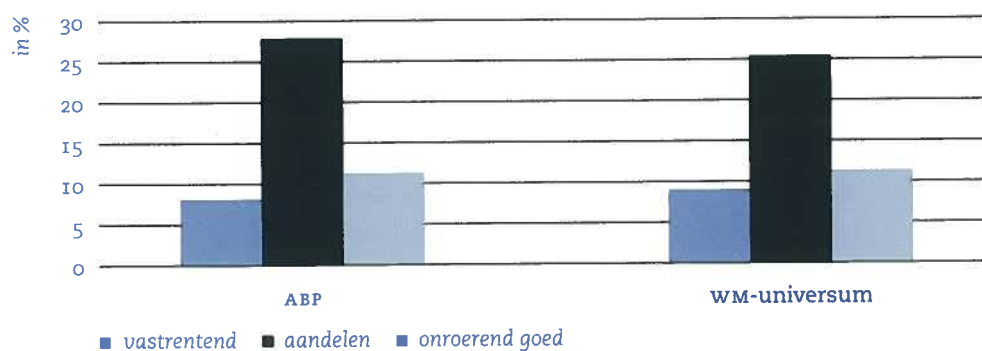
Rendementen ten opzichte van de normportefeuille over de periode 1995-1999 (in %)

De prestaties van beleggingen dienen over een langere periode (5 jaar) te worden gemeten om conclusies hieraan te kunnen verbinden. Over de periode 1995-1999 heeft ABP een extra rendement van 0,2 procent-punt boven het normportefeuillerendement gerealiseerd.

Gemiddelde performance in % over periode 1995-1999 ten opzichte van WM-Universum

De gemiddelde rendementen 1995-1999 overtreffen voor aandelen die van het WM-Universum. De gemiddelde rendementen van onroerend goed en vastrentende waarden liggen dicht tegen die van het Universum aan.

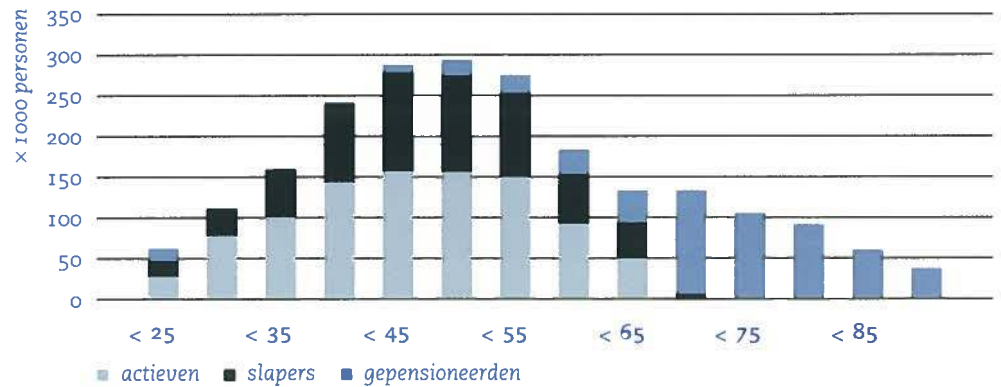

Personen (aantallen ultimo)

	1999	1998	1997	1996	1995
in actieve dienst	916.000	904.000	895.000	887.000	880.000
met VUT	19.000	25.000	35.000	41.000	41.000
met wachtgeld	44.000	52.000	58.400	62.000	67.000
slapers	643.000	658.000	638.200	610.000	597.000
gepensioneerden	573.000	553.100	539.200	522.000	503.000
met ouderdomspensioen	281.000	276.000	270.000	264.000	258.000
met nabestaandenpensioen	178.000	175.000	173.000	170.000	158.000
met bovenwettelijk invaliditeitspensioen	86.000	86.000	91.000	88.000	87.000
met flexibel pensioen en uittreden	28.000	16.100	5.200	-	-
medewerkers in dienst bij ABP (1999 incl. uszo Diensten BV)	3.525	2.661	2.566	2.342	2.286
in dienst bij deelnemingen (excl. NIB Capital)	220	141	25	33	31
aantal aangesloten werkgevers	5.596	5.799	5.717	6.068	6.477

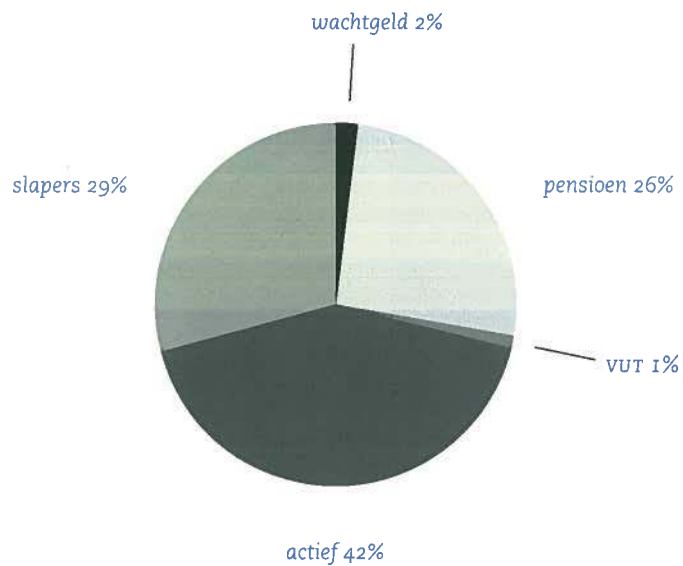
Bestandsopbouw ultimo 1999 $\times 1.000$ personen (leeftijdsklassen van 5 jaar)

De gemiddelde leeftijd van actieven en slapers ligt rond de 45 jaar. De na-oorlogse geboortegolf gaat over circa 15 jaar met pensioen. Het aantal actieven omvat personen in actieve dienst, VUT'ers en wachtgelders.

Bestandsverdeling 1999 in %

Het bestand bevat 2,2 miljoen deelnemers, als volgt verdeeld:

Van het Bestuur

Het Bestuur heeft op 20 april 2000 de jaarrekening van ABP over 1999 vastgesteld. Het Bestuur heeft kennis genomen van de verklaringen van de accountant PricewaterhouseCoopers NV die de jaarrekening heeft gecontroleerd. Het Bestuur heeft voorts kennis genomen van de verklaring van de actuaris Watson Wyatt Brans & Co.

Op grond van de Pensioen- en Spaarfondsenwet is het Bestuur van een bedrijfstakpensioenfonds expliciet verantwoordelijk voor de financiële positie en de solvabiliteit van het pensioenfonds. Een adequate afstemming van vermogen en verplichtingen van het pensioenfonds is daarbij van groot belang. Het belangrijkste resultaat in het verslagjaar 1999 is dat de fondspositie opnieuw sterk is verbeterd als gevolg van de beleggingsstrategie. De invulling van deze strategie, die sedert de privatisering op 1 januari 1996 wordt gevolgd naar een voor ABP meer adequate mix tussen vastrentende en zakelijke waarden, verloopt volgens plan, waarbij het tempo wordt bepaald door de financiële ruimte. Aan de hand daarvan buigt ABP de relatieve onderweging in zakelijke waarden, die samenhangt met de historisch zwakke financiële positie, langzaam maar zeker om. Ultimo 1999 lag het percentage aandelen dicht in de buurt van de strategische taakstelling van 42%.

IJKpunt voor de beoordeling van de financiële positie van ABP is de ontwikkeling van de dekkingsgraad. De dekkingsgraad van de verplichtingen is toegenomen met 7,2%-punt ten opzichte van 1998 naar 122%, derhalve 12%-punt boven de normdekkingsgraad van 110%. Tevens steeg de herwaarderingsreserve zakelijke waarden, die gebruikt wordt als buffer voor koersschommelingen, naar 19% van de voorziening opgebouwde rechten (een stijging met 6%-punt). Door deze ontwikkelingen is het mogelijk de beleggingsstrategie in 2000 te herijken.

Het Bestuur stelt in het najaar van 2000 de nieuwe beleggingsstrategie vast, rekening houdend met het totale risicoprofiel van het fonds, de actuele financiële positie en de ontwikkeling van de dekkingsgraad en met het premie- en indexeringsbeleid.

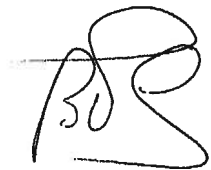
Het Bestuur is ervan overtuigd dat het besluit van sociale partners in de zomer van 1999 om de uitvoering van de pensioenvoorziening in de bedrijfstak overheid en onderwijs ook na 1 januari 2001 bij ABP onder te brengen, niet los kan worden gezien van de wijze waarop in de afgelopen jaren invulling is gegeven aan de vergroting van de financiële draagkracht van het fonds, naast de schaalgrootte en de kwaliteit van de uitvoering (waaronder het kostenniveau).

De taak van ABP is om het vertrouwen van sociale partners binnen overheid en onderwijs in ABP ook op langere termijn veilig te stellen. De uitkomsten van het overleg tussen sociale partners over de inrichting van de pensioenvoorziening binnen de bedrijfstak overheid en onderwijs na 1 januari 2001 wacht het Bestuur met belangstelling af.

Het Bestuur dankt de Directieraad, de Raad van Advies, de Beleggingscommissie, de Commissie van Beroep, de Ondernemingsraden van ABP/USZO en de medewerkers voor de inzet in 1999 en hun bijdrage aan de ontwikkeling van ABP/USZO.

Heerlen, april 2000

Namens het Bestuur,
prof. dr. B. de Vries

RAPPORT

De jaren van belangrijke keuzes

Het jaarverslag van ABP is primair bedoeld voor werkgevers, werknemers en gepensioneerden in de bedrijfstak overheid en onderwijs, die tevens de zeggenschap hebben over hun pensioenregeling en de organisatie. ABP legt aan hen verantwoording af over de bereikte resultaten in het afgelopen jaar, zowel in financieel opzicht als anderszins. Voorts ook over beslissingen die genomen zijn over de toekomst van ons bedrijf. Daarbij zijn de maatschappelijke en politieke ontwikkelingen op het gebied van pensioenen en sociale zekerheid eveneens van belang.

Resultaten 1999 in het kort

Missie van ABP is om samen met USZO het huis te zijn van en voor werkgevers en werknemers in overheid en onderwijs op het terrein van oudedagsvoorziening en inkomensvervangende producten en diensten, in jargon ook wel employee benefits genoemd. ABP kiest voor een positionering als zelfstandig aanbieder van deze volledige employee benefits voor de doelgroep van overheid en onderwijs. De collectieve pensioenvoorziening en de werknemersverzekeringen vormen daarbij de blijvende kern van het productenpakket.

De doelstellingen zijn direct afgeleid uit onze missie. Vanuit een geïntegreerde visie op maatschappelijke ontwikkelingen, vanuit eenzelfde oriëntatie op de klanten, vanuit één product- en marktstrategie; kortom, vanuit één concern werkt ABP/USZO aan de realisatie van:

- een employee benefits pakket op collectieve basis met ruimte voor (sub-)sectorale en gerelateerde individuele maatwerkoplossingen
 - een hoge waardering voor onze service van opdrachtgevers, werkgevers, deelnemers en gepensioneerden
 - een duurzaam hoog beleggingsrendement
 - lage en transparante uitvoeringskosten te realiseren door een effectieve en doelmatige inzet van mensen en middelen.
-

In dit jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over de bedrijfsvoering, de financiële resultaten van ABP over 1999 en over de fondspositie ultimo 1999.

In dit rapportgedeelte van het verslag wordt in de diverse paragrafen ruim aandacht besteed aan de geboekte resultaten in ons bedrijf.

Op deze plaats een kort totaaloverzicht.

Fondspositie

Het belangrijkste ijkpunt voor de beoordeling van de financiële positie van ABP, de dekkinggraad, steeg van 114,8% in 1998 naar 122,0% ultimo 1999. Deze stijging is met name gerealiseerd door een flinke waardegroei van de aandelenportefeuille, als gevolg van de forse stijging van de aandelenkoersen in de laatste maanden van 1999. Doordat waardeinstijgingen met een vertraging van één jaar doorwerken in de premiestelling, is daarmee bij de vaststelling van de premie voor het jaar 2000 geen rekening

gehouden. De financiële positie ultimo 1999 is van belang als uitgangspositie voor de ALM-studie die ten grondslag ligt aan de premievaststelling 2001. Overigens komt de waardeinstijging van de aandelenportefeuille niet onverkort ten goede aan de dekkingsgraad: voor zakelijke waarden wordt een herwaarderingsreserve (thans f43,1 miljard) aangehouden om hevige fluctuaties in de jaarlijks vast te stellen premies te beperken en de financiële positie van het fonds te beschermen.

Vermogensbeheer

Het totale beleggingsrendement over 1999 van 10,0 % is een tegenvallend resultaat ten opzichte van de rendementen behaald in de voorgaande jaren (over 1998: 12,9%) en ten opzichte van andere pensioenfondsen in de WM-benchmark. Daarentegen liggen de rendementen van de beleggingscategorieën vastrentende waarden en aandelen in de buurt van de WM-benchmark. Het rendement op de onroerend goed portefeuille van ABP is achtergebleven door de relatieve onderweging van de categorie direct onroerend goed ten opzichte van de verhouding direct/indirect in het WM-Universum en door het koersverloop van de Rodamco beleggingen. Het gemiddeld lagere totaalrendement is met name toe te schrijven aan andere oorzaken dan het beleggingsresultaat per categorie.

De belangrijkste oorzaak voor het relatief lage totaalrendement in het verslagjaar is gelegen in het extreme verschil in 1999 tussen het (hoge) aandelenrendement en het (negatieve) rendement op vastrentende waarden. Ondanks dat het percentage aandelen in de ABP-portefeuille sterk is gegroeid, is het gemiddelde percentage aandelen nog steeds lager dan het gemiddelde van de Nederlandse pensioenfondsen. Het ABP-rendement is door het lagere percentage aandelen afgeremd met ongeveer 3,5%-punt.

Een andere belangrijke oorzaak betreft het feit dat ABP ook in 1999, geheel in de lijn met het beleid in dezen, het valutarisico voor ca. 50% heeft afgedekt. Daardoor heeft ABP maar voor 50% geprofiteerd van de krachtige ontwikkeling van de dollar en de yen ten opzichte van de euro. Zou het valutarisico helemaal niet zijn afgedekt dan zou het rendement bijna 3%-punt hoger zijn uitgekomen. Daarnaast hebben de kosten van de herstructurering van de aandelen en de vastrentende portefeuille – afbouw in de Nederlandse involvering en versnelde opbouw van de buitenlandse involvering – in beperkte mate een remmend effect op het rendement gehad.

NIB Capital

Een belangrijke mijlpaal in het kader van de uitvoering van de beleggingsstrategie vormde de overname van de Nationale Investeringsbank samen met PGGM. ABP-PGGM Capital Holdings NV, thans NIB Capital geheten, is de houdstermaatschappij van de drie vennootschappen NIB Capital Bank, NIB Asset Management en NIB Private Equity. Door deze overname is ABP in staat zich als sterk financiële marktpartij in Europa te profileren.

Pensioenen

De succesvolle overname van de militaire pensioenen van Defensie vormde in het verslagjaar een belangrijke stap in het realiseren van missie en doelstellingen van ABP. De Kaderwet militaire pensioenen zal naar verwachting op korte termijn kracht van wet krijgen, waarmee de integratie van dit onderdeel van onze bedrijfstak in het pensioenreglement van ABP volledig is gerealiseerd. Van het Ministerie van Defensie zijn inmiddels 130 medewerkers overgegaan naar de ABP-lokatie in Heerlen. De integratie van de regeling in de systemen van ABP verloopt geheel volgens planning.

In 1999 is ook invulling gegeven aan de regeling die sociale partners in de Pensioenkamer hebben afgesproken met betrekking tot de mogelijkheden van uitruil van het nabestaandenpensioen naar een ouderdompensioen. Invoering van de regeling heeft per 1 juli 1999 plaatsgevonden.

Belangrijke voortgang is geboekt ten aanzien van de kwaliteit van de verzekerdenadministratie. Verder is de basis gelegd voor IT-systemen die een moderne pensioenadministratie moeten waarborgen en invulling moeten geven aan de toenemende sectorale en subsectorale regelingen binnen onze bedrijfstak.

Dochterdivisies van ABP

De dochters van ABP: USZO Diensten BV, ABP Verzekeringsgroep NV, Centrum voor Maatwerk Administraties (CMA) en Bureau Schade-afwikkeling (BSA BV) behaalden in 1999 goede resultaten. USZO Diensten BV boog het nog negatieve resultaat van 1998 (- f4,5 miljoen) om in een positief resultaat van f7 miljoen, door structurele kostenbesparingen te realiseren. De resultaten van de Verzekeringsgroep liepen in 1999 iets terug ten opzichte van 1998, echter het rendement op het eigen vermogen kwam uit op 14%. Ook het Centrum voor Maatwerk Administraties (CMA) behaalde een positief resultaat van ruim f2 miljoen.

Integratie ABP/USZO

Op 1 januari 1999 werd USZO Diensten BV, de private organisatie van USZO, een volle dochteronderneming van ABP. USZO BV, de uitvoeringsinstelling voor de WAO en – in opdracht van ABP – de uitvoerder van de bovenwettelijke arbeidsongeschiktheidsregelingen, bleef een 100%-dochteronderneming van de Stichting USZO met de uitdrukkelijke ambitie van ABP om, zodra de wet dit zou toelaten, ook dit deel van USZO te integreren in ABP. Binnen kaders van de wettelijke regels en de erkenningscriteria voor uvi's, hebben USZO BV en ABP in het verslagjaar zodanig samengewerkt dat maximale synergie in de uitvoering van de taken voor de bedrijfstak overheid en onderwijs kon worden bereikt.

In het kader van de invulling van een volledig employee benefits pakket voor werkgevers en werknemers binnen onze doelgroep is op 1 januari 2000 het ABP Reïntegratiebedrijf opgericht met als missie reïntegratie van mensen die buiten het arbeidsproces zijn komen te staan. De oprichting van het Reïntegratiebedrijf is het gevolg van strategische keuzes die het ABP Bestuur in het verslagjaar maakte, waarbij het accent is gelegd op een afgewogen keuze voor de ontwikkeling van producten op het gebied van employee benefits. ABP heeft van oudsher een goede reputatie en veel ervaring met, respectievelijk positieve resultaten geboekt op het gebied van volumebeleid, de kern van het nieuwe Reïntegratiebedrijf. Eventuele uitbouw van dit bedrijf gebeurt geleidelijk op basis van uitkomsten van een aantal pilots op het gebied van zorgmanagement, volumebeleid en arbeidsbemiddeling.

De voorbereidingen voor de invoering van de Werkloosheidswet en de Ziektewet voor werknemers binnen overheid en onderwijs zijn in het verslagjaar aan USZO opgedragen. De voorbereiding van de WW geschiedt onder verantwoordelijkheid van USZO Diensten BV en dus van ABP. Invoering moet plaatsvinden op 1 januari 2001.

Verderop in dit katern wordt ingegaan op de gevolgen en mogelijkheden van de recente kabinetsplannen voor de uitvoering van de sociale zekerheid in Nederland.

Prestatieverbetering

Groeien door te snoeien. Het bedrijf fit maken voor vernieuwingen en bevordering van creativiteit. Dat zijn de doelstellingen van een met het Bestuur van ABP afgesproken kostenverlaging van 25%, in drie jaar te realiseren vanaf 1999. De efficiencytarget (10%) voor 1999 werd ruimschoots gehaald. Voor de jaren 2000 en 2001 is een kostprijsverlaging van 8% per jaar gepland. Vermindering van de uitvoeringskosten wordt voor onze opdrachtgevers steeds belangrijker. De voordelen van de schaal-grootte worden bij ABP/USZO meer en meer benut, mede door concernbrede ICT-toepassingen voor de uitvoering van de werknemersverzekeringen, de (collectieve) pensioenregeling(en) en de verzekeringsproducten. Ook de toenemende flexibiliteit van de inzet van medewerkers over de bedrijven van ABP/USZO heen draagt bij aan vergroting van de efficiency en effectiviteit van de organisatie.

ABP na 1 januari 2001

Sociale partners bij overheid en onderwijs zijn in 1998 begonnen met de discussie over de vraag of en zo ja op welke wijze zij de pensioenvoorziening bij overheid en onderwijs voor de komende decennia opnieuw willen organiseren. In essentie gaat het hierbij om het vraagstuk van de risicosolidariteit tussen de verschillende overheidssectoren. Willen zij de lasten in gelijke mate blijven dragen, of wordt de solidariteit in en de zeggenschap over de pensioenregeling per sector georganiseerd? Na de inventarisatie van de verschillende mogelijkheden en de gevolgen daarvan op de terreinen van zeggenschap, vermogen, beleggingsresultaat, uitvoeringskosten, organisatie, personeel en IT, hebben de werkgevers en werknemers in de Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid (ROP) in het verslagjaar afzonderlijk hun opvattingen geformuleerd over de inrichting van de toekomstige pensioenvoorziening. De Centrales voor Overheidspersoneel zijn voorstander van handhaving van het huidige stelsel. Werkgevers willen meer sectorale mogelijkheden. De discussie wordt dit jaar voortgezet, maar op één punt hebben beide partijen in de ROP overeenstemming bereikt, en dat is dat zij bij ABP als uitvoeringsorganisatie willen blijven. Uitvoering bij ABP in de huidige schaalgrootte biedt naar de mening van sociale partners de beste waarborgen voor financiële draagkracht en kwaliteit van de uitvoering. Wij zijn blij dat sociale partners zoveel vertrouwen in ons stellen en gaan er van uit dat wij vanuit onze sterke positie qua omvang en ondernemingskracht met een positionering op coöperatieve basis onze zelfstandige rol kunnen blijven vervullen voor werkgevers en werknemers binnen onze doelgroep.

Visie op onze omgeving

In ons vorig jaarverslag zijn wij uitvoerig ingegaan op de toen – en ook nu nog – turbulente ontwikkelingen in de wereld van pensioenen en sociale zekerheid. Mensen willen flexibeler werken, willen eerder met pensioen en kiezen steeds meer voor employability in plaats van lifetime employment. Onze producten en diensten moeten daarop een antwoord vormen en ook voorzien in de wensen van werkgevers ten aanzien van een pakket aan producten en diensten op het gebied van personeelsbeleid, arbeidsbemiddeling en reïntegratie.

Algemeen bezien is het meest opvallend in onze huidige omgeving de enorme dynamiek in de ontwikkelingen in de financiële dienstverlening. De belangrijkste kenmerken zijn: fusies gericht op schaalvergroting, samenwerkingen over traditionele grenzen heen en grote aandacht voor marketing en distributie.

In een recente uitspraak heeft het Europese Hof de verplichting tot deelname aan bedrijfspensioenfondsen gehandhaafd. Het Hof heeft daarbij de essentiële sociale functie van bedrijfspensioenfondsen herbevestigd.

De kaders waarbinnen ABP opereert blijven overigens in beweging: de vakorganisaties discussiëren intern over hun rol (onder andere over een sterkere beperking tot kernactiviteiten), in CAO's zijn afspraken gemaakt over vernieuwing van arbeidsvoorwaarden (bijvoorbeeld uitruil van tijd en geld). Het voorgestelde nieuwe fiscale stelsel laat de bestaande fiscale behandeling van pensioenpremies intact; de verandering zit in de integrale benadering van premies voor uiteenlopende producten (met een bovengrens van 70% van het eindloon). Voor ons betekenen deze ontwikkelingen een extra accent op productontwikkeling.

In de wijze waarop de beleidsinitiatieven van de overheid als wetgever de maatschappelijke tendensen vertalen, is in het verslagjaar een belangrijke kentering gekomen. Eerdere beleidsinitiatieven werden gekenmerkt door meer concurrentie, meer marktwerking en toenemende privatisering op het gebied van pensioenen en sociale zekerheid. Het feit dat de overheid op meerdere fronten hiervan terugkomt, komt onder andere tot uitdrukking in het voorstel van Wet houdende een nieuwe regeling voor verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds (Wetsvoorstel Bpf), maar ook in de kabinetsplannen voor de vernieuwing van de uitvoering van de sociale zekerheid.

Al met al laat onze omgeving een bevestiging zien van een wereld waarin collectieve en individuele voorzieningen en (semi-)publieke en private domeinen naast elkaar blijven bestaan. Daartussen bestaat een dynamisch evenwicht. Voor ABP is de uitdaging om optimaal in te spelen op nieuwe mogelijkheden en behoeften.

Taakafbakening pensioenfondsen en verzekeraars 'Markt en Overheid'

Het voorstel van de Wet Verplichte Deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds (Wet Bpf) reguleert de gang van zaken bij verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfondsen, zowel op het gebied van de zogenaamde taakafbakening als ten aanzien van de uitwerking van het rapport 'Markt en Overheid' van de Commissie Cohen.

Ten aanzien van het onderdeel taakafbakening in het wetsvoorstel is ABP verheugd over het feit dat de mogelijkheid om voor individuele aanvullende pensioenproducten een individuele premie te heffen in stand blijft.

De uitwerking van het rapport 'Markt en Overheid' in het wetsvoorstel leidt onder andere tot een verbod voor een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds om aan deelnemers en de aangesloten instellingen aanvullende producten en diensten aan te bieden door een eigen verzekeringsbedrijf onder het label van het bedrijfstakpensioenfonds. ABP is van mening dat het gebruik van hetzelfde label door het bedrijfstakpensioenfonds en de eigen verzekeringsmaatschappij mogelijk moet blijven. Het schept duidelijkheid naar de deelnemers en onderstreept de samenhang tussen het collectieve pakket en de aanvullende producten en diensten in het kader van de financiële planning van hun klanten. Het is daarbij vanzelfsprekend dat het eigen verzekeringsbedrijf zich beperkt tot zijn doelgroep. Met betrekking tot de voorgenoemde beperkende bepalingen over het verstrekken van gegevens aan het eigen Verzekeringsbedrijf is ABP van oordeel dat het gebruik van deelnemergegevens door een bedrijfstakpensioenfonds gereguleerd moet worden door de algemene privacywetgeving. Deze regelgeving dekt de materie voldoende zodat regulering in het wetsvoorstel Bpf overbodig is.

Het wetsvoorstel beperkt verder de mogelijkheid van ABP als bedrijfstakpensioenfonds om zijn deelnemers adequaat voor te lichten. De deelnemers in een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds zouden daardoor achtergesteld worden bij de deelnemers in de pensioenregelingen van andere uitvoerders. Daarmee komt in de nieuwe wetgeving het consumentenbelang onder druk te staan.

ABP gaat er van uit dat de overheid het wetsvoorstel in die zin aanpast dat de verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfondsen niet op achterstand komen ten opzichte van andere pensioenfondsen en de verzekeraars en dat het consumentenbelang volledig wordt gewaarborgd.

Wet fiscale behandeling van pensioenen

Op 1 juni 1999 is de Wet fiscale behandeling van pensioenen in werking getreden. Deze wet bevat de implementatie van de aanbevelingen van de Commissie Witteveen uit 1995, die strekken tot flexibilisering en individualisering van het fiscale regime voor pensioenen. Daarnaast zijn enkele elementen opgenomen die de rechtszekerheid bevorderen.

De wet geeft definities van de diverse pensioenproducten en bepaalt de maximale omvang daarvan.

Voor een ouderdomspensioen gebaseerd op het eindloonstelsel mag per dienstjaar maximaal 2% van het pensioengevend loon worden opgebouwd. Aldus kan in 35 jaar een pensioen van 70% worden opgebouwd. Het ouderdomspensioen mag op zijn vroegst ingaan op zestigjarige leeftijd. Wanneer het eerder ingaat, dient het actuariael te worden verlaagd. De vermelde maxima gaan uit van een AOW-inbouw tot minimaal het bedrag van de AOW voor een gehuwde zonder toeslag. Het pensioen mag ook later ingaan dan op de reguliere pensioenleeftijd. In dat geval mag het actuariael worden verhoogd. Onder omstandigheden kan een ouderdomspensioen van maximaal 100% worden opgebouwd. De wet noemt een aantal gevallen waarin de toegestane maxima mogen worden overschreden, zoals bij uitruil en waardeoverdracht.

Indien een regeling niet blijft binnen de maximaal toegestane kaders, kan deze bij beschikking van de inspecteur worden gesplitst in een zuiver en een bovenmatig gedeelte. Ook kan de inspecteur worden verzocht vast te stellen of sprake is van een fiscaal zuivere regeling.

De wet biedt de mogelijkheid tot gehele of gedeeltelijke onderlinge uitruil van ouderdoms-, nabestaanden- en wezen- en prepensioen. Voorts biedt de wet de mogelijkheid tot een flexibele invulling van de begrippen diensttijd en pensioengrondslag.

In een overgangsbepaling zijn regels voor prepensioen opgenomen. Deze bieden de mogelijkheid een VUT-regeling om te zetten in een prepensioen, dat na verloop van tijd dient te worden geïntegreerd in het levenslange ouderdomspensioen. De FPU kan als een dergelijk prepensioen worden aangemerkt. Een prepensioen mag met inbegrip van een resterende VUT-uitkering en een eventueel overbruggingspensioen maximaal 85% van het pensioengevend loon bedragen op de ingangleeftijd van het prepensioen (60 jaar).

De wet bevat ook de in het Pensioenconvenant aangekondigde mogelijkheid voor de regering om de fiscale facilitering te beperken tot een middelloonstelsel, indien – in strijd met dienaangaande met sociale partners gemaakte afspraken – er sprake is van een substantiële stijging van de pensioenkosten.

Het ABP-reglement voldoet nagenoeg volledig aan de Wet fiscale behandeling van pensioenen. Daarnaast kan geconstateerd worden dat de wet nieuwe mogelijkheden biedt. Zo wordt het expliciet mogelijk gemaakt om premies voor vrijwillige pensioenproducten in aftrek te brengen op het fiscale loon. Ook inhoudelijk zijn er vanuit fiscale optiek mogelijkheden ontstaan tot verdere flexibilisering en individualisering van de ABP-regeling, hetgeen onder andere zou kunnen leiden tot een verdere uitwerking van de individuele pensioenproducten in het pensioenreglement.

Belastingherziening 2001

De Belastingherziening 2001 omvat een ingrijpende systematische wijziging, waarbij wordt overgestapt naar een analytische inkomstenbelasting. Dit betekent dat diverse inkomstenbronnen afzonderlijke grondslagen vormen, die tegen eigen tarieven worden belast.

Voor ABP zijn met name relevant de regeling voor de oudedagsvoorzieningen en de wijzigingen van het regime voor kapitaalverzekeringen en hypotheeklen.

De 'oudedagsparaplu' is met name van invloed op de fiscale ruimte voor lijfrenten. De ruimte voor pensioenproducten zoals vastgelegd in de Wet fiscale behandeling pensioenen, wijzigt niet!

Medezeggenschap pensioenfonds

ABP is verheugd over het feit dat in het convenant van de Stichting van de Arbeid (STAR) en de samenwerkende ouderenorganisaties (CSO) over de medezeggenschap van gepensioneerden ten aanzien van hun pensioenfonds is uitgesproken dat de Raad van Advies van ABP gelijkgesteld kan worden aan een deelnemersraad, zoals opgenomen in de pensioen- en spaarfondsenwet. De Raad van Advies van ABP is – anders dan een deelnemersraad – samengesteld uit vertegenwoordigers van actieve werknemers, gepensioneerden en werkgevers. Daarmee hebben sociale partners bij de privatisering van ABP op 1 januari 1996 een belangrijk medezeggenschapsfundament onder het pensioenfonds gelegd. Mede op verzoek van de Centrales van Overheidspersoneel in de Raad van Advies en de in deze Raad opgenomen vertegenwoordigers van de organisaties van gepensioneerde ambtenaren (de CSPO) heeft het Bestuur beslist de adviesbevoegdheden van de Raad per 1 januari 2000 uit te breiden, waardoor deze bevoegdheden volledig identiek zijn aan die van een deelnemersraad. Voorts heeft het Bestuur beslist een analogo klachtrecht voor de Raad van Advies in te stellen. Invulling van het klachtrecht illustreert, dat het Bestuur de verplichting om adviezen van de Raad van Advies in te winnen en zorgvuldig en gemotiveerd op uitgebrachte adviezen te reageren, zeer serieus neemt. Aangezien de Verzekeringskamer, die de klachteninstantie vormt voor deelnemersraden, zich niet competent acht voor de Raad van Advies van ABP, is een eigen klachteninstantie gevormd, samengesteld uit zeer ervaren deskundigen op het gebied van de medezeggenschap.

SUWI-ontwikkelingen

De opvattingen van het Kabinet met betrekking tot de uitvoering van de sociale zekerheid worden gekenmerkt door een kentering van marktwerking naar een publieke uitvoering. Dit geldt zowel voor de claimbeoordeling als voor de premie-inning en de uitkeringsverzorging. Alleen de reïntegratie wordt in die plannen volledig privaat. ABP is van mening dat pensioenen en sociale zekerheid voor overheid en onderwijs bij elkaar horen. Handhaving van één loket voor pensioenen en sociale zekerheid zou dan ook mogelijk moeten blijven. Dit is voor de bedrijfstak van overheid en onderwijs temeer noodzakelijk nu de WW-financiering binnen deze bedrijfstak volledig gebaseerd zal zijn op eigen risicodragerschap en er vele andere bedrijfstak-specifieke aspecten van toepassing zijn. ABP gaat ervan uit dat door samenwerking tussen het sectoraal publiek ingerichte UWV, het ABP Reïntegratiebedrijf en het ABP Pensioenbedrijf t.b.v. overheid- en onderwijswerkgevers en cliënten één loket gewaarborgd kan blijven. Op het gebied van de reïntegratie is ABP het beste in staat om voor de werkgevers en werknemers in de bedrijfstak overheid en onderwijs de regie in de keten van preventie en reïntegratie voor arbeidsongeschiktheid en werkloosheid te voeren.

Resultaten (in realisering doelstellingen) ABP in 1999

Employee benefits pakket

Het ABP-Bestuur heeft in de afgelopen jaren de missie en doelstellingen van ABP herbevestigd en voor de verdere invulling daarvan gekozen voor een selectieve employee benefits strategie voor gerelateerde aanvullende producten en diensten met een duidelijke loyaliteitsversterkende werking om een antwoord te bieden op omgevingsontwikkelingen.

In 1999 is het kader van de CAO voor de Sector Gemeenten de gemeentelijke seniorenregeling omgezet in een nieuwe sectorale regeling die beter aansluit bij de FPU. Deze gemeentelijke FPU-suppletiereregeling bestaat uit een aanvulling op de FPU-uitkering, en een extra toelage om eventueel bij te sparen voor ouderdoms- en nabestaandenpensioen en is per 1 januari 2000 in werking getreden.

Binnen de sector Politie is het verplicht leeftijdsontslag vervangen door een nieuwe flexibele uittredingsregeling, de Aanvullende flexibele uittredingsregeling politie (AFUP). Deze kapitaalgedekte regeling bestaat uit een algemeen voor alle deelnemers geldend deel en een specifiek voor zware functies geldend deel, en treedt per 1 januari 2001 in werking.

Per 1 juli 1999 is met succes het nieuwe Nabestaandenpensioen geïmplementeerd, met de mogelijkheid om het recht op een nabestaandenpensioen te ruilen tegen een hoger ouderdomspensioen.

ABP/USZO is van oudsher leverancier van producten voor volumebeleid van arbeidsongeschikten en werklozen. Het op 1 januari 2000 opgerichte Reïntegratiebedrijf is met name gericht op invulling van de regiefunctie in de keten van all care. De wijze waarop dit gaat gebeuren is afhankelijk van uitkomsten van pilots rond samenwerking met ARBO-diensten, zorgmanagement en arbeidsbemiddeling.

Hoge Service

Een kwalitatief goede procesuitvoering vormt het belangrijkste onderdeel van de doelstelling hoge service. In het verslagjaar is de hoogste prioriteit gegeven aan verbetering van de procesuitvoering bij USZO en aan de verdere opbouw van een volledig correcte verzekerdenadministratie in het Pensioenbedrijf. Bij de USZO is hiervoor een meerjarig verbeterprogramma in uitvoering genomen, dat eind 1999 reeds tot een lichtere vorm van toezicht door het CTSV heeft geleid. In het pensioenbedrijf is de stabiliteit van de uitkeringsssystemen voor de gepensioneerden verder verhoogd.

Hoge service betekent ook dat er sprake moet zijn van een juiste informatieverstrekking aan onze gepensioneerden, uitkeringsgerechtigden, deelnemers en werkgevers. De pensioen- en spaarbrief die in 1999 aan de actieve deelnemers is aangeboden heeft veel positieve reacties opgeleverd. De brief bevat een actueel overzicht van de financiële situatie van onze deelnemers bij pensionering, eerder stoppen met werken, overlijden en arbeidsongeschiktheid.

De verdere uitbouw van het callcenter van ABP naar callcenter voor én ABP- én USZO-contacten is geëffectueerd. De in 1998 opgerichte centrale werkgevershelpdesk voorziet duidelijk in een behoefte.

Professionalisering van de distributie

De kern van de distributiestrategie van ABP/USZO ligt op hoogwaardige advisering aan de Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid, de sectorale CAO-tafels, de sectorraden, individuele werkgevers, deelnemers en gepensioneerden.

Gerelateerde individuele producten, welke de steun krijgen (endorsement) van sociale partners of werkgevers binnen de sectoren van onze doelgroep, worden geleverd via de multichannel distributiestrategie onder ABP-label.

Advisering aan en communicatie met werkgevers en werknemers vergt belangrijke investeringen op het gebied van frontoffice automatisering met gebruik van frontoffice technologie (waaronder Internet). Het verder uitbouwen van een integraal klantbeeld is daarvoor noodzakelijk. De voorbereidingen voor onder andere het on line aanbieden van de pensioen- en spaarbrief zijn in het verslagjaar gestart.

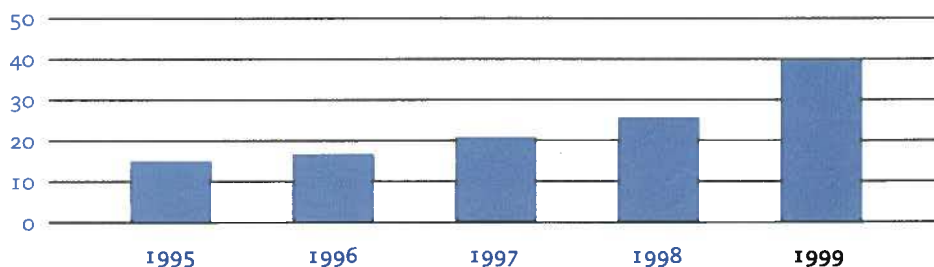
Hoog beleggingsrendement

Beleggingsstrategie

De basisstrategie van ABP is gericht op het verkrijgen van een zo hoog mogelijk beleggingsrendement – binnen de grenzen van het risicoprofiel dat mede bepaald wordt door de verplichtingen – door het kiezen van een optimale strategische beleggingsmix en een optimale (internationale) diversificatie van de portefeuille.

Onmiddellijk na de privatisering in 1996 is daarom besloten tot een verdere uitbreiding van het percentage aandelen. Gelet op de toenmalige relatief zwakke financiële uitgangspositie en het feit dat het ABP-premiesysteem geen grote schommelingen in de dekkingsgraad toelaat, kon dit alleen geleidelijk gebeuren. Door het versterken van de financiële draagkracht ontstond de ruimte voor een verdere uitbreiding van het percentage aandelen. In 1998 en 1999 besloot het ABP-Bestuur tot versnelde uitvoering van deze uitbreidingsstrategie. Onderstaande grafiek brengt dit in beeld.

Aandelen in % van totale portefeuille ultimo jaar

Daarnaast is het beleid gericht op het behalen van extra rendement door middel van actief beheer van de beleggingsportefeuille. De meest bekende vorm van actief beleid is het benutten van opgebouwde expertise in actieve marktallocatie en aandelenselectie. Deze activiteiten worden steeds meer in eigen beheer genomen.

Het grotere gewicht van aandelen noopt tot een consequente beheersing van de beleggingsrisico's. Dit kan door spreiding (diversificatie) van risico's in combinatie met afdekken van risico's. ABP legt de nadruk op spreiding van landenrisico's en vooral op spreiding van de beleggingen over een groot aantal individuele ondernemingen. Zo is de afgelopen jaren het grote gewicht van Nederland en daarbinnen het dominante belang van enkele grote partijen (banken, woningcorporaties, ondernemingen) sterk afgebouwd. Dit beleid nadert zijn voltooiing. Daarenboven worden de valutarisico's van dollar en yen structureel voor circa 50% afgedekt.

Risicomanagement

De complexiteit van hedendaags vermogensbeheer vraagt om 'best practice' beheersing van de drie belangrijkste bronnen van risico, te weten marktrisico, kredietrisico en operationeel risico. Daarom kiest ABP voor een integrale benadering van deze bij het beleggingsproces betrokken risico's. De allocatie van toelaatbare markt- en kredietrisico's vindt plaats via een gelaagd beleggingsproces, waarbij het Bestuur de bijbehorende risicokaders en -limieten vaststelt. De algemene risicokaders en de concrete richtlijnen en procedures die bij de uitvoering van het beleggingsbeleid in acht moeten worden genomen, zijn vastgelegd in handboeken marktrisicomanagement en kredietrisicomanagement. Medio 1999 zijn nieuwe versies van deze handboeken opgesteld en vastgesteld door het Bestuur. Belangrijkste aanleiding voor deze update vormde de transformatie naar een structuur van ABP-beleggingsfondsen. Deze structuur speelt een centrale rol in het proces van allocatie en risicobeheer. Verder is de organisatiestructuur rondom risicomanagement en -control verder aangescherpt, zijn er instructies voor performancemeting en -attributie toegevoegd en is expliciet aandacht besteed aan risicobeheersing van illiquide lange termijn beleggingen zoals private equity, vastgoed-deelnemingen en structured finance. In de nieuwe organisatiestructuur is een belangrijke rol weggelegd voor het Risk Policy Committee (RPC) en het Risk Management Committee (RMC). Het RPC bewaakt de uitvoering van het risicomanagementbeleid conform de door het Bestuur vastgestelde kaders. Het RMC is specifiek verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding en uitvoering van het integrale risico-controlproces. In het bijzonder voor de uitvoering van het kredietrisicobeleid, zoals het vaststellen en bewaken van tegenpartij- en sectorlimieten.

Corporate Governance en zorgvuldig beleggingsbeleid

Corporate Governance stelt – naar de mening van ABP – hoge eisen aan ondernemingen op het gebied van transparantie, toezicht en verantwoording, in de overtuiging dat dit leidt tot betere beleggingsresultaten. Deze opvatting wordt door ABP op verschillende wijzen uitgedragen; in interviews in de media, externe presentaties, netwerken en tijdens algemene vergaderingen van aandeelhouders.

In 1999 werden tien vergaderingen van Nederlandse ondernemingen bezocht. Bij twee ondernemingen

werd belangrijke vooruitgang geboekt op het vlak van zeggenschap van aandeelhouders. Op andere algemene vergaderingen heeft ABP zich laten vertegenwoordigen door gelijkgezinde pensioenfondsen. ABP werkt met hen samen in de Stichting Corporate Governance Onderzoek voor Pensioenfondsen.

ABP oriënteert zich thans op de ontwikkeling van zijn corporate governance beleid in Europa. Daarvoor is niet alleen informatie nodig over Europese ondernemingen maar ook een infrastructuur om opvattingen daadwerkelijk te kunnen uitdragen. Met het oog daarop heeft ABP zich in 1999 aangesloten bij een onderzoeksbureau dat Europese ondernemingen beoordeelt op de kwaliteit van hun corporate governance.

De Code voor zorgvuldig beleggingsbeleid werd vastgesteld in 1997. De onderwerpen die daarin worden behandeld, zijn voortdurend aan discussie onderhevig. Dit komt onder andere tot uiting in discussies die ABP voert over investeringsgedrag in relatie tot fundamentele mensenrechten, milieu en arbeidsverhoudingen. Nieuwe inzichten zal ABP verwerken in een Code die naar verwachting in het volgende verslagjaar tot stand zal komen.

Beleggingsplan 2000

Ook voor het jaar 2000 is de strategie voor de asset allocatie gericht op uitbreiding van de aandelenportefeuille binnen het geldende strategisch beleid. De feitelijke uitbreiding zal met name bepaald worden door de ontwikkeling van de financiële markten in 2000 en de door ons ingeschatte bijbehorende risico's. Binnen de verschillende asset categorieën (aandelen, onroerend goed en vastrentende waarden) ligt het accent op risicospreiding over verschillende landen, sectoren en individuele beleggingen. In het beleggingsplan voor het jaar 2000 krijgt een toename van het belang in zogenaamde bijzondere beleggingscategorieën extra aandacht. Dit betreft minder liquide maatwerkproducten zoals private equity, credit plus obligaties en structured finance beleggingen. Daarnaast wordt in het beleggingsproces door actief beleid gestreefd naar rendementsverhoging binnen de specifiek voor het actief risico gestelde kaders.

Strategie in uitvoering

Overname NIB

De belegging in de Nationale Investerings Bank (NIB) is een belangrijke toevoeging aan de internationaal breed gespreide portefeuille van ABP. Door de strategische krachtenbundeling met PGGM in het kader van NIB Capital N.V. is een sterke financiële marktpartij in Europa ontstaan. ABP heeft het beheer van zijn portefeuilles van structured finance, hypotheek- en kredietportefeuilles en private equity overgedragen aan de gespecialiseerde business lines van NIB Capital N.V. Deze beleggingen passen uitstekend bij de lange termijn verplichtingenstructuur van ABP en bieden zicht op hogere rendementen. De komende jaren zal het belang in deze lange termijn maatwerkproducten aanzienlijk worden uitgebreid.

Na afsluiten van het boekjaar is door NIB Capital een bod op Alpinvest uitgebracht. Deze overname past in de strategie van NIB Capital om tot een vooraanstaande speler op het gebied van private equity uit

te groeien. ABP wordt daardoor gedeeltelijk eigenaar van een zeer waardevolle portefeuille deelnemingen in een brede range van Europese middelgrote ondernemingen.

Oprichting Financial Services NV

Ter ondersteuning van de ABP-strategie is eind 1999 ABP Financial Services NV opgericht. Financial Services biedt aangesloten werkgevers en instellingen voor overheid en onderwijs en ABP dochterondernemingen een gericht pakket aan producten op het gebied van financiële dienstverlening. Dit pakket betreft vooral beleggingsfondsen met verschillende looptijden en risicoprofielen. Het beheer van de beleggingsfondsen is in handen gelegd van ABP Vermogensbeheer.

Aanpassing organisatiestructuur

Voor de wens tot flexibilisering van het beleggingsproces heeft in een aanpassing van de organisatiestructuur geresulteerd. Om flexibel te kunnen inspelen op de toekomstige wensen en behoeften van zijn opdrachtgever(s) introduceerde ABP Vermogensbeheer medio 1999 een structuur van beleggingsfondsen. Door zijn beleggingen te spreiden over verschillende ABP-beleggingsfondsen kan de opdrachtgever zijn beleggingsportefeuille optimaal toesnijden op zijn financiële behoeften.

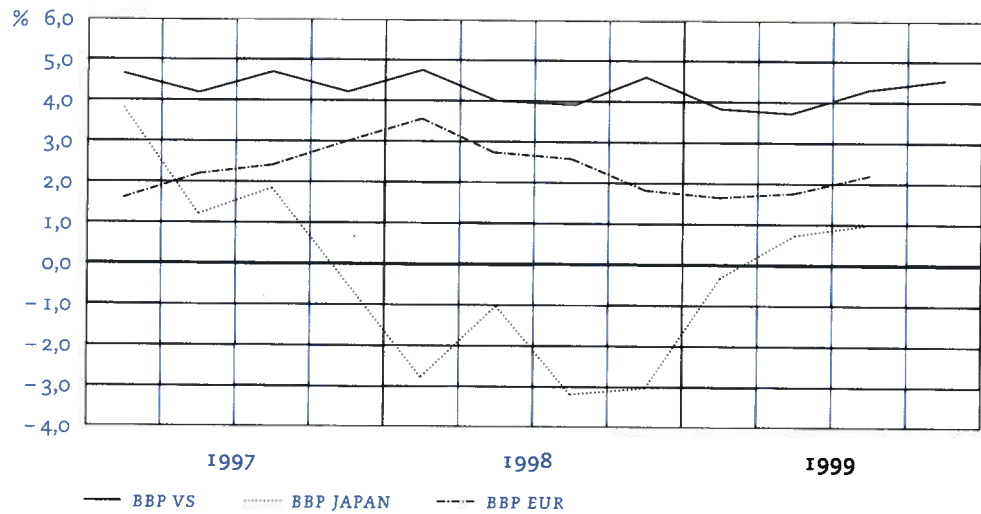
Sinds 1998 opereert Vermogensbeheer op drie locaties: Heerlen (hoofdkantoor), Amsterdam en New York. In het jaar 2000 zal worden gestart met de opbouw van een omvangrijke intern beheerde portefeuille voor vastrentende waarden in de VS.

Voor de internationale belegger van een van de grootste pensioenvermogens ter wereld is ICT onontbeerlijk. Daarom heeft Vermogensbeheer in het boekjaar hierin veel geïnvesteerd. Als eerste component hierin is een adequaat beleggingsinformatiesysteem (PAM) geselecteerd. Het systeem voldoet aan de hoogste eisen van professioneel vermogensbeheer en het zal alle huidige systemen van Vermogensbeheer vervangen. Het kantoor in New York zal het systeem begin 2000 invoeren. Daarna volgen de kantoren in Heerlen en Amsterdam. Met de invoering van een dataware house en een nieuw front office-systeem in het jaar 2000 beschikt Vermogensbeheer over een geïntegreerde ICT-architectuur.

Financiële markten 1999 en vooruitblik

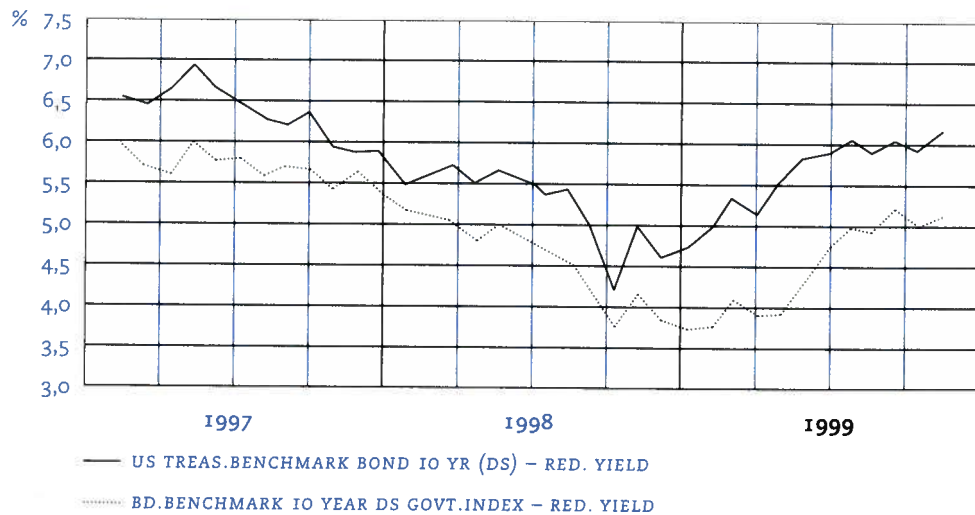
Afgelopen jaar stond in het teken van de grote verrassingen. In tegenstelling tot de algemene verwachtingen aan het begin van 1999 zette de Amerikaanse economie haar krachtige groei voort. In het Verre Oosten trad herstel op. De rente steeg in de Verenigde Staten en Europa. De euro verloor terrein aan de dollar. De olieprijs schoot omhoog en de aandelenmarkten bereikten overal ter wereld nieuwe toppen.

Onder invloed van de aanhoudend hoge consumptieve vraag en voortgaande, met name technologisch gedreven, investeringen in kapitaalgoederen zette de Amerikaanse economische groei onverminderd door. Tegelijkertijd zorgden omvangrijke fiscale stimuli en een sanering van het bankwezen eindelijk voor een lichte conjuncturele opleving in Japan. Ook in de opkomende markten van Azië trad herstel op. Geholpen door de hiermee verband houdende opleving van de wereldhandel kon Europa in het vierde kwartaal aan een exportgedreven herstel beginnen.

Bron: Euro en Datastream aangevuld met bewerkte data Eurostat (BBP = Bruto Binnenlands Product)

De diepe recessie in Azië en valutacrisis in Rusland en Latijns-Amerika resulteerden in deflatievrees die weer zorgde voor een scherpe daling van de kapitaalmarktrente. In Europa werd deze trend versterkt door de zwakke Duitse conjunctuur en de versoepeling van het monetaire beleid door de Europese Centrale Bank. Begin 1999 bereikten tienjaars Duitse euroleningen een laagste rendement van 3,6%. De aanhoudende gunstige berichten uit de VS en een onverwachte overeenstemming binnen de OPEC over productiebeperkingen keerden het tij. De vrees voor deflatie sloeg om in de verwachting van een oplopende inflatie en een verkrapping van het monetaire beleid. Dit zorgde voor een krachtige rentestijging in zowel de VS als in Europa en een negatieve totale opbrengst op obligaties in beide regio's over het gehele jaar.

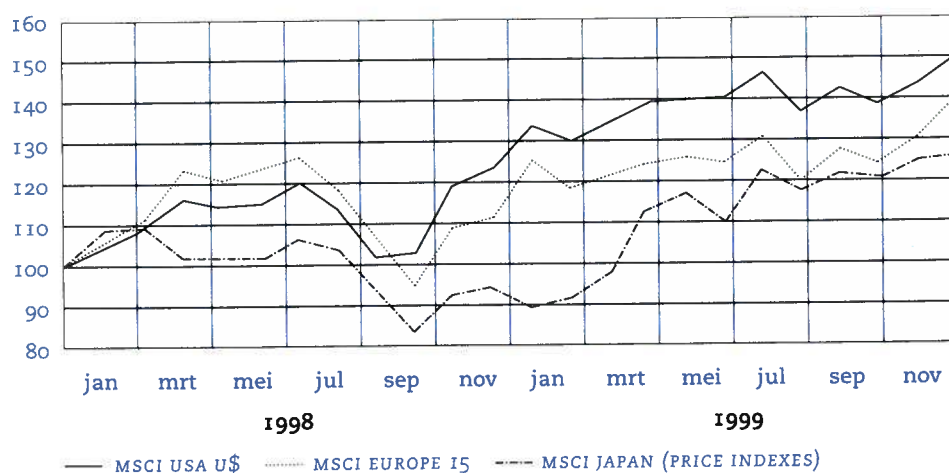
De hoogconjunctuur in de VS en de tegenvallende ontwikkelingen in Duitsland gingen gepaard met een depreciatie van de euro ten opzichte van de belangrijkste andere valuta's. De neerwaartse trend zette het hele jaar door ondanks de relatieve stijging van de kapitaalmarktrente in Europa ten opzichte van Amerikaanse treasury bonds, de voortdurend uitdijende handelsbalanstekorten van de VS en de conjuncturomslag in Duitsland in het vierde kwartaal.

De yen won aan kracht ten opzichte van zowel de dollar als de euro door de hoop op een verder doorzettend economisch herstel en de daarmee samenhangende buitenlandse vraag naar Japanse aandelen. Interventies door de Bank of Japan hadden weinig effect.

Aandelenmarkten weerspiegelden wereldwijd een toenemend optimisme. In de industrielanden van Azië trad een indrukwekkend herstel op. Zo steeg de beurs van Hongkong met 69% en die van Zuid-Korea met 83%. Ook de Japanse aandelenmarkt leek voor het eerst sinds 1990 de neerwaartse trend te keren. De Nikkei 225 index steeg met 37%, terwijl de index voor kleine ondernemingen met liefst 213% opliep.

In de Verenigde Staten bereikten de belangrijkste graadmeters, ondanks de sterk gestegen rente, eveneens nieuwe hoogtepunten. De Standard & Poor 500 Index sloot het jaar 19,5% hoger af, terwijl de Dow Jones Industrial Average 25% opliep. De koersstijgingen werden gedomineerd door ondernemingen uit de sectoren technologie en telecommunicatie die vooral vanaf oktober een spectaculaire opmars doormaakten. Zij stuwden de Nasdaq index 86% op.

Europa bleef lang achter bij de rest van de wereld door de economische malaise en de daarmee samenhangende verkopen door Amerikaanse beleggers. Pas vanaf medio oktober wisten de meeste aandelenmarkten zich aan de sombere stemming te ontworstelen. Met name Frankrijk (51%) en Duitsland (39%) boekten aanzienlijke koerswinsten. Ook de AEX Index steeg met 24,7%. Per saldo liep de door ABP als referentiemaatstaf gebruikte MSCI Europe Index 27,9% op. Ook in Europa speelden de technologie en telecommunicatie aandelen een dominante rol in de hausse.

Vooruitzichten

Aan het begin van 2000 lijken de economische vooruitzichten mondiaal relatief gunstig. Terwijl de hoogconjunctuur in de VS aanhoudt, vertonen Europa en Japan tekenen van herstel en zet de opleving in Azië versterkt door. Deze gunstige perspectieven gaan evenwel gepaard met de vrees voor een oplopende inflatie en de verwachting van monetaire verkrapping in zowel de VS als Europa om dit vroegtijdig te bestrijden.

Obligatiemarkten in beide regio's zijn de laatste maanden van 1999 reeds vooruitgelopen op een stijging van de korte rente. De reële rente bevond zich begin 2000 op een historisch hoog niveau. De economische context biedt evenwel weinig uitzicht op een spoedige rentedaling.

Aandelenmarkten kenden begin 2000 een aanzienlijk hoger waarderingsniveau dan een jaar daarvoor. Dat versterkte de kwetsbaarheid voor verdere rentestijgingen. Anderzijds blijven de vooruitzichten voor de winstgroei gunstig, wat fundamentele koerssteun biedt.

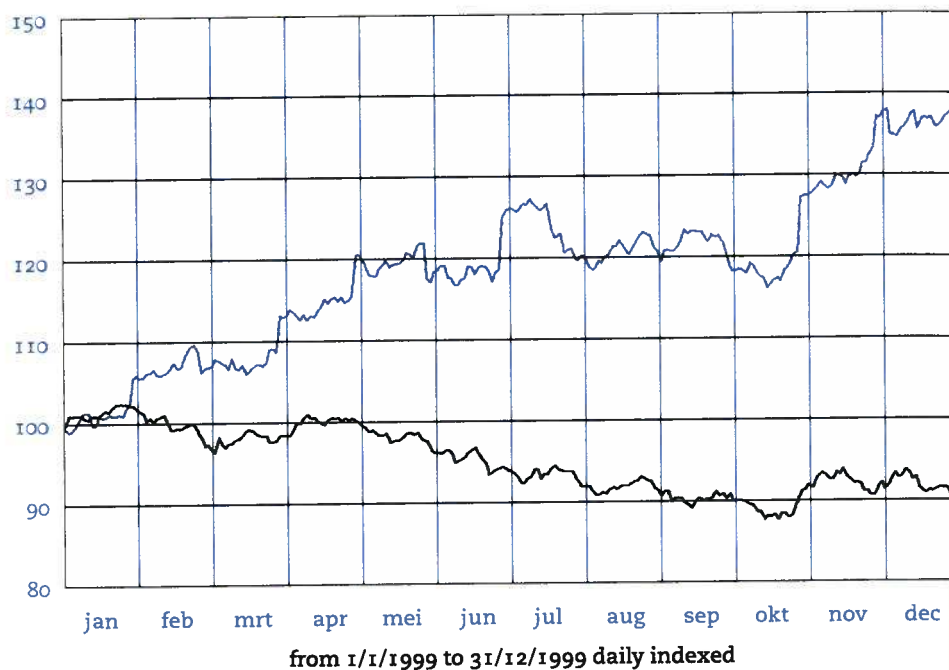
Per saldo werd begin 2000 een hogere totale opbrengst voor aandelen dan voor vastrentende waarden voorzien. Het potentieel voor de Europese en Japanse aandelenmarkten werd groter geacht dan dat van de Verenigde Staten.

Resultaten beleggingen 1999

Rendement 1999

Het totale beleggingsrendement over 1999 bedroeg 10,0%. Ten opzichte van de rendementen behaald in voorgaande jaren stelt het resultaat op het eerste gezicht teleur. Dit heeft meerdere oorzaken.

De eerste oorzaak is de divergentie in waarde-ontwikkeling tussen aandelen en vastrentende waarden. De lage rente in het eurogebied liet een uitzonderlijk scherpe stijging zien van een dieptepunt van 3,6% begin 1999 naar ruim 5,5% ultimo 1999. Ook in de VS trad een forse rentestijging op. Dit betekende een aanzienlijk koersverlies op obligaties en leningen zodat het totale rendement op obligaties negatief was. De aandelenmarkten onttrokken zich aan de invloed van de rentestijging en lieten juist een uitzonderlijke hoge koersstijging zien. De grafiek op de volgende pagina brengt het verloop van de wereldwijde aandelen- en obligatie-indices in beeld. Hieruit blijkt dat het verschil in totaalrendement ultimo 1999 bijna 50%-punten bedroeg.

Bron: Datastream

— MSCI WORLD U\$ – TOT RETURN IND (~EM) — JPM EMU AGGREGATE OVER 10 YEARS(E) – TOT RETURN IND

Dit verschil in rendement tussen de beide beleggingscategorieën is een belangrijke verklaring waarom ondanks de relatief kleine verschillen in allocatiemix tussen ABP en het gemiddelde van de andere Nederlandse pensioenfondsen er zulke grote verschillen in behaald rendement kunnen optreden.

Een tweede oorzaak is gelegen in de verschillen in valuta-afdekking. ABP heeft in zijn beleid gekozen voor een partiële afdekking van zijn valutarisico, omdat het fonds valuta niet als beleggingscategorie hanteert. Dit heeft in 1999 geleid tot een negatief rendementsverschil van 2,9%-punten ten opzichte van pensioenfondsen die hun valutarisico niet afdekken.

Als laatste oorzaak kan worden genoemd dat de kosten van de herstructurering van de aandelen en de vastrentende portefeuille – afbouw in de Nederlandse involvering en versnelde opbouw van de buitenlandse involvering – in beperkte mate een remmend effect op het rendement hebben gehad.

Het ABP beleggingsresultaat over 1999 is, aansluitend bij de WM-systematiek, als volgt opgebouwd:

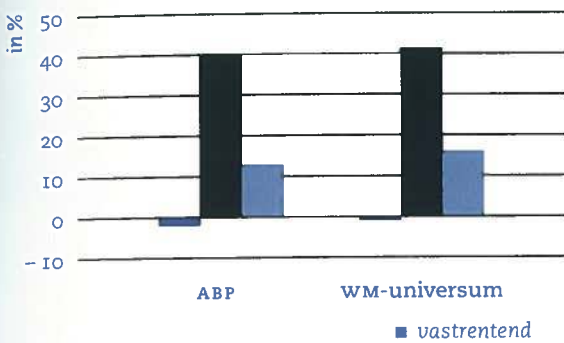
	Rendement	Bijdrage aan totaal rendement
Aandelen	39,99%	11,84%
Vastrentende waarden	- 0,50%	- 0,20%
Onroerend goed	12,56%	0,90%
Overig waaronder valuta-afdekking	- 2,50%	- 2,50%
Totaal		10,04%

De bijdrage aan het totaalrendement is bepaald op basis van tijdgewogen gemiddelden.

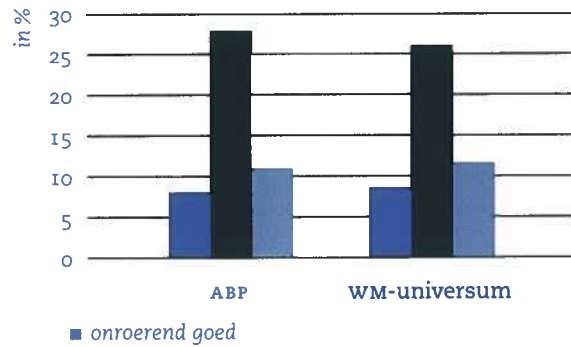
5-jaars resultaten ten opzichte van WM

Voor de beoordeling van de performance van ABP zijn de gerealiseerde rendementen, per beleggingscategorie afgezet tegenover het WM-gemiddelde, het meest geschikt. In onderstaande grafieken wordt deze vergelijking gemaakt zowel over 1999 als over de 5-jaars periode 1995 t/m 1999. Het WM-Universum bestaat uit het gemiddelde rendement van vrijwel alle Nederlandse pensioenfondsen, de portefeuille van ABP zelf is hierin niet opgenomen.

Rendementen/asset in 1999

Rendementen/asset 1995 t/m 1999

Duidelijk is dat ABP op de middellange termijn beter presteert voor de asset aandelen. Het rendement op vastrentende waarden en onroerend goed blijft iets achter. De onderschrijding in 1999 is voor wat betreft het onroerend goed te verklaren uit de relatief hoge invloering in vastgoedfondsen, daar waar het direct onroerend goed beduidend beter heeft gerendeerd.

ABP Vermogensbeheer participeert in een internationaal benchmark onderzoek door Cost Effectiveness Measurement (CEM); dit wordt eenmaal per jaar uitgevoerd onder grote Amerikaanse, Canadese en Nederlandse pensioenfondsen. Uit dit onderzoek blijkt ABP tegen aanzienlijk lagere kosten te kunnen beleggen dan de vergelijkbare 'peer group'. Voorts kwam uit de vergelijking naar voren dat het strategische beleggingsrendement van ABP gedurende de afgelopen vijf jaar steeds dichterbij het rendement van onze peer group heeft genaderd door de voortdurende herschikking van assetwegingen in de richting van meer zakelijke waarden. Eveneens over een vijfjaarsperiode gemeten, heeft ABP een outperformance van de strategische benchmark en bleek daarmee in het top kwartiel van de vergelijkingsgroep te scoren.

Normportefeuille 1999

Vanaf april 1998 geldt de Vrijstellingsregeling Wet Bedrijfspensioenfondsen. Kort gezegd verschaft deze regeling de mogelijkheid van vrijstelling van deelname in een bedrijfspensioenfonds bij ontoereikende beleggingsperformance van dit pensioenfonds. Onderstaande tabel geeft de normportefeuille weer zoals die voor 1999 was vastgesteld. De kolom valutahedgeratio geeft het normpercentage weer waarmee buitenlandse valuta binnen de verschillende categorieën worden afgedekt.

Assets	Normpercentage	Benchmark	Valutahedgeratio's in %
Aandelen	36,94%		
ABP Aandelenfonds Nederland	15,0%	CBS Herbeleggings-index	50
ABP Aandelenfonds Europa	35,0%	MSCI Europe ¹	50
ABP Aandelenfonds Noord-Amerika	35,0%	S&P500 en TSE100 ²	50
ABP Aandelenfonds Pacific/Opkomende Markten	13,5%	MSCI Pacific Free en MSCI Emerging Markets Free ^{1,2}	50
ABP Private Equity Fonds Wereld	1,5%	MSCI World Free ¹	50
	100%		
Real Estate	7,40%		
ABP Vastgoed Deelnemingen Fonds Nederland	55,0%	ROZ/IPD Netherland Index	50
ABP Vastgoed Deelnemingen Fonds Wereld	37,0%	Salomon Smith Barney World Equity Property Index	50
ABP Vastgoed-aandelenfonds Wereld	8,0%	Salomon Smith Barney World Equity Property Index	50
	100%		
VRW	55,66%		
ABP Rentefonds Europa	52,0%	JP Morgan EMU Government Bond Index	80
ABP Rente Plus Fonds Europa	20,0%	JP Morgan EMU Government Bond Index	80
ABP Rentefonds VS	10,0%	Lehman Brothers Aggregate Bond Index	80
ABP Rente Plus Fonds VS	3,0%	Lehman Brothers Aggregate Bond Index	80
ABP Structured Finance Fonds Europa	15,0%	JP Morgan EMU Government Bond Index	80
	100%		

1 Net dividends

2 Market cap gewogen

→ defin. (zieve nou
ROZ - IPD index
10,02 !!

Het rendement van de normportefeuille over 1999 bedraagt 10,06%. Het door Vermogensbeheer feitelijk gerealiseerde rendement bedraagt 10,04%, waarmee het gerealiseerde rendement het normrendement vrijwel evenaart.

De maatstaf die gebruikt wordt voor de performancetoets is de zogenaamde Z-score. Deze Z-score bevat een aantal ingrediënten, te weten de eigen normportefeuille, een correctie voor het risico van de normportefeuille en een correctie voor de uitvoeringskosten. Zo ontstaat een waarde die laat zien hoe goed

het pensioenfonds in staat is om aan het zelf opgestelde beleid te voldoen; het gaat hier dus om de kwaliteit van de uitvoering van de door het Bestuur van het fonds gekozen strategie.

De minimale Z-waarde die behaald moet worden om aan de performancetoets te voldoen is $-1,28$ en wordt over een periode van 5 jaar berekend. In de Vrijstellingsregeling is er echter voor gekozen om reeds in 2001 de gemiddelde Z-waarde over drie jaar te berekenen en te toetsen aan de minimum norm. Wanneer op dat moment niet aan de minimum norm voldaan wordt, zou een opdrachtgever op dat moment de pensioenregeling bij een andere uitvoerder mogen onderbrengen.

De Z-score over 1999 bedraagt $0,05$ (1998 vanaf 1 mei: $0,35$). De positieve score over 1999 is vooral te danken aan de kosteneffectiviteit van ABP.

Lage uitvoeringskosten

In het hoofdstuk 'Resultaten 1999 in het kort' van dit jaarverslag is de prestatieverbetering over 1999 gememoreerd. De met het ABP-Bestuur afgesproken kostentarget van 10% bedrijfsbreed is ruimschoots gerealiseerd (13%). Voor 2000 en 2001 zijn kostentargets van 8% per jaar afgesproken. Ook ten opzichte van 1998 is bij ons pensioenbedrijf een efficiencyverbetering zichtbaar hetgeen resulteert in een geleidelijke daling van de kosten per verzekerde (actieven, gepensioneerden en slapers). Aan de taakstelling om de kostprijs van onze producten te verlagen wordt op deze wijze concrete invulling gegeven, ondanks de toenemende complexiteit in de uitvoering van de regelingen.

Uit benchmarkonderzoeken blijkt dat Vermogensbeheer reeds tegen een concurrerend kostenniveau werkt. Vergeleken met een peer group van 13 Amerikaanse en Canadese pensioenfondsen kent Vermogensbeheer lage uitvoeringskosten (ruim 50% onder het gemiddelde).

Het project kostenbeheersing is niet ingezet als kale bezuinigingsoperatie, maar is met name gericht op het fit maken van het bedrijf en het bevorderen van creativiteit van de mensen in onze organisatie. Kostenbeheersing is een van de pijlers voor het borgen van het going concern, hetgeen de hoogste prioriteit vormt voor de komende jaren, samen met het realiseren van een selectieve ontwikkelstrategie.

Het borgen van het going concern moet verder worden gerealiseerd door belangrijke stappen te zetten op het gebied van informatiemanagement, communicatietechnologie en HRM-beleid.

Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

Zoals reeds enkele malen hiervoor is aangegeven vormt ICT een belangrijke kritische succesfactor voor een communicatiegedreven organisatie als ABP/USZO. Het realiseren van een overkoepelende ICT-architectuur en standaardisering van IT-toepassingen over de bedrijven heen hebben in het verslagjaar de hoogste prioriteit gehad. Een efficiëntere aanpak van onze projecten en het onderhoud van systemen heeft ertoe geleid dat in de loop van 1999 de externe inhuur op ICT-gebied substantieel kon worden verminderd.

De voordelen van de schaalgrootte worden bij ABP/USZO meer en meer benut door concernbrede ICT-toepassingen voor de uitvoering van de werknemersverzekeringen, de (collectieve) pensioenregeling(en) en de verzekeringsproducten.

In 1999 zijn de projecten uitruil NP/OP en Verzekerdenadministratie succesvol afgerond. Alle systemen van ABP/USZO waren tijdig millenniumproof. De invoering van de euro bij ABP Vermogensbeheer is per 1 januari 1999 probleemloos geëffectueerd. De invoering bij de andere bedrijven van ABP/USZO ligt op schema.

HRM-beleid

Personeelsbestand

Ultimo 1999 waren 3.525 vaste en tijdelijke medewerkers werkzaam bij ABP (inclusief USZO Diensten BV). Per 1 oktober 1999 zijn in het kader van de overname van de militaire pensioenen van het Ministerie van Defensie 130 medewerkers overgegaan naar de ABP-lokatie in Heerlen.

Employability in plaats van life time employment

Mensen vormen de spil waar ons bedrijf om draait. Leiderschap en werkondernemerschap zijn speerpunten in het HRM-beleid. Het managen van talenten staat daarbij voorop. Employability in plaats van life time employment. Managers die voorwaarden moeten scheppen om medewerkers in staat te stellen hun eigen verantwoordelijkheid te nemen, hun eigen toekomst te bepalen. Medewerkers moeten zelfstandige werkondernemers worden. Het aanbieden van ontwikkelingsmogelijkheden is daarbij van groot belang. De bereidheid van mensen zich om te scholen en opleidingen te volgen, wordt steeds belangrijker. Ook het informele leerproces waarbij medewerkers in onderling overleg problemen oplossen – contextueel leren – wint aan belang. Contextueel leren moet gebeuren op de werkvloer tijdens het werk en in het werkoverleg. Daar moeten mensen hun nek uitsteken, risico's durven nemen en de bij hen neergelegde verantwoordelijkheden en bevoegdheden daadwerkelijk oppakken. Dat vergt doorbreking van de hiërarchie en het doorbreken van cultuurelementen die de menselijke creativiteit en betrokkenheid belemmeren.

Mobiliteitsbeleid

Goede mensen op de goede plaats. Een baan in plaats van een functie. Dat waren en zijn speerpunten in het HRM-beleid. Het inrichten van een loopbaanwinkel en een nieuwe rol voor het interne uitzendbureau Flexpool zijn de instrumenten die hierbij worden ingezet. In de loopbaanwinkel worden medewerkers en vacatures aan elkaar gekoppeld. Via het intern uitzendbureau worden medewerkers in werkervaringstrajecten ingezet.

Medezeggenschapstructuur

Directe medezeggenschap in het werkoverleg is van het grootste belang in het realiseren van werk-ondernemerschap en wederzijds vertrouwen en respect tussen management en medewerkers. Indirecte medezeggenschap is een belangrijke andere pijler in onze organisatie. Wij zijn er in 1999 in geslaagd een medezeggenschapstructuur te kiezen die het concerndenken van ABP/USZO ondersteunt. Een gemeenschappelijke ondernemingsraad voor het totale concern met enkele onderdeelcommissies. Ook de indirecte medezeggenschap is een belangrijk instrument bij het realiseren van onze doelstellingen.

Tot slot

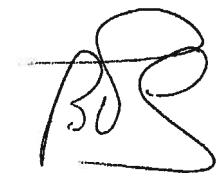
Bestuur en Directieraad danken sociale partners in de Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid, de opdrachtgevers van ABP, voor het gestelde vertrouwen en voor het feit dat de uitvoering van de pensioenvoorziening voor overheids- en onderwijspersoneel, hoe die ook in de toekomst wordt ingericht, aan ABP wordt opgedragen. ABP is er klaar voor.

Bestuur en Directieraad bedanken voorts de Raad van Advies voor de belangrijke adviezen die deze raad in het afgelopen jaar heeft uitgebracht. De uitbreiding van de bevoegdheden van de Raad van Advies en de invoering van het klachtrecht completeren de medezeggenschapstructuur voor deelnemers en werkgevers bij ABP.

Dank zijn wij ook verschuldigd aan de Commissie van Beroep en aan de Beleggingscommissie van ABP. Waardering gaat ook uit naar de ondernemingsraden van ABP en USZO voor de vele adviezen en vooral ook voor de inrichting van de nieuwe medezeggenschapstructuur, die borg staat voor indirecte medezeggenschap op het niveau van het concern ABP/USZO.

Tenslotte spreken Bestuur en Directieraad grote waardering uit voor de wijze waarop de medewerkers van ABP/USZO in het verslagjaar opnieuw blij hebben gegeven van grote inzet voor ons bedrijf. Lof met name voor het enthousiasme onder de medewerkers op de werkvloer om mee te werken aan kostenbeheersing. Een dergelijke actie leidt zeker niet alleen tot lagere kosten, maar brengt de creativiteit van mensen tot leven, bevordert individuele zelfstandigheid en ontwikkelt verantwoordelijkheid.

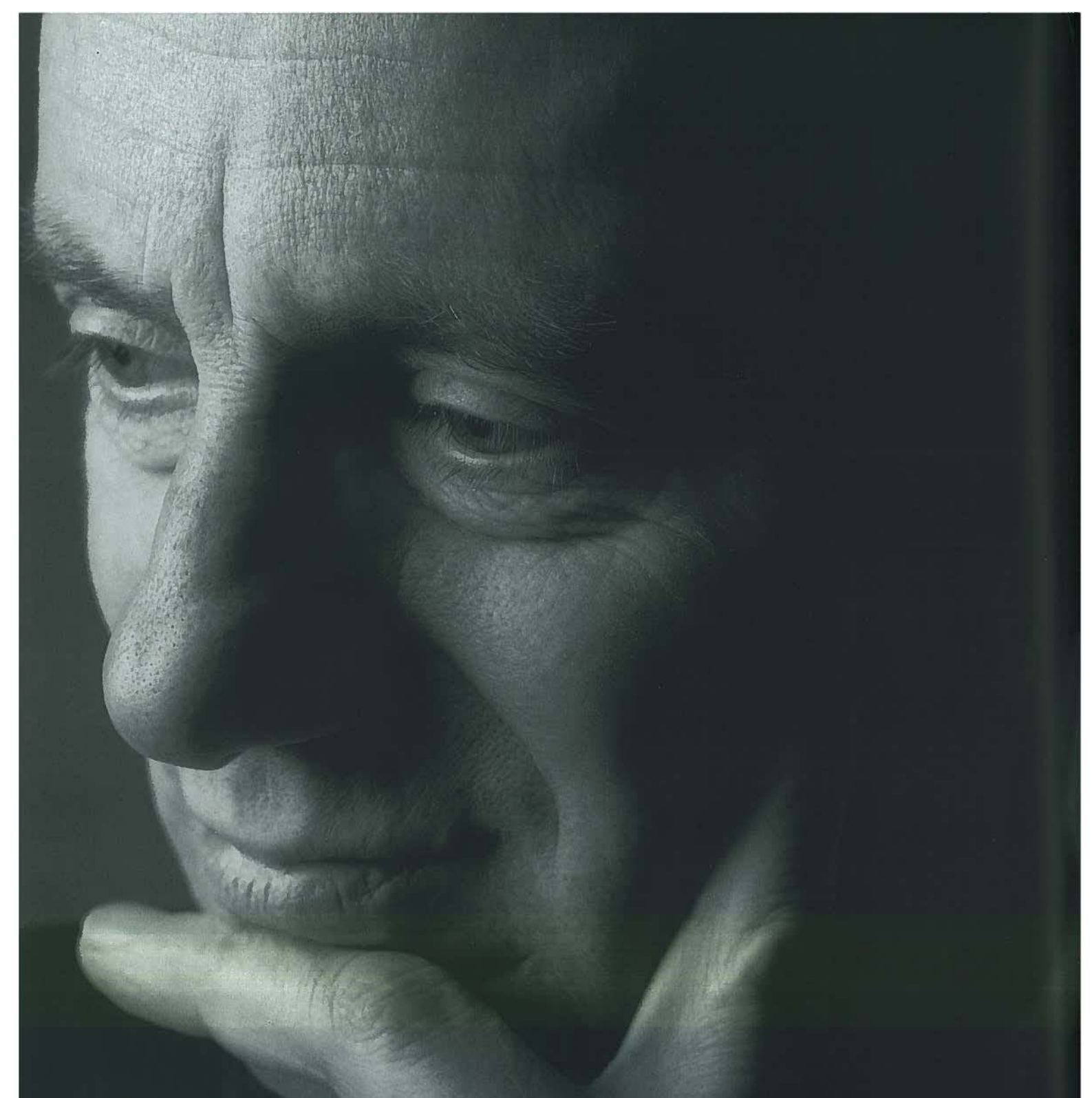
Namens het Bestuur
prof. dr. B. de Vries, voorzitter

namens de Directieraad,
drs. J.W.E. Neervens, voorzitter

STRATEGISCHE ARGUMENTEN

IR. FRITS VAN DEN KERKHOF Directeur Concern Control

Hoe beter onze kwaliteit, hoe lager de kosten'

'Het verlagen van de kostprijs houdt voor ABP voorlopig gelijke tred met het verbeteren van de werkwijze: hoe beter onze kwaliteit, hoe lager de kosten.

Onze klanten vragen zeer terecht van ons dat producten, service, rendement en kostprijs aan de maat zijn. Met name het kostprijsniveau is een goede graadmeter voor de efficiency van de organisatie die erachter zit. Inmiddels hebben we instrumenten ontwikkeld om het kostenbewustzijn in de organisatie te verhogen. Om te weten waar we nu staan, *hebben we voor de bijna vierhonderd producten van ABP/USZO de integrale kostprijs vastgesteld*. Daarnaast hebben we het aantal vergelijkingen met externe maatstaven uitgebreid.

De opdracht tot en met 2001 is, om de kostprijzen met 25% terug te brengen. We zullen moeten wennen aan die beperking en kunnen met extra inspanningen zeker een nog grotere efficiency bereiken door steeds opnieuw vragen te stellen bij de routine van alledag en na te denken over de beste aanpak. Kleine projectteams, breed inzetbare medewerkers, afwegingen ten aanzien van IT-functionaliteiten: het zijn allemaal instrumenten die we inzetten om het werk voor onze klanten efficiënter uit te voeren. We zullen ons moeten bezinnen op het streven naar perfectie en totale zekerheid die eigen zijn aan onze organisatie. Ze zijn namelijk bijzonder duur.'

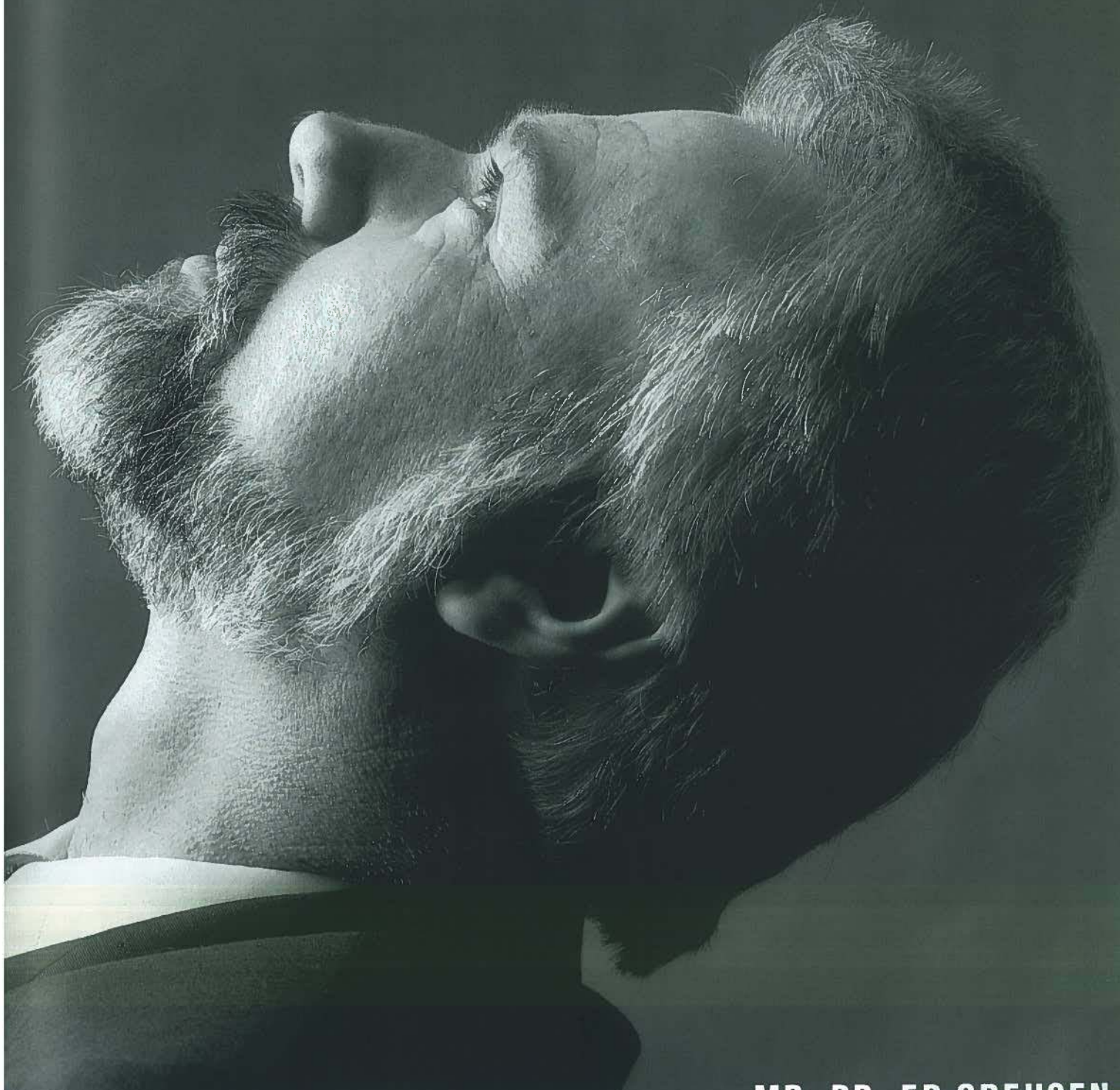
'De gevolgen van dit misverstand zijn voor onze klanten aanzienlijk

'ABP beoordeelt de veranderingen die op stapel staan vanuit het belang van de klant. Dat brengt ons tot een zeer kritische opstelling zowel ten aanzien van het wetsvoorstel BPF als de vorming van één uitvoeringsinstantie voor sociale zekerheid. De geïntegreerde dienstverlening die wij voorstaan komt in beide gevallen onder druk.

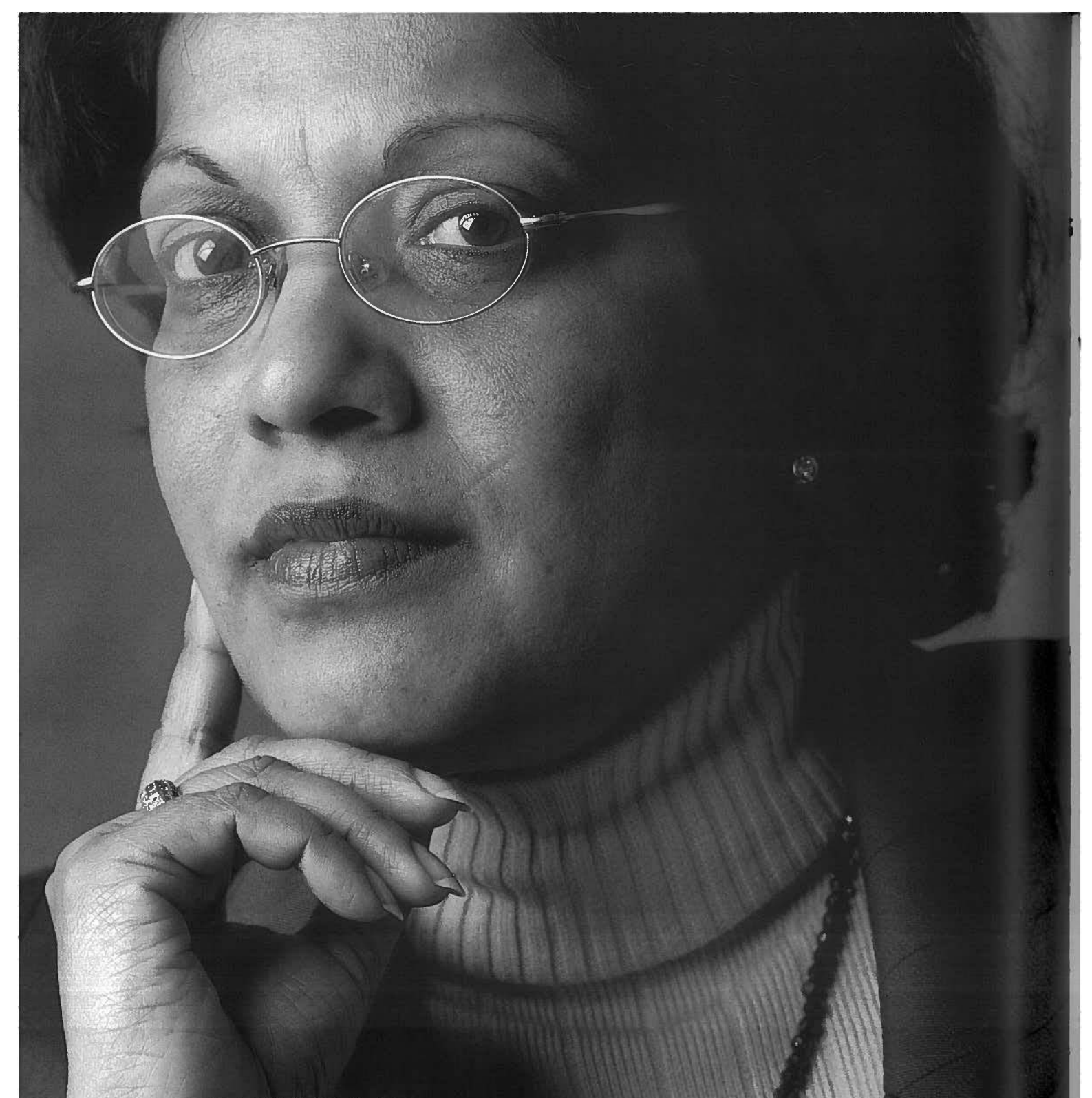
Er is de laatste jaren een kritische houding ontstaan ten aanzien van onder meer de belastingvoordelen die overheidsorganisaties kunnen hebben wanneer zij private activiteiten in de markt verrichten. De discussie hierover kreeg onverwacht ook betrekking op verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfondsen met eigen verzekeringsbedrijven. Door de verplichte deelneming in deze pensioenfondsen worden de *fondsen sindsdien via een onbegrijpelijke redenering geacht een publieke taak uit te oefenen.*

Gezien echter het feit dat de pensioenafspraken in het CAO-overleg tot stand komen, berust dit alles op een misverstand. De gevolgen hiervan zijn voor onze klanten echter aanzienlijk. De overheidsmaatregelen die overwogen worden, hebben tot doel om de consument te beschermen door een "level playing field" tussen verzekeraars van pensioenfondsen en overige verzekeringsmaatschappijen tot stand te brengen. Het lijkt ons echter bepaald geen voordeel voor onze klanten dat zij in het kader van deze maatregelen te maken krijgen met een grotere onduidelijkheid ten aanzien van hun pensioen- en verzekeringssituatie.

Wij worden immers niet langer in staat gesteld om op basis van de informatie over de pensioensituatie van een klant advies te geven over zinvolle aanvullingen. Dat heeft niets met eerlijke concurrentie te maken, maar alles met serviceverlening aan de klant.'

Directeur Concernstaf Juridische en Fiscale Zaken **MR. DR. ED CREUSEN**

DRS. INGRID DOERGA RA Directeur Accountantsdienst ABP/USZO

et belang van betrouwbare informatie wordt alleen maar groter'

'Mensen die premie betalen of een uitkering ontvangen, moeten volledig op ons kunnen vertrouwen. Daar is de hele interne structuur van ABP/USZO op gericht.

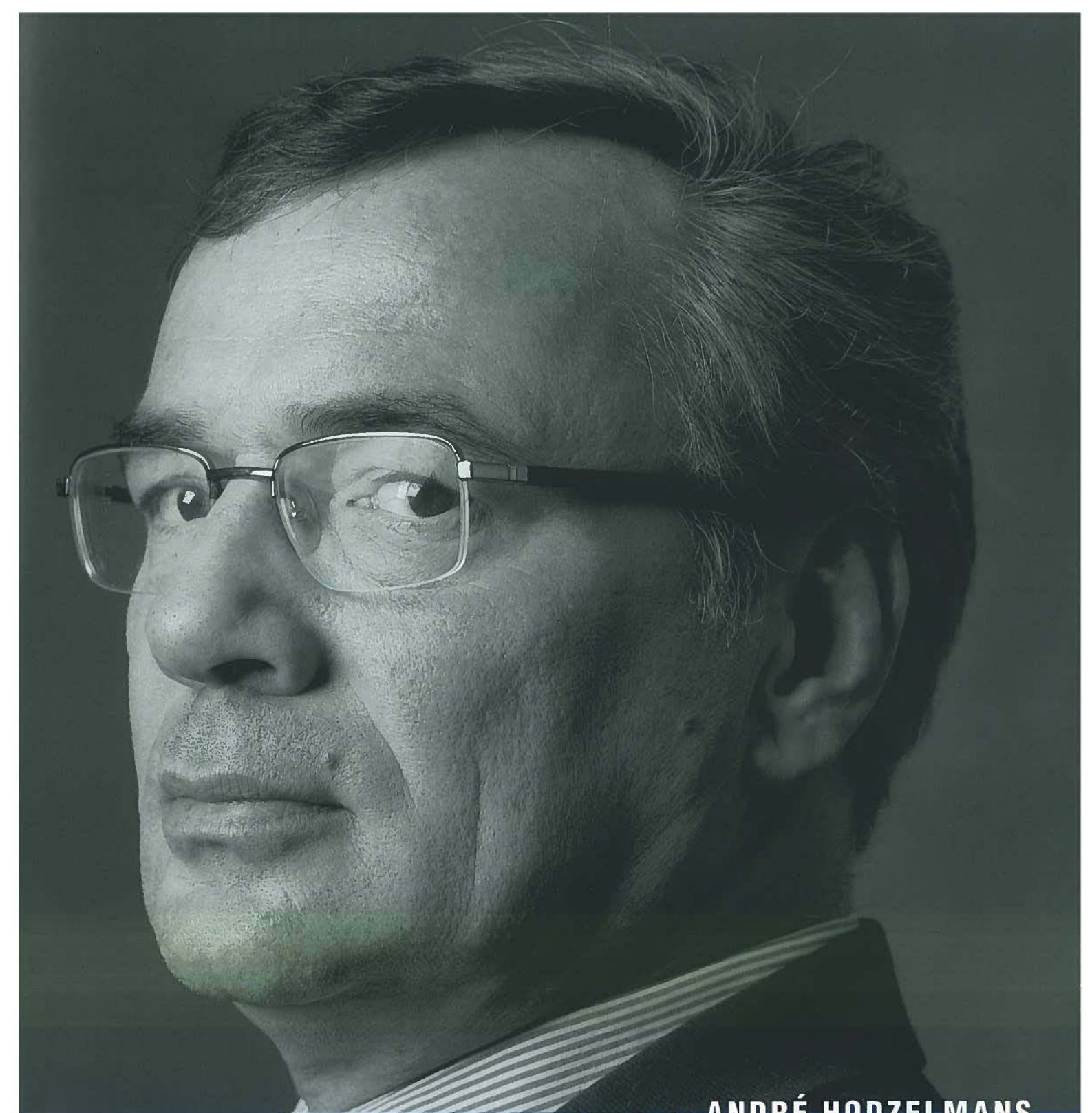
De accountantsdienst is het geweten van de organisatie. Voor ons accountants zijn de thema's betrouwbaarheid, interne beheersing en transparantie belangrijk. Wij controleren niet alleen de cijfers, maar ook de interne beheersmaatregelen die van belang zijn voor een efficiënte en effectieve uitvoering van de bedrijfsprocessen en systemen. Uit de controles die de accountant uitvoert, vloeit een natuurlijke adviesfunctie voort. De resultaten van het onderzoek worden met het management, de directie en het bestuur besproken. Als de verbeteringsvoorstellen door het management worden opgepakt en geïmplementeerd, heeft een onderzoek daadwerkelijk toegevoegde waarde. Daar streven wij naar.

De werking van marktmechanismen, de aanpassingen in de wet- en regelgeving en het wetsvoorstel betreffende de verplichte deelneming aan bedrijfstakpensioenfondsen vragen aanpassingen van onze organisatie. Tot nu toe worden de veranderingen goed geïncorporeerd, onder meer dankzij de deskundigheid van de medewerkers. Zij voeren hun werk zeer professioneel uit en herkennen opmerkelijke mogelijkheden om de efficiency te vergroten. Dat alles werkt positief, zowel voor de prestaties van de organisatie als voor de motivatie van de medewerkers. ABP is op de goede weg met dit proces'

'Vaststellen wat de klant precies van ons vraagt

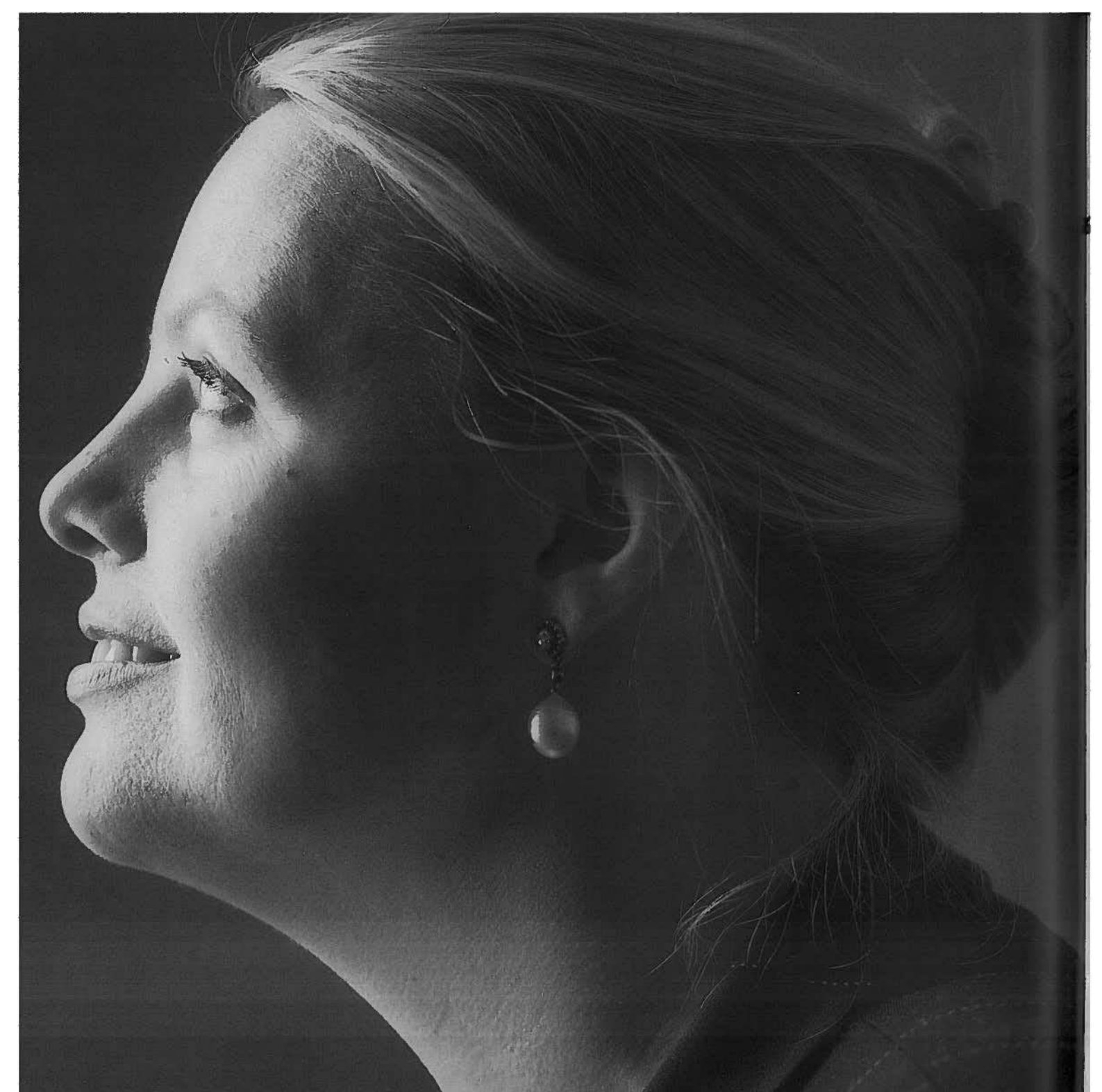
'De kern van ABP/USZO is de zorgketen: medewerkers van overheid en onderwijs kunnen bij ABP/USZO voor uitkeringen terecht op het moment waarop ze hard nodig zijn. *De koppeling van wettelijke en bovenwettelijke uitkeringen is essentieel voor het instandhouden van die zorgketen.* Door de huidige koppeling zijn we in staat om alle wettelijke en bovenwettelijke regelgeving via één loket uit te voeren met alle bijbehorende voordelen die dat heeft voor de juistheid van gegevens, de duidelijkheid voor de werkgevers en werknemers en de kostenefficiëntie. Het loslaten van die koppeling heeft alleen maar nadelen.

Wij zijn deel van het huis van en voor overheid en onderwijs en willen bijdragen aan de klantenbinding door een goede service in de vorm van de juiste uitkering die op basis van de juiste informatie op het juiste tijdstip wordt uitbetaald. Een organisatie die efficiënt werkt dankzij uniforme processen en eenduidigheid in de verdeling van taken en verantwoordelijkheden, bereikt een goede kostprijs die in verhouding staat met de service. Afgezien daarvan spelen andere aspecten een rol. Allereerst is het belangrijk te weten wat de klant precies van ons vraagt. Om dat goed te kunnen doen, willen wij ten tweede meeluisteren als regelgeving tot stand komt. Vanuit onze deskundigheid kunnen wij in die fase iets nuttigs zeggen over de uitvoerbaarheid.'

Directeur Bedrijfseenheid Werkloosheid USZO Diensten **ANDRÉ HODZELMANS**

DRS. HENNY KAPTEIJN-FOKKENS RA Head of Business and Investment Control ABP Vermogensbeheer

Uiteraard vergelijken wij onszelf met andere pensioenfondsen en vermogensbeheerders'

'De afgelopen jaren hebben we onze organisatie een meer eenduidige structuur gegeven met het opzetten van zogeheten beleggingsfondsen. Dat bevordert de transparantie.

ABP Vermogensbeheer voert een gestructureerd en gedisciplineerd beleggingsproces met uniforme uitgangspunten, beoordelingen en risicomaatstaven. Dat is een mond vol, maar de buitenwereld moet kunnen vaststellen dat wij beleggen met inachtneming van de juiste principes en dat ABP Vermogensbeheer binnen de risicokaders een zo hoog mogelijk rendement haalt. De taak van mijn afdeling is om samen met de managers te analyseren of alle bedrijfsonderdelen op de juiste wijze werken aan hun doelstellingen en de beleggingen in de praktijk uitvoeren op de wijze die ABP heeft vastgesteld in het strategisch beleggingsplan. Wij berekenen en *analyseren het rendement* en adviseren de directie over de waardering van beleggingsinstrumenten.

Uiteraard vergelijken wij onszelf met andere pensioenfondsen en vermogensbeheerders. Het afgelopen jaar zijn de aandelenfondsen bijna op strategisch gewicht gekomen. Daarnaast bevorderen we het interne beheer van beleggingsportefeuilles, omdat we verwachten daar rendement- en kostenvoordelen uit te halen. Dankzij de bundeling van de schaarse expertise voor specifieke fondsen als private equity en structured finance, kunnen we delen van dit interne beheer in samenwerking met strategische partners in NIB Capital realiseren. Tenslotte is er nog een derde lijn uitgezet: we werken aan een gebalanceerde mix tussen actief en passief beheerde portefeuilles. De verdiensten van onze hele beleggingsstrategie zijn uiteraard niet op korte termijn te beoordelen. We kijken echter kritisch naar onze organisatie en meten voortdurend de resultaten.'

'Uiteraard hebben we al rekening gehouden met de toekomst'

'ABP Pensioenen wil de deelnemers goede service bieden. Daar is alles op gericht. Daarmee is niet alleen bedoeld een correcte en tijdige uitbetaling van het pensioen. Voor de klanten die nog pensioen opbouwen betekent dat helder informeren over het stuk oudedagsvoorziening dat aan ABP is toevertrouwd. Ze kunnen dan zelf, zonodig met advies van ABP, mogelijke tekorten aanvullen.

Een half miljoen mensen ontvangt maandelijks een pensioen-uitkering, en ruim één miljoen Nederlanders spaart bij ons voor het pensioen. Hiermee is een goede geautomatiseerde administratie van levensbelang voor ABP. De afgelopen jaren is een enorme inspanning geleverd om de verzekerdenadministratie te optimaliseren. We hebben ervoor gezorgd dat de kwaliteit van onze gegevens goed is en daarnaast geïnvesteerd in een uitbreiding van de mogelijkheden. ABP Pensioenen kan nu met één druk op de knop een overzicht geven van de toekomstige pensioensituatie van elke werknemer bij overheid en onderwijs.

Niet alleen is dit een betere service aan onze klanten, ook onze uitvoeringskosten zullen hierdoor gaan dalen. De grote schaal van ABP maakt dat het toevoegen van geautomatiseerde functies sneller rendement oplevert dan bij kleinere uitvoerders. Uiteraard hebben we al rekening gehouden met de toekomst. Die laat bij onze klanten een toenemende vraag naar flexibiliteit en maatwerk zien. *Zo zijn we nu in staat snel de pensioenen voor defensiepersoneel in onze administratie te integreren.*

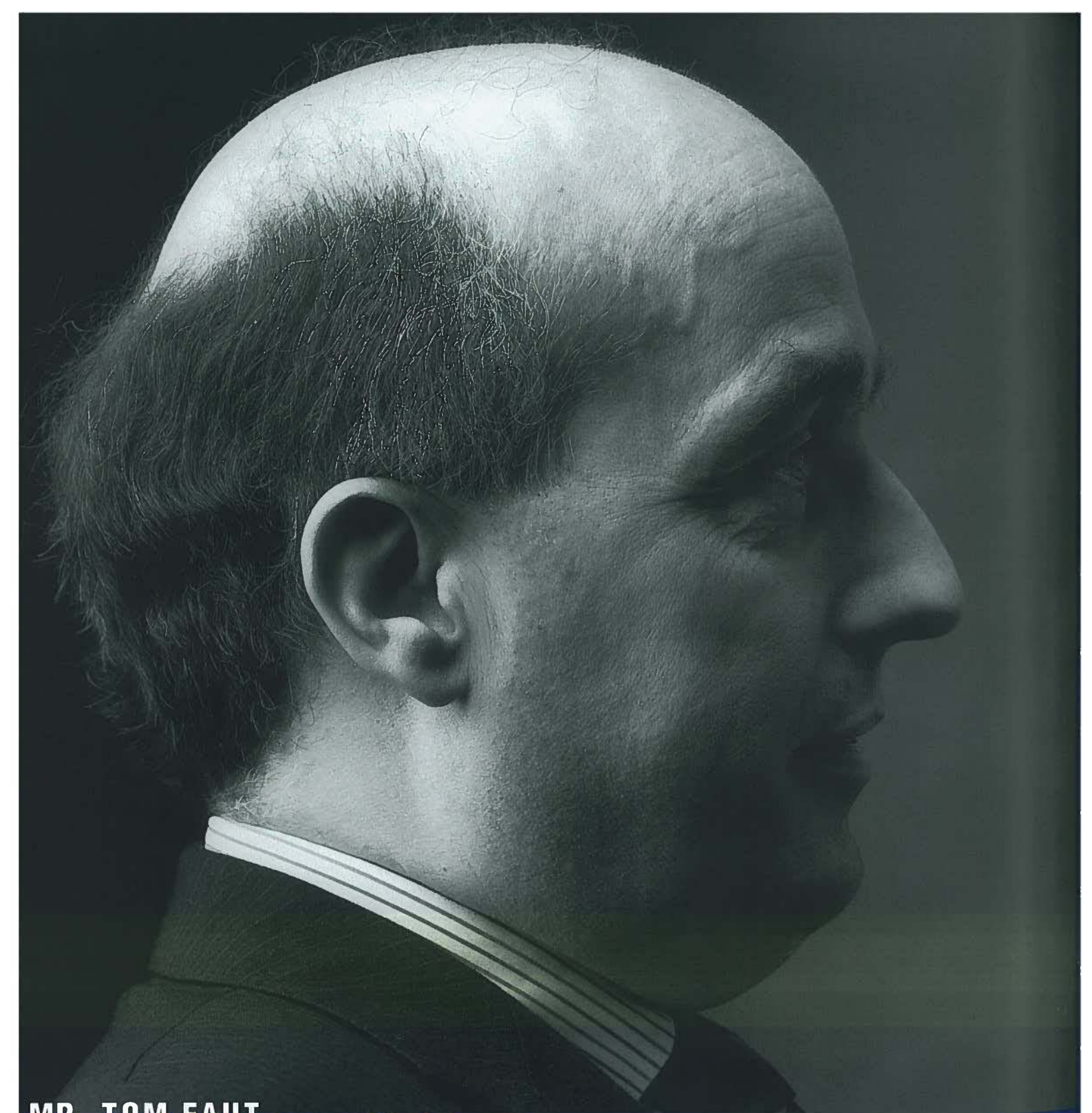
Al die nieuwe mogelijkheden gaan we voor de deelnemers benutten. Uit het overzicht dat wij de klanten jaarlijks geven van hun pensioensituatie kunnen tekorten blijken. Het is dan aan de klant of, en zo ja hoe, deze iets aan die tekorten wenst te doen. Voor aanvullende producten kan de klant uiteraard op de vrije markt gaan "shoppen", maar hij kan natuurlijk ook bij ABP Verzekeringen terecht.

Over deze service is een discussie ontstaan die voorbij gaat aan de primaire opdracht van ABP: het bieden van een optimale en integrale service. Bij het aanbieden van producten van ABP-Verzekeringen staat niet het behalen van winst voorop, maar het aanbieden van een samenhangend en transparant dienstenpakket.'

Chief Operating Officer Pensioenen

IR. MARCEL VAESSEN

MR. TOM FAUT Directeur ABP Verzekeringsgroep

Wij gaan ervan uit dat onze klanten voor de momenten waarop zij in hun leven niet werken bij ons terecht kunnen'

'ABP is een breed financieel bedrijf. We moeten echter niet alles willen leveren, maar keuzes durven maken. De klant dwingt ons tot die keuzes, omdat hij van ons immers niet alleen service, maar ook beheerste kosten vraagt.

We maken momenteel de omslag die nodig is om de klant daadwerkelijk in al onze keuzeprocessen als vertrek- en eindpunt te nemen. De consequentie van een dergelijk uitgangspunt is, dat ABP Verzekeringsgroep naar zijn klanten gaat om te vragen welke aanvullende producten zij nodig hebben.

Alleen wanneer er bij een grote groep klanten draagvlak bestaat voor een product dat past bij ons bedrijf, zullen wij het ontwikkelen en leveren.

Kostenbeheersing is bij het samenstellen van ons productpakket van doorslaggevende betekenis. Alleen daarom al is het ondoenlijk om een compleet aanvullend verzekeringspakket te bieden.

De focus van ABP wordt gestuurd vanuit de gedachte dat onze klanten voor de momenten waarop zij in hun leven niet werken bij ons terecht kunnen: voor de wettelijke uitkering, voor een aanvulling daarop en voor de collectieve aanvullende verzekeringsproducten. We gaan ons dus richten op een afgebakend deel van de producten voor all care en all finance, die we echter breed en professioneel tot ontwikkeling zullen brengen.'

'Een direct voordeel voor onze klanten'

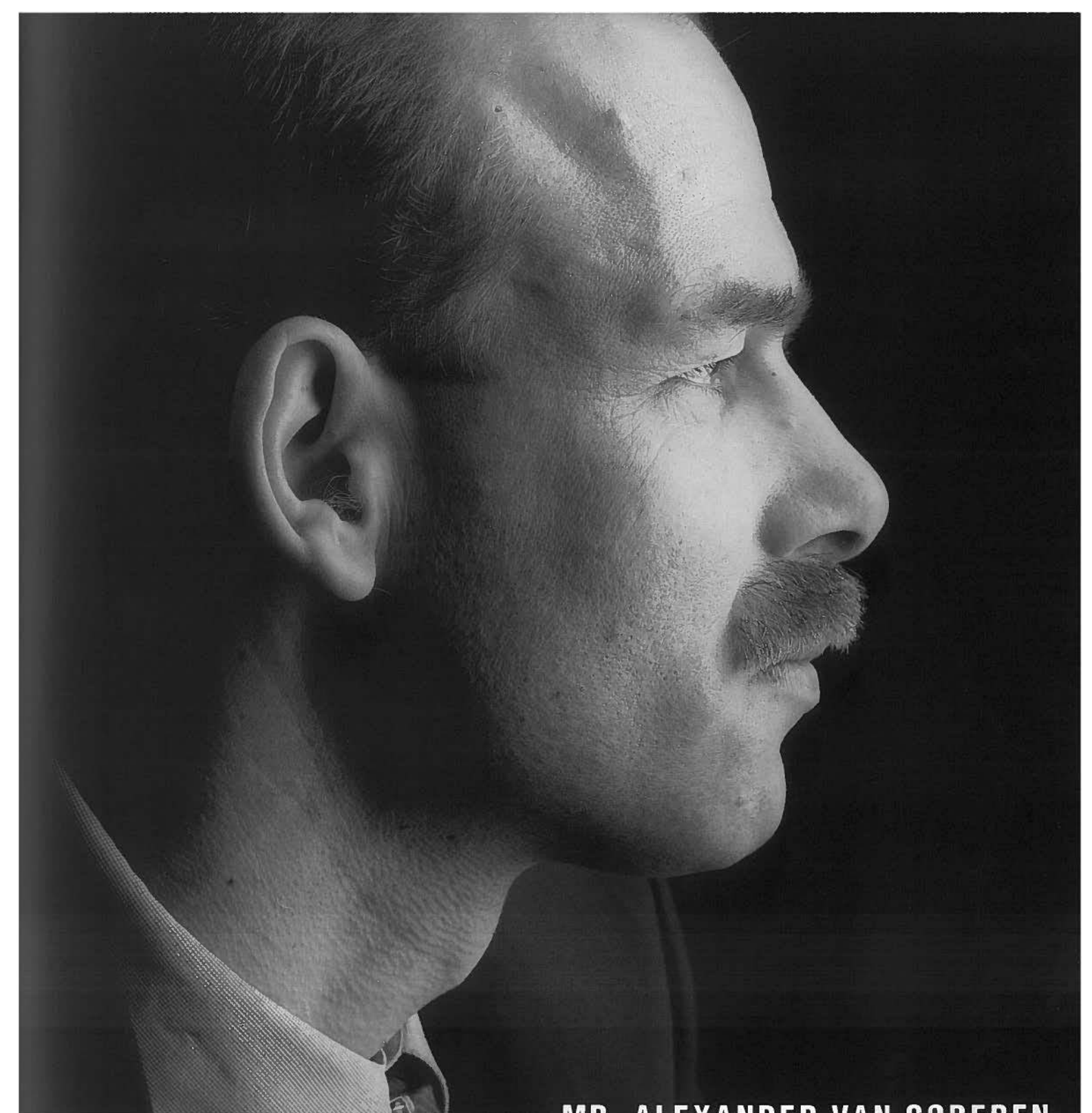
'Soberheid zal de komende jaren in toenemende mate een kenmerk zijn van ABP/USZO. Onze kwaliteit is en blijft op een hoog niveau, alleen letten we bewuster dan voorheen op mogelijkheden van kostenbeheersing.

Lagere beheerskosten vertalen zich uiteindelijk in een betere financiële positie van ABP/USZO, een direct voordeel voor onze klanten.

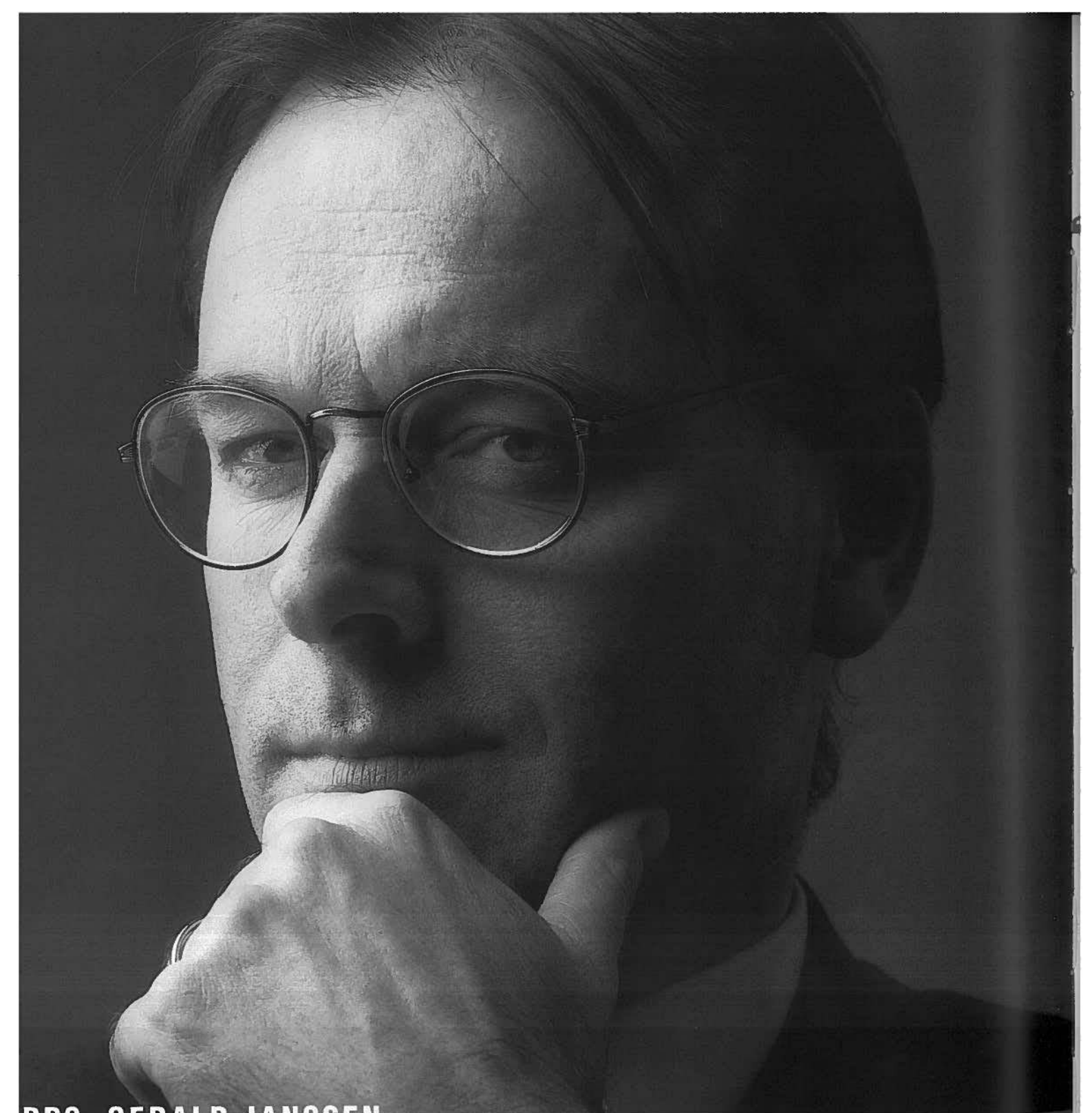
Wij hebben als Facilitair Bedrijf de opdracht om te zorgen voor een goede huishouding van dit bedrijf waar de dynamiek bepaald wordt door grote verschillen tussen de onderdelen en door de politiek complexe omgeving.

Het Facilitair Bedrijf speelt een rol in de cultuuromslag die ABP/USZO doormaakt: we maken medewerkers bewust van de noodzaak tot kostenbeheersing: 25% op drie jaar tijd.

Uit benchmarking weten we dat ABP/USZO een middelmatige kostenpositie heeft. We zijn inmiddels nog beter in staat om zichtbaar te maken waar die kosten worden gemaakt. Daarmee zijn de taken en de organisatie van het Facilitair Bedrijf sterk veranderd. *We zijn overgeschakeld naar een éénloket-organisatie* en optimaliseren de plannings, de systemen en de communicatie. We houden ons bezig met Europese aanbestedingen en het stroomlijnen van inkooptrajecten. Steeds weer doen we een beroep op de creativiteit van onze medewerkers: hoe kunnen ze samen met de interne klant op een goedkopere manier een adequaat serviceniveau bereiken?'

Directeur Facilitair Bedrijf **MR. ALEXANDER VAN COBEREN**

DRS. GERALD JANSSEN Directeur Reïntegratiebedrijf

Ik denk dat wij één van de beste reïntegratiedienstverleners van het land worden'

'Op grond van onze missie moeten wij de sociale partners bij overheid en onderwijs niet alleen terzijde staan met pensioenen, maar ook met alle overige employee benefits rond sociale zekerheid. Op dit complexe terrein heeft ABP een toegevoegde waarde die we onze opdrachtgevers niet mogen onthouden. De reïntegratieactiviteiten die al lange tijd door ABP/USZO werden uitgevoerd, zijn gebundeld. Temidden van de turbulente ontwikkelingen rond reïntegratie neemt ABP dankzij de ervaring en de sectorspecifieke kennis een sterke positie in. Ik denk dat wij één van de beste reïntegratiedienstverleners van het land worden. We zijn in staat om in dialoog met onze opdrachtgevers trajecten voor integrale dienstverlening, zorg en mobiliteit op een hoog niveau tegen een redelijke kostprijs te leveren.

Bij de wachtgeldregeling draagt onze opdrachtgever het financiële risico voor de uitkering van mensen die ontslagen worden. Dat is een extra motivatie om te zorgen dat de werkzoekende

weer snel aan de slag gaat. Dit financiële risico zal overigens blijven bestaan als voor overheid en onderwijs de ww wordt ingevoerd.

Ook voor snelle reïntegratie van arbeidsongeschikten bestaat – in onze sector – al zeer lang een financiële motivatie. De wao wordt namelijk aangevuld met het invaliditeitspensioen, dat als bijzondere vorm van pensioen op de resultaten van het pensioenfonds drukt en daardoor leidt tot premieverhoging. Er werd dan ook altijd al vroeg geïntervenieerd als medewerkers bij overheid of onderwijs ziek of arbeidsongeschikt werden. Inmiddels is dit een alom geaccepteerde aanpak, die ook door de mensen die het treft zeer op prijs wordt gesteld. ABP voert voor opdrachtgevers de toenemende hoeveelheid taken uit die te maken hebben met de complexe problemen rond ziekte, arbeidsongeschiktheid en werkloosheid van medewerkers. *We kiezen daarbij voor kwaliteit, niet voor het snelle gewin.'*

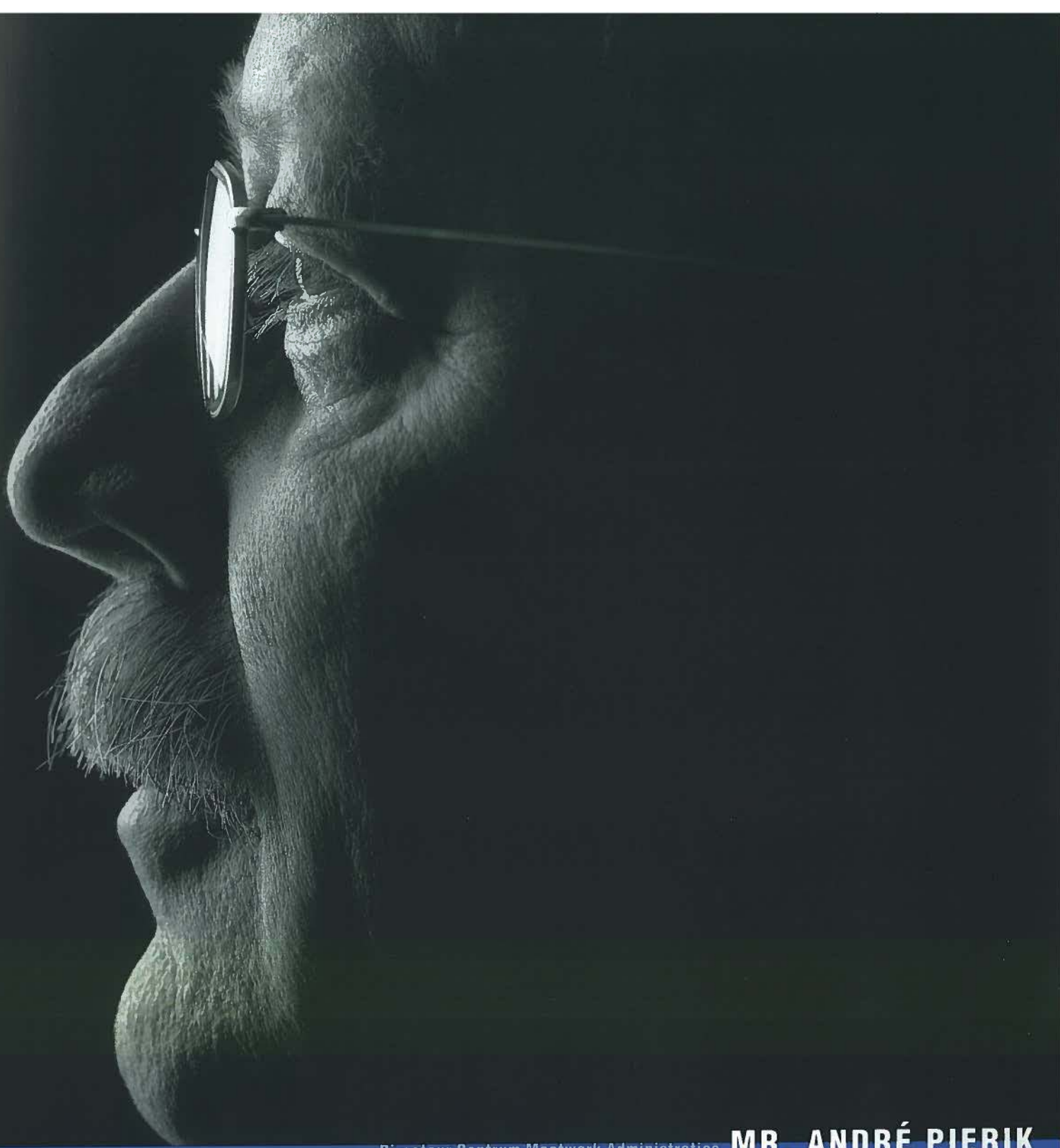
'Een benadering die ook een groot bedrijf veel klantwaardering kan opleveren'

'CMA moet het standpunt van de klant centraal stellen. Als we dat niet doen, zijn we de opdrachten die we vandaag hebben morgen kwijt. Van de dienstbaarheid van CMA kan ABP/USZO iets leren: je staat je opdrachtgevers met raad en daad terzijde, maar de uiteindelijke beslissing nemen zij.

Service betekent vaak "iets extra's". Wij voeren voor opdrachtgevers regelingen uit, soms met een beperkt aantal deelnemers. Voor CMA zijn prijs en service direct aan elkaar gekoppeld. Aan de prijs die de opdrachtgever bereid is te betalen, verbinden wij een optimaal serviceniveau.

Het betekent dat je dichterbij je klant gaat staan en een zekere mate van "onderdanigheid" aan je omgeving hebt. Het is een benadering die ook een groot bedrijf als ABP/USZO veel klantwaardering zal opleveren.

De positie van dit pensioenfonds is sterk veranderd. Wij zijn niet meer uitsluitend uitvoerders van de wet. Meer en meer wordt van ons gevraagd dat wij onze opdrachtgevers terzijde staan bij het nemen van beslissingen ten aanzien van pensioenen en andere regelingen. Met dat doel moeten wij een uitstekend pakket diensten blijven neerzetten met een goede prijs-kwaliteitverhouding. We hebben tenslotte een naam hoog te houden waar onze opdrachtgevers ook in de toekomst op kunnen bouwen.'

Directeur Centrum Maatwerk Administraties **MR. ANDRÉ PIERIK**

PERSONALIA

AFKORTINGEN EN BEGRIPPEN

Personalia

Bestuur

Voorzitter

prof. dr. B. de Vries

Van werkgeverszijde

W. Drees

prof. dr. L. Koopmans

drs. J. Riezenkamp

A.F.P.M. Scherf

drs. D.M. Sluimers

prof. dr. R.J. in 't Veld

Van werknemerszijde

H.J. Albersen

mw. P.M. Altenburg

mr. H.M.L.M. de Macker

drs. C.L.J. van Overbeek

A.C. van Pelt

J. Witvoet

Directieraad

Voorzitter

drs. J.W.E. Neervens

Leden

prof. dr. J.M.G. Frijns

mr. drs. J.F. Maassen

prof. dr. J.H.R. van de Poel

drs. S.J. van Driel

Hoofd Concern Bestuursbureau

mw. mr. J.C.J. Pluymaekers-Pessers

Externe actuaris

Watson Wyatt Brans & Co,

raadgevende actuarissen

Externe accountant

PricewaterhouseCoopers

Beleggingscommissie

Voorzitter

mr. A. Timmermans

Leden

prof. drs. V. Halberstadt

mr. S.D. Kaempfer

drs. C. van Rijn

W.R. Slee

mr. G. Wieringa

Commissie van Beroep

W. Drees

mr. M.A. van Middelaar

drs. C.L.J. van Overbeek

A.C. van Pelt

mr. M.J.F. Stelling

mr. J.A.P. Veringa

Raad van Advies van werkgeverszijde

per 31-12-1999

Sector Onderwijs, Cultuur en

Wetenschappen

mr. B.J. Geerts

mr. E.H. Broekhuizen

mr. J. Brus

mr. L.A.G. Melis

dr. Ch. Otten

mr. T.J.W.M. Stals

P.A. Taapke

mr. N.M. Verbraak

mr. A.G. Wever

dr. P.P.M. Raasveld

Sector Rijk

mr. E.W. Nijgh

R.E.F.M. Nijhof

mr. J.J.C. Somers

mr. J. Westhoff

mw. mr. drs. C.L. Hoek

Sector Defensie

SBN L.J.W.E. Brand

F. Hoefsloot

W.G.A. van der Wansem

Sector Politie

H.C. Fienig

B.J.C. Schot

P.J.H.G. van den Ende

Sector Rechterlijke Macht

W.G. van Schie

mr. M.A.C. Ruimers

Sector Gemeenten

F. Biesta

J.C. van Hasselt

W.F.M. Heijmans

N.G.M. van Os

B.E. Schellekens

mr. W.J. Voorzaat

Sector Provincies

mr. L.A.C.M. van Wayenburg

P. van der Wiel

Sector Waterschappen

drs. W.R. van Heemst

mw. mr. A. van Lierop

Werkgeversvereniging Energie- en**Nutsbedrijven (WENB)**

mr. P.C.F. van der Vlugt

mr. T.W.J. van de Veerdonk

Raad van Advies van werknemerszijde**ACOP**

mw. E.J. van de Berg-Tieleman

A.G.J. van Bergen

J.H.M. Beurskens

dr. M.W.G. de Bolster

mw. J.A.R.M. van Egmond

A.G. van Heulen

G.H. Kocken

J.J. Korstanje

H.J. Nieuwenhuizen

mw. E.J. Post-Joppe

J. Sikkema

R.W. Sriram

G. Visser

H. van der Woude

CCOOP

mr. E.J. Bos

J.A. de Heer

J.C.L. Huis in 't Veld

F.J.C. van der Looy

G.H.P. Meijer

H.G. de Pee

mw. M.J. de Sutter-Besters

CSPO

R. van Bodegraven

mw. M.A. Lugtenburg-Smid

drs. E. Nypels

R.J. Reitsma

AC

J. Brommer

prof. dr. M. Koster

G.N.H. Kuenen

R.H. Roggema

G.N.H. Smulders

CMHF

mw. drs. M.L.G. Lijmbach

drs. J.J. van Oosterwijk-Bruijn

W.B.M. Treu

ir. A.W. Verburg

Afkortingen en begrippen

ANW Algemene Nabestaanden Wet

CTSV College van Toezicht Sociale Verzekeringen

FPU Regeling Flexibel Pensioen en Uittreden

HRM Human Resources Management

ICT Informatie- en Communicatie Technologie

NP Nabestaandenspensioen

OP Ouderdompensioen

PGGM Stichting Pensioenfonds voor de Gezondheid, Geestelijke en Maatschappelijke belangen

ROP Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid

SUWI Structuur Uitvoering Werk en Inkomen

USZO Uitvoeringsinstelling Sociale Zekerheid voor Overheid en onderwijs

UWV Uitvoeringsorgaan Werknemersverzekeringen

VRW Vastrentende waarden

VUT Regeling Vervroegd Uittreden

WAO Wet Arbeidsongeschiktheid

WM-Universum World Markets Company-Universum

ZW Zakelijke waarden

Asset Beleggingscategorie

Beschikbaar vermogen Aanwezig vermogen na aftrek van de herwaarderingsreserve zakelijke waarden

Data warehouse Gegevensbestand dat vanuit diverse bronnen of systemen wordt gevoed

Dekkingsgraad De mate waarin de opgebouwde rechten zijn gedekt door het beschikbaar vermogen

Indexatie Aanpassing van de opgebouwde rechten aan de algemene loonontwikkeling

in enig jaar. ABP doet dit voor actieven, slapers en gepensioneerden

Normportefeuille De vooraf gedefinieerde samenstelling van de nagestreefde beleggingsportefeuille met bijbehorende benchmarks, waaraan achteraf de behaalde beleggingsrendementen worden getoetst

Oudedagsparaplu Het maximum van toegestane pensioenvoorzieningen dat fiscaal gefaciliteerd wordt

Peer group Groep collega-organisaties waarmee je je vergelijkt

Pensioenconvenant Vrijwillig gesloten overeenkomst tussen sociale partners en overheid tot het stabiliseren van de pensioenuitvoeringskosten

Private Equity Deelnemingen in het eigen of risicodragend vermogen van niet beursgenoteerde ondernemingen

Reële rente De kapitaalmarktrente gecorrigeerd voor verwachte loon- of prijsinflatie

Slapers Deelnemers van een pensioenfonds die niet langer bij dit fonds pensioenrechten opbouwen

Structured finance Activiteiten waarbij de nadruk ligt op leningen aan ondernemingen, projectfinanciering, hypotheekportefeuilles en overige gestructureerde vastrentende financierings-arrangementen

Vastrentende waarden Beleggingen met een gegarandeerde opbrengst, zoals onderhandse leningen, obligaties, pand- en spaarbrieven en hypothecaire leningen

Werknemersverzekeringen De wettelijke regelingen bij ziekte (ZW), arbeidsongeschiktheid (WAO) en werkloosheid (WW)

Wet Bpf Wet betreffende verplichte deelneming in een bedrijfspensioenfonds

Zakelijke waarden Aandelen, private equity en onroerend goed

Z-score Een maatstaf die het verschil meet tussen feitelijk behaald rendement en het rendement van de vooraf gedefinieerde normportefeuille

De Z-score is één van de criteria op grond waarvan kan worden afgezien van de verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds

X AGENTS

JAARVERSLAG 1999
CIJFERS

Inhoud

Fondspositie 3

Jaarrekening 9

Grondslagen voor de financiële verslaggeving 10

Geconsolideerde financiële overzichten 13

Toelichting op de geconsolideerde financiële overzichten 16

Overige toelichtingen 28

Overige gegevens 33

Accountantsverklaring 34

Actuariële verklaring 35

Afkortingen en begrippen 36

FONDSPOSITIE

Fondspositie

Het jaar 1999

Voor de beoordeling van de fondspositie is het van belang te constateren of de tot de balansdatum opgebouwde rechten zijn gedekt door beschikbaar vermogen. De dekkingsgraad voor OP/NP/FPU ultimo 1999 is 122,0% (1998: 114,8%); dit is na aftrek van f5,6 miljard vermogen en verplichtingen inzake invaliditeitspensioen en herplaatsingstoelage (IP/HPT).

(miljoenen guldens)	Aanwezig vermogen	Herwaarderings- reserve	Beschikbaar vermogen	Voorziening opge- bouwde rechten	Marge
Ultimo 1999	322.023	43.123	278.900	229.709	49.191
Ultimo 1998	278.551	28.535	250.016	218.388	31.628
Groei	43.472	14.588	28.884	11.321	17.563

De marge is met f17,6 miljard toegenomen tot f49,2 miljard. Dit is na toevoeging van per saldo f14,6 miljard aan de herwaarderingsreserve zakelijke waarden. Onderstaand overzicht geeft inzicht in de achterliggende oorzaken van de ontwikkelingen van het beschikbaar vermogen en de voorziening opgebouwde rechten.

Ontwikkeling beschikbaar vermogen		Ontwikkeling opgebouwde rechten	
Beleggingsresultaat, rekenrente	8.725	Rekenrente	8.725
Beleggingsresultaat, excedent	37.983	Indexatie en loondrift	5.985
Premies	6.413	Pensioenopbouw	7.383
Uitkeringen	- 8.985	Verwachte uitkeringen	- 8.900
		Actualisering grondslagen	1.337
Kosten/overige mutaties	- 664	Verwachte kosten/overige mutaties	- 3.209
Ontwikkeling aanwezig vermogen	43.472	Ontwikkeling opgebouwde rechten	11.321
Per saldo mutatie herwaarderingsreserve	14.588	Toevoeging aan de marge	17.563
Ontwikkeling beschikbaar vermogen	28.884		28.884

Uit bovenstaand overzicht kan het resultaat en de samenstelling daarvan worden afgeleid. Het totale resultaat is gelijk aan het verschil tussen de ontwikkeling van het aanwezig vermogen ad f43,5 miljard en de ontwikkeling van de voorziening opgebouwde rechten ad f11,3 miljard, in totaal dus f32,2 miljard (1998: f14,1 miljard). Van het saldo ad f32,2 miljard is f14,6 miljard (1998: f6,5 miljard) toegevoegd aan de herwaarderingsreserve, waarna f17,6 miljard resteert (1998: f7,6 miljard) voor toevoeging aan de marge.

De samenstelling van het resultaat ad f32,2 miljard is als volgt:

- Beleggingsresultaat na aftrek van rekenrente, indexatie en loondrift: f32,0 miljard.

Het totale beleggingsresultaat ad f46,7 miljard dient zowel voor de financiering van de oprenting van de opgebouwde rechten met de rekenrente van 4% (f8,7 miljard) als voor de financiering van het effect van algemene salaris- en franchiseontwikkelingen en loondrift op de pensioenverplichtingen (f6,0 miljard).

- Resultaat premies ten opzichte van de pensioenopbouw: – f1,0 miljard.

Dit resultaat wordt in belangrijke mate verklaard door de systematiek van het synthesemodel. In dit model is de op lange termijn benodigde premie het uitgangspunt, terwijl daarnaast rekening wordt gehouden met de op de korte termijn benodigde additionele premie om de normdekkingsgraad te bereiken. De korte termijn premiecomponent is negatief, omdat de dekkingsgraad hoger is dan de normdekkingsgraad. De post pensioenopbouw betreft daarentegen het effect van één jaar diensttijd-doortelling en backservice als gevolg van promotie.

- Resultaat op uitkeringen ten opzichte van de daarvoor voorziene bedragen: – f0,1 miljard.

De werkelijke uitkeringen komen ten laste van het vermogen. Ter dekking daarvan valt een tevoren geraamd bedrag vrij uit de voorziening opgebouwde rechten.

In deze post is ook begrepen het resultaat op kanssystemen.

- Resultaat uit hoofde van de actualisering van de actuariële grondslagen: – f1,3 miljard.

ABP hanteert actuariële grondslagen die worden afgeleid van eigen waarnemingsmateriaal, zoals sterftekansen en partnerfrequenties. In 1999 heeft het periodiek (tweejaarlijks) onderzoek naar die grondslagen over de waarnemingsjaren tot en met 1997 plaatsgevonden en zijn deze geactualiseerd. Dit heeft enerzijds geleid tot een verhoging van de voorziening opgebouwde rechten met f2,4 miljard – voornamelijk vanwege een herziening van sterftekansen en partnerfrequenties – en anderzijds een vrijval van f1,7 miljard uit de voorziening trendsterfte. Vervolgens is de voorziening trendsterfte aangevuld met een dotatie van f0,6 miljard ten behoeve van het waarnemingsjaar 1999, zodat deze ultimo 1999 uitkomt op 0,5% van de voorziening opgebouwde rechten van onze populatie. Dit is anticipatie op een mogelijke verdere verlenging van de gemiddelde levensduur.

- Resultaat op kosten/overige mutaties: + f2,5 miljard.

De belangrijkste component van de post overige mutaties zijn aan de vermogenskant de oprenting van de reductievoorziening FPU ad f0,2 miljard en aan de verplichtingenkant een meevaller van f1,9 miljard, omdat de gerealiseerde loondrift over 1998 beduidend lager is dan de op basis van MEV-cijfers geraamde loondrift van 1,55%. Voorts is een bedrag van circa f1,0 miljard vrijgefallen als gevolg van een bijstelling van de diensttijden van gedeeltelijk arbeidsongeschikten met een dienstverband naast het invaliditeitspensioen.

Premiestelling

OP/NP

In het financieringsstelsel van ABP, het zogeheten synthesemodel wordt, om de verplichtingen OP/NP ook in de toekomst veilig te kunnen stellen, gestreefd naar een dekkingsgraad van 110% van de opgebouwde rechten, contant gemaakt tegen 4%. De wijze waarop dat plaatsvindt bewerkstelligt dat de feitelijke dekkingsgraad (beschikbaar vermogen na aftrek van de herwaarderingsreserve zakelijke waarden gedeeld door de voorziening opgebouwde rechten) zich telkens weer in de richting van die 110% beweegt. Dit wordt gerealiseerd door middel van verhogingen dan wel verlagingen van de lange termijn premie.

Voor het jaar 2000 is de premie OP/NP vastgesteld op 13,2%, hetgeen even hoog is als het voor 1999 geldende percentage. Het werkgeversdeel is 9,5%, het werknemersdeel 3,3%. Het restant ad 0,4% wordt gefinancierd uit de mitigeringsvoorziening OP/NP. Tot het treffen van deze voorziening is besloten ten tijde van de privatisering van ABP, in verband met het vrijvallen van de verplichtingen VUT en IP-basis.

Reparatie ANW-hiaten

De sociale partners hebben de tijdelijke reparatie van de belangrijkste inkomensgevolgen van de invoering van de nieuwe Algemene Nabestaanden Wet (ANW) per 1 juli 1996 omgezet in een structurele regeling, die ook voorziet in de compensatie van een eventuele korting voortvloeiend uit de inkomens-toets. Dit vergt in 2000 een premie van 0,4%, gerekend over dezelfde premiegrondslag als die van de OP/NP-regeling.

IP/HPT

Door de goede beleggingsresultaten kon de premie IP/HPT, die in 1997 nog 2,0% bedroeg, in 1998 gekort worden tot 1,4%. De ruimte voor premieverlaging IP/HPT is ondanks goede fondsrendementen inmiddels dusdanig geslonken dat de premie de komende jaren weer stijgt in de richting van de evenwichtspremie van ca. 2,0%. De premie van 1,4% in 1999 is daarom in 2000 verhoogd naar 1,6%.

FPU

Tot het jaar 2001 wordt geen werkgevers- of werknemerspremie geheven voor de opbouw van de FPU binnen ABP. De financiering geschiedt gedurende die tijd uit de daartoe gevormde reductievoorziening FPU. In de periode 2001-2004 zal fasegewijs worden overgegaan tot het heffen van de benodigde premie. Afgesproken is dat de benodigde opbouwpremie van 2001 t/m 2003 feitelijk geheven gaat worden voor 25, 50 respectievelijk 75 procent en met ingang van 2004 geheel.

Solvabiliteit en rekenrente

De verplichtingen die het pensioenfonds is aangegaan moeten op ieder moment voldoende gedekt zijn door bezittingen. De dekkingsgraad – zoals in dit verslag gepresenteerd – bedraagt op de balansdatum 31 december 1999 122,0%. De norm is 110%. Daaruit kan worden geconcludeerd dat de fondspositie gezond is.

De beoordeling van de fondspositie is gebaseerd op een bestendige boekhoudkundige onderbouwing met een 'vaste' rekenrente van 4%. Hier kleven echter twee nadelen aan. In de eerste plaats gaat het om een momentopname – per balansdatum – die nog niet veel zegt over wat er gedurende het jaar gebeurt of kan gebeuren. In de tweede plaats kan de actuele marktrente reden geven voor een nadere beoordeling van de 'vaste' rekenrente. In het hierna volgende wordt deze factor nader beschouwd.

De waardering van de verplichtingen wordt in ons verslag gebaseerd op een 'vaste' rekenrente van 4%. Deze factor wordt gebruikt om de toekomstige uitkeringen contant te maken. Hierdoor worden deze verplichtingen in één getal uitgedrukt, namelijk de waarde van de verplichtingen. Als de disconteringsfactor op grond van marktcondities kleiner is dan 4% stijgt de waarde van de verplichtingen navenant. Dit heeft een negatief effect op de solvabiliteit. De marktconforme rekenrente is ultimo 1999 inderdaad lager dan 4%, te weten 3,5%.

Hoe komen we aan die 3,5%? De kapitaalmarktrente gebaseerd op de 30-jarige staatslening schommelde het afgelopen halfjaar rond de 6%. In combinatie met een loonontwikkeling van circa 2,5% zou voor een aantal jaren een rekenrente van circa 3,5% kunnen worden gehanteerd. In het jaarverslag 1998 was de met die systematiek corresponderende rekenrente 3%, namelijk het verschil tussen een kapitaalmarktrente van 5% en een verwachte loonontwikkeling van 2%.

De invloed van het toepassen van een marktconforme, en derhalve variabele rekenrente is in onderstaande tabel weergegeven.

(in f miljard)	Vaste rekenrente		Marktconforme rekenrente	
	1999	1998	1999	1998
Rekenrente	4%	4%	3,5%	3%
Verplichtingen	230	218	254	263
Vermogen (actuele waarde)	329	302	329	302
Herwaarderingsreserves zakelijke waarden	43	29	55	36
Stille reserve vastrentende waarden	7	23	–	–
Beschikbaar vermogen	279	250	274	266
Dekkingsgraad OP/NP	122%	115%	108%	101%

De waarde van de verplichtingen ultimo 1998 is als gevolg van de stijging van de marktconforme rekenrente met 0,5%-punt f21 miljard gedaald tot f242 miljard. Vervolgens zijn deze verplichtingen berekend tegen 3,5% in 1999 gegroeid met f12 miljard tot f254 miljard.

In de kolommen marktconforme rekenrente wordt aangesloten bij de beoordeling van de externe actuaris, Watson Wyatt Brans & Co. Concreet betekent dit het volgende:

- bij het beoordelen van de toereikendheid is nu rekening gehouden met voortzetting van de trend dat verzekerden gemiddeld steeds ouder worden (langlevenrisico). Hiertoe zijn de verplichtingen verhoogd met f4,1 miljard (De cijfers 1998 zijn daartoe aangepast met f4,5 miljard);
- bij actuele waardering dient een weerstandsvermogen aanwezig te zijn van 35% van de zakelijke waarden, en wel over de hoogste koersen ooit. Zowel in 1999 als in 1998 waren dit de koersen ultimo jaar. Bij een marktwaarde van f158,2 miljard is het gewenste weerstandsvermogen derhalve f55 miljard (1998: marktwaarde f102,4 miljard, gewenste weerstandsvermogen f36 miljard. De cijfers voor 1998 zijn hiervoor aangepast).

In de kolommen vaste rekenrente zijn de stille reserves op vastrentende waarden meegenomen. In de balans zijn ze op aflossingswaarde gewaardeerd. De marktwaarde kan daarvan afwijken. Uit de toelichting op de balans blijkt dat dit ook het geval is. Bij waardering tegen actuele waarde wordt het aanhouden van herwaarderingsreserves niet nodig geacht. Dit gezien de relatief geringe risico's.

Conclusie uit het voorgaande is dat ook onder de huidige marktomstandigheden, dus bij een rekenrente van 3,5%, de solvabiliteit van het fonds toereikend is.

JAARREKENING

Grondslagen voor de financiële verslaggeving

Algemeen

ABP rapporteert op drie niveau's.

In de balans voor het pensioenfonds, geconsolideerd met de beleggingsdochters (opgenomen op de bladzijden 13 t/m 27) wordt het verschil tussen het beschikbaar vermogen (aanwezig vermogen verminderd met de herwaarderingsreserve zakelijke waarden) en de voorziening opgebouwde rechten aangeduid als marge. Bij de berekening van de dekkingsgraad wordt de herwaarderingsreserve dus niet meegenomen. Deze reserve, die een plafond kent van de som van 30% van de actuele waarde van de aandelen en 15% van de actuele waarde van onroerend goed (exclusief financiële lease), wordt noodzakelijk geacht voor het opvangen van waardefluctuaties in de beleggingen in zakelijke waarden. Geconsolideerd zijn dus de beleggingsdochters. NIB Capital is in deze balans opgenomen als deelneming en verantwoord als onderdeel van de post aandelen.

Behoudens de post onroerend goed en netto vlottend actief wijken de cijfers voor en na consolidatie niet of nauwelijks van elkaar af. Uit dien hoofde is conform art. 402 Boek 2 BW volstaan met het bij de overige toelichtingen opnemen van een enkelvoudige balans en een staat van baten en lasten (opgenomen op bladzijde 29).

Tenslotte is in de rubriek overige toelichtingen, dit jaar voor het eerst, een balans en een staat van baten en lasten geconsolideerd met beleggingsdochters en strategische dochters opgenomen (opgenomen op de bladzijden 30 t/m 32). Activa, passiva en resultaat van deze dochters zijn daar dus volledig geconsolideerd. Onderlinge financiële verhoudingen zijn hierbij uiteraard geëlimineerd. Strategische dochters zijn NIB Capital, ABP Verzekeringen, Treasury, USZO Diensten en BSA Schaderegeling.

Grondslagen voor de consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening worden de beleggingsgroepsmaatschappijen opgenomen met toepassing van de integrale methode van consolideren. De financiële gegevens van door ABP of groepsmaatschappijen aangegane joint-ventures worden geconsolideerd naar evenredigheid van het gehouden belang.

Grondslagen voor de omrekening van vreemde valuta

De activa en passiva in vreemde valuta en de ter dekking van het valutarisico afgesloten transacties worden omgerekend in guldens tegen de koersen per balansdatum. De hieruit voortvloeiende omrekeningsverschillen worden verantwoord in de post beleggingsresultaat. Baten en lasten in vreemde valuta worden omgerekend in guldens tegen de koersen per transactiedatum. De verschillen tussen de transactiekoers en de koers van afwikkeling worden opgenomen in het beleggingsresultaat. De voor omrekening gehanteerde koersen zijn de WM-fixingkoersen 16.00 uur Lontentijd, zoals gepubliceerd via Reuters.

*interne rekeningen als
in naam van de
rekening*

Waarderingsgrondslagen

Vastrentende waarden

Onderhandse leningen, hypothecaire leningen en obligaties worden gewaardeerd tegen de aflossingswaarde gecorrigeerd voor nog niet vrijgevallen agio/disagio, en bijbehorende vorderingen, schulden, transitoria en liquide middelen.

Straalrekening

Agio/disagio wordt op basis van de gemiddelde looptijd toegerekend aan het beleggingsrendement. De klimleningen worden gewaardeerd inclusief geactiveerde rente en de spaarhypotheken onder aftrek van het opgebouwde spaarkapitaal.

Waar nodig wordt rekening gehouden met een, op basis van een beoordeling van de volwaardigheid, noodzakelijk geachte waardecorrectie.

*Argument:
- 6 maanden
- 12 maanden
- niet in de
opmerking*

Zakelijke waarden

De beleggingen in zakelijke waarden – zijnde aandelen, converteerbare obligaties, direct en indirect onroerend goed – worden gewaardeerd tegen de actuele waarde en bijbehorende vorderingen, schulden, transitoria en liquide middelen. Indien geen beursnotering of taxatiewaarde voorhanden is, wordt de actuele waarde bij benadering bepaald, danwel de netto vermogenswaarde genomen. Eventueel bij de verwerving betaalde goodwill wordt geactiveerd en in 20 jaar afgeschreven.

Bij aandelen van startende ondernemingen vindt, gedurende de periode waarin aanloopverliezen worden verwacht, waardering plaats tegen tenminste het ingebrachte kapitaal. Na deze periode wordt overgegaan op de actuele waarde.

Vorderingen uit hoofde van financiële lease onroerend goed worden verantwoord als beleggingen in onroerend goed en gewaardeerd tegen de contante waarde van de toekomstige termijnen, waarbij de contractueel overeengekomen rentevoet geldt als disconteringsfactor.

Waar nodig wordt rekening gehouden met een, op basis van een beoordeling van de volwaardigheid, noodzakelijk geachte waardecorrectie.

Derivaten

Derivaten zijn financiële instrumenten die worden gebruikt voor het beheersen van beleggingsrisico's en het realiseren van de strategische beleggingsmix. Informatie omtrent de derivatenposities ultimo jaar is opgenomen bij de toelichting van de betreffende activa.

Netto vlottend actief

Vlottende activa van materiële aard worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs vermindert met lineaire afschrijvingen berekend over de geschatte economische levensduur. Bedrijfsgebouwen voor eigen gebruik worden gewaardeerd tegen taxatiewaarde in verhuurde staat. Op deze bedrijfsgebouwen vinden geen jaarlijkse afschrijvingen plaats. Niet aan beleggingsportefeuilles toewijsbare vorderingen, kortlopende schulden, transitoria en liquide middelen worden opgenomen tegen nominale waarde, evenals de overlopende rente vastrentende waarden.

Onder het netto vlottend actief zijn opgenomen de zogenoemde mitigeringsvoorziening OP/NP (ouderdomspensioenen/nabestaandenspensioenen) en VUT, en de zogenoemde reductievoorziening

FPU (flexibel pensioen en uitreden). Deze voorzieningen werden gevormd ter financiering van een tijdelijke verlaging (tot 2001) van de door werkgevers en werknemers te betalen premie. De eerste vloeit voort uit de wet Financiële Voorzieningen Privatisering ABP (FVP/ABP), de tweede uit de regeling Flexibel Pensioen en Uittreden (FPU). Voor OP/NP valt jaarlijks een tevoren vastgesteld bedrag vrij; voor VUT neemt de mitigering jaarlijks af met 0,23% van de premiegrondslag van dat jaar. De reductievoorziening FPU dekt de groei van de opgebouwde rechten FPU.

Herwaarderingsreserve

De in de staat van baten en lasten verantwoorde waarde-ontwikkelingen van zakelijke waarden worden bij de resultaatverdeling toegevoegd aan de herwaarderingsreserve zakelijke waarden. Deze reserve wordt aangelegd om waardefluctuaties op te kunnen vangen. De gewenste omvang is gelijk aan de som van 30% van de actuele waarde van de aandelen en 15% van de actuele waarde van het onroerend goed. Zodra de herwaarderingsreserve deze gewenste omvang te boven gaat wordt het meerdere toegevoegd aan de marge.

Voorziening opgebouwde rechten

De voorziening opgebouwde rechten wordt bepaald als de contante waarde van de verwachte toekomstige uitkeringen voor de onderscheiden pensioensoorten, rekening houdend met daarvoor benodigde excasso-kosten en uitsluitend voor de tot en met ultimo boekjaar opgebouwde (tijdsevenredige) rechten van de dan aanwezige deelgerechtigden. De berekeningen zijn gebaseerd op actuariële grondslagen ontleend aan waarnemingen op het eigen deelgerechtigdenbestand, onder meer sterftেকansen en partnerfrequenties. De in de berekeningen gehanteerde rekenrente is 4%. De actuariële grondslagen worden iedere twee jaar geactualiseerd en in de tussentijd jaarlijks geëvalueerd.

Marge

De marge wordt gevoed vanuit de resultaatverdeling. Bij deze verdeling geniet, voor wat betreft de beleggingsresultaten uit waarde-ontwikkelingen, de toevoeging aan de herwaarderingsreserve zakelijke waarden (tot aan het gewenste maximum) voorrang boven toevoeging aan de marge.

Staat van baten en lasten

De in de staat van baten en lasten opgenomen posten vloeien merendeels voort uit de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen. Beleggingsopbrengsten, premies, uitkeringen, reserve-overdrachten en kosten zijn opgenomen tegen nominale waarde en toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de herkomst en aanwending van kasmiddelen. De kasstromen zijn gerubriceerd naar kasstromen uit financieringsactiviteiten en operationele activiteiten. Bij het opstellen van het kasstroomoverzicht is de directe methode gehanteerd. Alle posten in het kasstroomoverzicht zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

(x f miljoen)

31-12-1999

31-12-1998

Geconsolideerde financiële overzichten

Balans, geconsolideerd met beleggingsdochters

Heerlen, april 2000

Aanwezig vermogen

Vastrentende waarden

165.490

170.747

Zakelijke waarden

158.243

102.449

Netto vlottend actief

- 1.710

5.355

322.023

278.551

Herwaarderingsreserve zakelijke waarden

- 43.123

- 28.535

Beschikbaar vermogen

278.900

250.016

Voorziening opgebouwde rechten

Ouderdoms- en nabestaandenpensioenen

220.995

211.367

Invalideitpensioenen en herplaatsingstoelage

5.620

5.300

Flexibel pensioen en uittreden

3.094

1.721

229.709

218.388

Marge

49.191

31.628

een post specificatie staat in de tabel

met res. verblijven naar de toel

Staat van baten en lasten, geconsolideerd met beleggingsdochters

Heerlen, april 2000

*Scando voor
deel res
- effect
- indexatie*

*Zijn
med om waarden
naar de feitel*

(x f miljoen)

1999

1998

Beleggingsresultaten, rekenrentedeel	8.725	8.260
Benodigde rekenrente	- 8.725	- 8.260
Beleggingsresultaten, excedent	37.983	20.967
Effect indexatie en loondrift	- 5.985	- 5.433
	31.998	15.534
Premiebatens	6.413	6.158
Pensioenopbouw	- 7.383	- 7.174
	- 970	- 1.016
Werkelijke uitkeringen	- 8.985	- 8.465
Verwachte uitkeringen	8.900	8.318
	- 85	- 147
Actualisering grondslagen	- 1.337	- 547
Werkelijke kosten/overige mutaties	- 664	- 661
Verwachte kosten/overige mutaties	3.209	928
	2.545	267
Fondsresultaat	32.151	14.091
Verdeling fondsresultaat		
dotatie herwaarderingsreserve zakelijke waarden	14.588	6.514
dotatie marge	17.563	7.577

	(× f miljoen)	1999	1998
Kasstroomoverzicht, geconsolideerd met beleggingsdochters			
Heerlen, april 2000			
Beginstand liquide middelen exclusief kortgeldpositie		0	166
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Inkomsten			
Uit beleggingen/derivaten		8.868	20.558
Premies		4.898	4.427
Reserve-overnames		492	448
		14.258	25.433
Uitgaven			
Uitkeringen		- 8.985	- 8.465
Reserve-overdrachten		- 774	- 584
		- 9.759	- 9.049
Mutatie liquide middelen uit financieringsactiviteiten		4.499	16.384
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Inkomsten			
Aflossingen/verkopen vastrentende waarden		177.686	77.375
Verkopen zakelijke waarden		40.340	32.829
Aflossingen kortgeld u/g		62.428	111.385
Opgenomen kortgeld o/g		108.428	44.327
		388.882	265.916
Uitgaven			
Verstrekingen/aankopen vastrentende waarden		- 168.606	- 77.680
Aankopen zakelijke waarden		- 61.025	- 45.549
Verstrekingen kortgeld u/g		- 62.374	- 111.951
Aflossingen kortgeld o/g		- 108.704	- 44.129
Saldo mutaties werkkapitaal		6.855	- 2.927
Kosten		- 208	- 230
		- 394.062	- 282.466
Mutatie liquide middelen uit operationele activiteiten		- 5.180	- 16.550
Totaal ontvangsten		403.140	291.349
Totaal uitgaven		- 403.821	- 291.515
Mutatie liquide middelen (totaal)		- 681	- 166
Eindstand liquide middelen exclusief kortgeldpositie		- 681	0

(x f miljoen)

31-12-1999

31-12-1998

Toelichting op de geconsolideerde financiële overzichten**Toelichting op de balans, geconsolideerd met beleggingsdochters****Aanwezig vermogen****322.023****278.551****Beleggingen****323.733****273.196****Algemeen**

Van de totale beleggingen ad f323,7 miljard (1998: f273,2) is f187,2 miljard (1998 f100,2) belegd in het buitenland. De valutarisico's zijn gedeeltelijk afgedekt door middel van valutatermijncontracten en cross currency swaps. Het positieve effect van de valutakoersontwikkeling over de gehele portefeuille is door de afdekking ten dele tenietgedaan. Voor de portefeuille als geheel staan ultimo 1999 de volgende rechten en verplichtingen in de vorm van derivaten uit:

Valutatermijncontracten	gekocht	verkocht
uitoefenprijs	456	34.105
actuele waarde	528	36.422
<hr/>		
Cross currency swaps		verkocht
uitoefenprijs		16.540
actuele waarde		14.844

ABP beoordeelt de risico's van de derivatenpositie in samenhang met de positie van de onderlinge beleggingscategorieën. Deze integrale exposure past binnen de vastgestelde risicokaders, zowel in totaal als per afzonderlijke beleggingsportefeuille. Onderstaande tabel geeft inzicht in de risicopositie van de derivaten op zich:

Portfolio value at risk	< 1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar
Cross currency swaps	–	606	2.486
Intrest rate swaps	–	284	315
Valutatermijncontracten	5.871	–	–
	5.871	890	2.801

Vastrentende waarden**165.490****170.747**

Vastrentende waarden betreffen onderhandse leningen, obligaties, pand- en spaarbrieven en hypothecaire leningen. Het verloop van de vastrentende waarden is als volgt geweest:

Verloop vastrentende waarden	Onderhandse leningen	Obligaties	Hypothecaire leningen	Totaal	Totaal
Beginstand	72.446	77.448	20.853	170.747	170.442
Verstrekkings/aankopen	2.957	162.026	3.623	168.606	77.680
Aflossingen/uitlotingen/overige	– 21.381	– 149.176	– 3.306	– 173.863	– 77.375
Eindstand	54.022	90.298	21.170	165.490	170.747

(× f miljoen)

31-12-1999

31-12-1998

In de post vastrentende waarden is een gering bedrag aan High Yield Credits begrepen. Een gedeelte van de portefeuille vastrentende waarden staat niet ter vrije beschikking. Dit omdat bij De Nederlandsche Bank een intraday-kredietfaciliteit is aangegaan van f1,5 miljard. De bijbehorende zekerheidsverschaffing ultimo 1999 bedraagt f1,8 miljard.

Voor een gedeelte van de op de balans opgenomen obligatieportefeuille berust de juridische eigendom als gevolg van securities lending bij derden. Het betreft in bruikleen gegeven obligaties tot een bedrag van f3,7 miljard. De bedongen vergoeding is verantwoord in de post beleggingsresultaten. ABP blijft economisch eigenaar van deze obligaties. Bij deze bruikleenovereenkomsten verlangt ABP adequate zekerheden van de tegenpartijen.

Het totaalbedrag van de nog niet geamortiseerde agio/disagio bedraagt ultimo 1999 f1,6 miljard (1998: f2,3 miljard).

ABP beschikt over een collateral fonds om bij lopende derivatentransacties onderpand te kunnen uitwisselen. Per balansdatum is de totale waarde van het collateral fonds f1,0 miljard. Hiervan is een gedeelte aan derden verpand ad f0,7 miljard. Het restant wordt als buffer aangehouden voor het geval er een mismatch optreedt.

De actuele waarde, gedefinieerd als de marktwaarde inclusief overlopende rente doch zonder bijbehorende vorderingen, schulden en liquide middelen zijn hierna weergegeven, evenals de wijzigingen daarin. Voor niet genoteerde leningen is de rendementswaarde genomen.

Verloop vastrentende waarden	Onderhandse leningen	Obligaties	Hypothecaire leningen	Totaal	Totaal
Actuele waarde primo	84.499	86.949	22.569	194.017	190.736
Saldo aan- en verkopen/aflossingen	- 18.402	12.838	278	- 5.286	- 1.513
	66.097	99.787	22.847	188.731	189.223
Actuele waarde ultimo	61.138	90.499	21.009	172.646	194.017
Actuele waardeontwikkeling	- 4.959	- 9.288	- 1.838	- 16.085	4.794

Voor een juiste beoordeling van het verschil tussen actuele waarde en de aflossingswaarde is het noodzakelijk ook de actuele waarde van de verplichtingen in de beschouwing te betrekken. Ook de verplichtingen zijn immers gevoelig voor rentefluctuaties (gezien de duration zelfs in sterkere mate). De gemiddelde duration van de vastrentende waarden is ongeveer 5 jaar; die van de verplichtingen ongeveer 17 jaar.

Per balansdatum staan offertes voor het verstrekken van hypothecaire leningen uit tot een bedrag van f0,1 miljard en aan verplichtingen tot het verstrekken van onderhandse leningen f0,5 miljard.

(x f miljoen)

31-12-1999

31-12-1998

Derivatenpositie vastrentende waarden

Ultimo 1999 staan de volgende rechten en verplichtingen uit hoofde van derivaten open:

- intrest rate swaps met een onderliggende waarde van f16,7 miljard en een bijbehorende marktwaarde van -/ f0,2 miljard. Intrest rate swaps worden door ABP gebruikt in het kader van de beheersing van het renterisico bij beleggingen in vastrentende waarden. Bij dit instrument worden uitsluitend rentestromen uitgewisseld.

• futures	gekocht	verkocht
instapwaarde	619	1.460
actuele waarde	613	1.445

Deze transacties worden door ABP gebruikt in het kader van het handhaven dan wel corrigeren van de totale exposure op assetniveau naar de gewenste exposure, danwel de gewenste verdeling van de effectenportefeuille over de landen waarin wordt belegd.

- Credit default swaps met een onderliggende waarde van f1,9 miljard.

Credit defaults swaps kunnen worden beschreven als de betaling van een fee door de ene partij, in ruil voor een uitkering door de andere partij zodra zich een van tevoren gedefinieerd risico voordoet. De grootte van de uitkering is normaal gesproken gekoppeld aan de daling van de marktwaarde van de onderliggende waarde als gevolg van het credit event.

Zakelijke waarden

Zakelijke waarden betreffen aandelen, converteerbare obligaties en directe en indirecte beleggingen in onroerend goed, inclusief bijbehorende vorderingen, schulden en liquide middelen en – voor zover van toepassing – geactiveerde goodwill.

De wijziging van de actuele waarde, zijnde beurswaarde casu quo marktwaarde in verhuurde staat, is als volgt verlopen:

Verloop zakelijke waarden	Aandelen	Onroerend goed		Totaal 1999	Totaal 1998
		Direct	Indirect		
Actuele waarde primo	79.373	14.039	9.037	102.449	81.060
Aankopen	55.266	432	5.327	61.025	45.549
Verkopen/aflossingen	- 37.500	- 644	- 1.934	- 40.078	- 32.829
Waarde-ontwikkeling	33.495	1.075	277	34.847	8.669
Actuele waarde ultimo	130.634	14.902	12.707	158.243	102.449

In de post aandelen zijn begrepen beleggingen in private equity voor f1,7 miljard (ultimo 1998: f0,7 miljard), alsmede de niet geconsolideerde strategische dochters NIB Capital NV voor f2,6 miljard

(× f miljoen)

31-12-1999

31-12-1998

(waarvan goodwill f0,3 miljard), ABP Verzekeringsgroep NV ad f59,5 miljoen (1998: f57,5 miljoen), ABP Treasury NV ad f25 miljoen (1998: f25 miljoen), BSA Schaderegeling BV ad f2,3 miljoen, USZO Diensten BV ad f2,3 miljoen.

Onder handhaving van de actuele waarde als waarderingsgrondslag is de waarderingsmethodiek van private equity veranderd. Voorheen werd de waarde gebaseerd op de laatste jaarverslagen van de betreffende ondernemingen. Nu is de waardering zoveel mogelijk gebaseerd op over (delen van) 1999 bekende cijfers. Het eenmalig effect van deze wijziging in de waarderingsmethodiek ultimo 1999 bedraagt f0,4 miljard.

Het aandeel van de interne taxaties van het direct onroerend goed bedraagt 45%. De ouderdom van de externe taxaties bedraagt ongeveer één jaar.

Voor een gedeelte van de op de balans opgenomen aandelenportefeuille berust de juridische eigendom als gevolg van securities lending bij derden. Het betreft in bruikleen gegeven aandelen tot een bedrag van f5,2 miljard (ultimo 1998 f3,2 miljard). De bedongen vergoeding is verantwoord in de post beleggingsresultaten. ABP blijft economisch eigenaar van deze aandelen. Bij deze bruikleenovereenkomsten verlangt ABP adequate zekerheden van de tegenpartijen.

Voor beleggingen in direct- en indirect onroerend goed zijn per balansdatum verplichtingen aangegaan tot een bedrag van f1,5 miljard.

Ook zijn terzake van beleggingen in private equity verplichtingen aangegaan om desgevraagd stortingen te verrichten. Per balansdatum bedragen deze potentiële verplichtingen aan nog niet opgevraagde stortingen f2,6 miljard.

Derivatenpositie zakelijke waarden

Ultimo 1999 zijn de volgende rechten en verplichtingen in de vorm van derivaten aangegaan:

indexfutures	gekocht	
uitoefenprijs	2.116	} w 92
actuele waarde	2.208	
aandelenswaps		
	gekocht	verkocht
instapwaarde	216	216
actuele waarde	292	244

} 160 w.

w.

Deze transacties worden door ABP gebruikt in het kader van het handhaven dan wel corrigeren van de totale exposure op assetniveau naar de gewenste exposure, danwel de gewenste verdeling van de effectenportefeuille over de landen waarin wordt belegd.

	(× f miljoen)	31-12-1999	31-12-1998
Netto vlottend actief		- 1.710	5.355
Het netto vlottend actief bestaat uit – niet aan beleggingen toewijsbare – vlottende activa, vlottende passiva en voorzieningen, alsmede overlopende rente vastrentende waarden. Gelet op de aard van een pensioenfonds zijn de bedrijfsgebouwen in eigen gebruik en overige materiële activa opgenomen in de post materieel actief. Het minderheidsbelang van derden in deelnemingen waarvan ABP een meerderheidsbelang heeft, is opgenomen in de post schulden en overlopende posten.			
Vlottende activa		5.561	10.118
Vorderingen en overlopende posten		5.076	8.019
Vorderingen op werkgevers		446	517
Materieel actief		166	158
Liquide middelen, inclusief kortgeldpositie		- 127	1.424
Per balansdatum staan aan verplichtingen uit hoofde van lopende huurcontracten nog open f51 miljoen.			
Derivatenpositie liquide middelen			
Ultimo 1999 staan voor f1,7 miljard gekochte forward rate agreements (fra's) en voor f2,2 miljard verkochte fra's open. Deze instrumenten worden gebruikt om renteposities in te nemen. Het ongerealiseerd resultaat ultimo 1999 bedraagt per saldo + f0,7 miljoen.			
Vlottende passiva		- 5.527	- 1.365
Schulden en overlopende posten		- 5.010	- 1.302
Leningen		- 517	- 63
In de post schulden en overlopende posten zijn per saldo begrepen ongerealiseerde valutatermijnresultaten van nog niet geëxpireerde contracten ad f4,0 miljard.			
Voorzieningen		- 1.744	- 3.398
Mitigeringsvoorziening OP/NP en VUT		- 278	- 973
Reductievoorziening FPU		- 1.171	- 2.112
Overige voorzieningen		- 295	- 313
De mitigeringsvoorziening OP/NP en VUT ad f0,3 miljard heeft betrekking op de verplichtingen die voortvloeien uit de wet financiële voorzieningen privatisering ABP (FVP/ABP). Daarin is geregeld de mitigering van het werkgeversaandeel in de premie OP/NP en het werknemersaandeel in de door de Stichting VUT-fonds te incasseren VUT-premie, beide tot het jaar 2001.			
Eenzelfde soort voorziening, groot f1,2 miljard en voortvloeiend uit de regeling FPU, is opgenomen voor de opbouwpremie voor flexibel pensioen en uittreden.			

	(x f miljoen)			31-12-1999	31-12-1998
Het verdere verloop van deze voorzieningen zal naar verwachting als volgt zijn:					
	Mitigeringsvoorziening		Reductievoorziening FPU		
	OP/NP	VUT			
Stand ultimo 1999	141	137	1.171		
Saldo mutaties 2000	141	137	1.171		
Stand ultimo 2000	0	0	0		
<p>Na 2000 zullen in principe de volle premies worden geheven. Alleen voor de FPU zal dit gefaseerd gebeuren; 25% in 2001, 50% in 2002, 75% in 2003 en vervolgens de volle premie na 2003. De premiekortingen zullen in die jaren rechtstreeks op het resultaat drukken. Voorzieningen zijn hiervoor dan niet meer aanwezig.</p> <p>De overige voorzieningen ad f0,3 miljard betreffen een voorziening voor het project Euro, een voorziening algemene kredietrisico's op corporate loans en derivaten en een voorziening voor wachtgelden.</p>					
Herwaarderingsreserve zakelijke waarden				43.123	28.535
Het verloop van de herwaarderingsreserve zakelijke waarden is als volgt geweest:					
Beginstand				28.535	22.021
Per saldo toevoeging				14.588	6.514
Eindstand				43.123	28.535
<p>In de herwaarderingsreserve ultimo 1998 was begrepen een voorziening dynamisch beheer beleggingen ad f1,5 miljard. Deze voorziening diende voor het opvangen van extra risico's voortvloeiend uit een versnelde involvering in aandelen. Nu de gewenste involvering (nagenoeg) is bereikt is besloten dat deze voorziening niet meer nodig is. Daardoor kon worden volstaan met een toevoeging ad f14,6 miljard (1998: f6,5 miljard). Daarna is de herwaarderingsreserve weer op het gewenste maximum gebracht, zijnde de som van 30% van de actuele waarde van de aandelen en 15% van de actuele waarde van het onroerend goed (exclusief financiële lease). Gezien de positieve waarde-ontwikkelingen zijn onttrekkingen (wederom) niet noodzakelijk gebleken.</p>					
Voorziening opgebouwde rechten				229.709	218.388
<p>Het recht op pensioenaanspraken is vastgelegd in het pensioenreglement en is gerelateerd aan dienstjaren, eindloon, franchise en indexaties tot balansdatum; de wijze van financiering is statutair vastgelegd en geschiedt volgens het zogenoemde synthesepremiemodel. Een en ander is conform voorschrift van de Verzekeringskamer vastgelegd in de actuariële bedrijfstechnische nota (ABTN).</p>					

	(x f miljoen)			31-12-1999	31-12-1998
De voorziening opgebouwde rechten op basis van een rekenrente van 4% is als volgt samengesteld:					
	OP/NP	IP/HPT	FPU	Totaal	Totaal
Actieven	89.741		2.902	92.643	85.091
VUT-ers	5.741			5.741	8.335
FPU-ers	6.484		112	6.596	3.480
Wachtgelders	7.214		13	7.227	7.839
Slapers	10.067		67	10.134	10.238
Invaliden	12.332	5.620		17.952	17.779
Gepensioneerden	59.507			59.507	55.906
Nabestaanden	21.571			21.571	20.631
Voorziening toeslagen	7.223			7.223	6.979
Voorziening trendsterfte	1.115			1.115	2.110
	220.995	5.620	3.094	229.709	218.388

De voorziening toeslagen heeft betrekking op de in artikel 18 van het pensioenreglement genoemde overgangstoeslagen. Deze toeslagen maken onderdeel uit van de in het kader van de privatisering uitgevoerde neutrale omrekeningsoperatie van ABP-wet naar ABP-pensioenreglement voor alle (toekomstige) pensioengerechtigden.

De gehanteerde grondslagen (hoofdzakelijk sterftekansen en partnerfrequenties) zijn vastgesteld in het grondslagenonderzoek uitgevoerd in 1999, betrekking hebbend op de waarnemingsjaren tot en met 1997.

Voor de excassokosten wordt een opslagpercentage gehanteerd op de pensioenverplichtingen. Deze opslag bedraagt 1,55%. De incassokosten worden gedekt uit een opslag die is begrepen in de premies. Deze opslag bedraagt 0,3%-punt.

Marge

De marge is het verschil tussen het beschikbaar vermogen en de voorziening opgebouwde rechten. Het verloop van de marge is als volgt:

Beginstand	31.628	24.051
Toevoeging	17.563	7.577
Eindstand	49.191	31.628

*schilts-
van
- tot
- hielden
- gancej.*

(x f miljoen)

1999

1998

Toelichting op de staat van baten en lasten, geconsolideerd met beleggingsdochters

Onderstaand geven wij een toelichting op de mutaties in het aanwezig vermogen en vervolgens op de mutaties in de voorziening opgebouwde rechten. Dit is een andere volgorde dan in de staat van baten en lasten, doch makkelijker leesbaar.

Mutaties aanwezig vermogen

43.472

26.259

Beleggingsresultaten

46.708

29.227

De beleggingsresultaten zijn als volgt te specificeren:

Resultaat vastrentende waarden	Onderhandse leningen	Obligaties	Hypothecaire leningen	Totaal	Totaal
direct	5.005	5.589	1.335	11.929	13.306
indirect	1.213	1.049	77	2.339	2.251
	6.218	6.638	1.412	14.268	15.557
kosten				- 88	- 86
Netto resultaat vastrentende waarden				14.180	15.471

De kosten betreffen zowel zakelijke kosten als de kosten van het eigen beleggingsbedrijf.

Resultaat zakelijke waarden	Aandelen	Onroerend goed		Totaal	Totaal
		Direct	Indirect		
direct	1.920	865	641	3.426	2.636
indirect	28.452	1.300	- 337	29.415	11.129
	30.372	2.165	304	32.841	13.765
kosten				- 114	- 80
Netto resultaat zakelijke waarden				32.727	13.685

De kosten betreffen zowel zakelijke kosten als de kosten van het eigen beleggingsbedrijf.

Overige beleggingsresultaten

- 199

71

De post overige beleggingsresultaten bevat met name nagekomen baten en lasten voorgaande jaren.

	(x f miljoen)			1999	1998
Premiebaten				6.413	6.158
Premies naar categorie	OP/NP	IP/HPT	FPU	Totaal	Totaal
werkgeversdeel	3.143	361	–	3.504	3.080
werknemersdeel	1.241	117	36	1.394	1.347
vrijval uit voorziening	420	–	1.095	1.515	1.731
totaal	4.804	478	1.131	6.413	6.158
premiegrondslag	36.358	33.887	n.v.t.		
premiepercentage	13,2	1,4/1,15	2,0		
premiepercentage reparatie ANW	0,2	–	–		
aantal verzekerden	1.045.000	916.000	916.000		
aantal aangesloten werkgevers				5.596	5.799
<p>Het premiebedrag OP/NP is gelijk aan de som van de door werkgevers verschuldigde netto premies ad f4,4 miljard en de vrijval uit de mitigeringsvoorziening OP/NP ad f0,4 miljard. De premie OP/NP is inclusief premie NP voor militairen.</p> <p>De premie FPU heeft betrekking op deelnemers die gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid te kiezen voor vrijwillige deelneming, voortzetting, aanvullende voortzetting of aanvullende individuele regeling, zoals die geboden wordt in artikel 16 van ons pensioenreglement.</p>					
Uitkeringen				8.985	8.465
<p>De post uitkeringen omvat ouderdoms- en nabestaandenpensioenen, alsmede invaliditeitspensioenen, herplaatsingstoelagen en uitkeringen flexibel pensioen en uitreden. Deze zijn als volgt te specificeren:</p>					
Uitkeringen naar soort	OP/NP	IP/HPT	FPU	Totaal	Totaal
uitkeringen	8.207	766	12	8.985	8.465
aantal gepensioneerden ultimo	459.000	86.000	28.000		

	(x f miljoen)	1999	1998
Kosten (netto)		228	249
Lonen, salarissen en sociale lasten		251	232
Afschrijvingen op 'materieel actief'		18	14
Overige bedrijfskosten		280	228
Af: doorbelasting werkzaamheden voor derden		- 249	- 177
Kosten totaal		300	297
Kosten vermogensbeheer (intern)		- 72	- 48
Kosten pensioenbeheer		228	249

De interne kosten van vermogensbeheer zijn in mindering gebracht op de beleggingsresultaten.

Het gemiddelde personeelsbestand van het pensioenfonds bedraagt:

	1999	1998
in personen	2.404	2.322
in fta's	2.235	2.144

De verdeling van het gemiddeld personeelsbestand is als volgt:

directie en staven	230	189
bedrijfseenheden	1.007	987
dienstverlenende eenheden	1.167	1.146

De stijging bij directie en staven vloeit voort uit de integratie van de bestuursbureau's en de accountantsdiensten van ABP en USZO.

Bovengenoemde bedragen en aantallen zijn exclusief gedetacheerd personeel en personeel rechtstreeks in dienst van dochters. Gedetacheerd zijn medewerkers naar de volgende eenheden (gemiddelden):

	1999	1998
Verzekeringsgroep	233	208
USZO Diensten BV	890	n.v.t.
BSA Schaderegeling BV	31	31

Overige mutaties		436	412
Oprenting reductievoorziening FPU		154	276
Reserve-overdrachten		774	584
Reserve-overnames		- 492	- 448

	(x f miljoen)	1999	1998
Mutaties voorziening opgebouwde rechten		11.321	12.168
Effect benodigde rekenrente		8.725	8.260
De benodigde rekenrente bedraagt 4% van de voorziening opgebouwde rechten. Deze oprenting dient te worden gedekt uit de behaalde beleggingsresultaten.			
Effect indexatie en loondrift		5.985	5.433
De indexatie wordt bepaald door de ontwikkeling van de overheidssalarissen en de franchise. De loondrift is gebaseerd op de ramingen van het Centraal Planbureau. Deze lasten dienen in beginsel te worden gedekt uit de behaalde beleggingsresultaten.			
Pensioenopbouw		7.383	7.174
De pensioenopbouw weerspiegelt het effect van één jaar diensttijddoortelling en backservice als gevolg van promotie, op de verplichtingen opgebouwde rechten.			
Verwachte uitkeringen		- 8.900	- 8.318
De post verwachte uitkeringen is vooraf actuarieel berekend. Deze post valt vrij uit de voorziening opgebouwde rechten en dient ter financiering van de werkelijke uitkeringen. In deze post is tevens begrepen het resultaat op kanssystemen.			
Actualisering grondslagen		1.337	547
Het grondslagenonderzoek 1997 heeft geleid tot een verhoging van de voorziening opgebouwde rechten met f2,4 miljard en een daarmee gepaard gaande vrijval van de voorziening trendsterfte voor de jaren tot en met 1997 van f1,7 miljard. De dotatie voor 1999 aan deze voorziening bedraagt f0,6 miljard. Daarmee is tot de balansdatum geanticipeerd op het volgende grondslagenonderzoek.			
Kosten en overige mutaties		- 3.209	- 928
De belangrijkste component van de post overige mutaties is een meevaller van f1,9 miljard, omdat de gerealiseerde loondrift over 1998 beduidend lager was dan de op basis van MEV-cijfers geraamde loondrift van 1,55%. Voorts is een bedrag van circa f1,0 miljard vrijgevallen als gevolg van een bijstelling van de diensttijden van gedeeltelijk arbeidsongeschikten met een dienstverband naast het invaliditeitspensioen.			

Toelichting op het kasstroomoverzicht, geconsolideerd met beleggingsdochters

Bij het kasstroomoverzicht is de directe methode toegepast. Onderstaand geven wij een toelichting op de afwijkingen tussen de mutaties in de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht.

Beleggingsopbrengsten

In het kasstroomoverzicht zijn de waarde-ontwikkelingen van de beleggingen niet meegenomen.

Premies

In het kasstroomoverzicht zijn de onttrekkingen uit de mitigeringsvoorziening OP/NP en de reductievoorziening FPU ad f1,5 miljard niet meegenomen.

Kosten

Mutaties in voorzieningen, alsmede de afschrijvingen op het materieel actief, zijn geëlimineerd.

Liquide middelen

De eindstand ad f0,7 miljard negatief heeft betrekking op kas-, bank- en girosaldi (KBG) behorend tot de net asset value van zakelijke – en vastrentende waarden, alsmede KBG-saldi die niet toerekenbaar zijn aan assets en zijn opgenomen in het netto vlottend actief.

Overige toelichtingen

Vergoedingen

Uit hoofde van de daartoe vastgestelde vergoedingsregeling ontvangen de leden van de Beleggingscommissie, de Raad van Advies en het Bestuur over 1999 een bedrag van f1,2 miljoen (1998: f1,1 miljoen); de bezoldiging van de directieraad over 1999 bedraagt f2,8 miljoen (1998: f2,3 miljoen); de vergoedingen aan de Raden van Commissarissen van de geconsolideerde beleggingsdochters bedragen over 1999 f0,3 miljoen (1998: f0,3 miljoen).

Omzet

De omzet volgens de definitie van de Richtlijn Pensioenfondsen bedraagt over 1999 f20,3 miljard (1998: f20,4 miljard).

Overzicht van in de consolidatie betrokken beleggingsdochters

Dochtermaatschappij	Vestigingsplaats	Belang in %	Kernactiviteit
Onroerend goed			
Kantoren Fonds Nederland BV	Maastricht	100	Beleggen in onroerend goed
Winkel Beleggingen Nederland BV	Utrecht	100	Beleggen in onroerend goed
Holding Vesteda BV	Maastricht	100	Beleggen in onroerend goed
(NIH) Netherlands International Hotels BV	Heerlen	83	Holiday Inn hotel, Amsterdam
USA Holding BV	Rotterdam	100	Houdstermaatschappij van partnerships in <ul style="list-style-type: none"> • E/R Associates • Rolim Hotel Partners
ABP Investments US, Inc.	Delaware	100	Beheersmaatschappij voor beleggingen in de Verenigde Staten
Beleggingsmij Propfum I BV	Rotterdam	100	Beleggingen in vastgoedfondsen
BRD Vastgoed Holding BV	Heerlen	100	Beheersmaatschappij voor beleggingen in Duitsland
Toorong LLC	Delaware	100	Beleggingsinstelling in Australië
Hypotheken			
Externe Hypothecaire Beleggingen Heerlen BV	Heerlen	100	Op naam van de BV en voor rekening en risico van ABP verstrekken van hypothecaire leningen

Een volledige lijst van geconsolideerde en niet-geconsolideerde deelnemingen is gedeponneerd bij de Kamer van Koophandel te Maastricht.

	(x f miljoen)	31-12-1999	31-12-1998
Enkelvoudige balans			
Aanwezig vermogen			
Vastrentende waarden		165.490	170.747
Zakelijke waarden		157.584	102.790
Netto vlottend actief		- 1.051	5.014
		322.023	278.551
Herwaarderingsreserve zakelijke waarden		- 43.123	- 28.535
Beschikbaar vermogen		278.900	250.016
Voorziening opgebouwde rechten			
Ouderdoms- en nabestaandenpensioenen		220.995	211.367
Invalideitpensioenen en herplaatsingstoelage		5.620	5.300
Flexibel pensioen en uittreden		3.094	1.721
		229.709	218.388
Marge		49.191	31.628
Enkelvoudige staat van baten en lasten			
	(x f miljoen)	1999	1998
Resultaat deelnemingen (na belasting)		2.022	1.587
Overige baten en lasten		30.129	12.504
Fondsresultaat		32.151	14.091
Verdeling fondsresultaat			
Dotatie herwaarderingsreserve zakelijke waarden		14.588	6.514
Dotatie marge		17.563	7.577

Op de volgende pagina volgt het verloop van de post netto vermogenswaarde deelnemingen. Deze post is begrepen in het onderdeel zakelijke waarden.

	(x f miljoen)	31-12-1999
Verloop netto vermogenswaarde deelnemingen		
Waarde primo	f 11.091	
Aankopen	f 1.960	
Mutatie goodwill	f 275	
Verkopen	f -33	
Waardeontwikkeling	f 1.994	
Ontvangen dividend	f -1.063	
Waarde ultimo	f 14.224	

Balans, geconsolideerd met beleggingsdochters en strategische dochters

Aanwezig vermogen

Vastrentende waarden	182.860
Zakelijke waarden	156.381
Netto vlottend actief	-605
Vreemd vermogen lang	-16.227

322.409

Herwaarderingsreserve zakelijke waarden

-43.123

Beschikbaar vermogen

279.286

Voorziening opgebouwde rechten

Ouderdoms- en nabestaandenpensioenen	220.995
Invalideitpensioen en herplaatsingstoelage	5.620
Flexibel pensioen en uittreden	3.094
Leven- en schadeverplichtingen	386

230.095

Marge

49.191

	(x f miljoen)	1999
Staat van baten en lasten, geconsolideerd met beleggingsdochters èn strategische dochters		
Beleggingsresultaten, rekenrentedeel		8.731
Benodigde rekenrente		- 8.731
Beleggingsresultaten, excedent		38.396
Rente vreemd vermogen lang		- 424
Effect indexatie en loondrift		- 5.986
		31.986
Premiebaten		6.681
Pensioenopbouw		- 7.606
		- 925
Werkelijke uitkeringen		- 9.010
Verwachte uitkeringen		8.925
		- 85
Actualisering grondslagen		- 1.337
Werkelijke kosten/overige mutaties		- 700
Verwachte kosten/overige mutaties		3.212
		2.512
Fondsresultaat		32.151
Verdeling fondsresultaat		
dotatie herwaarderingsreserve zakelijke waarden		14.588
dotatie marge		17.563

Toelichting op balans en staat van baten en lasten, geconsolideerd met beleggingsdochters en strategische dochters

In de balans en de staat van baten en lasten zijn naast het pensioenfonds en zijn beleggingsdochters ook de strategische dochters geconsolideerd, uiteraard na eliminatie van de onderlinge financiële verhoudingen. De strategische dochters zijn NIB Capital, Treasury, de Verzekeringsgroep, USZO Diensten BV en BSA BV. NIB Capital is de grootste. Deze dochter heeft ABP – samen met PGGM – op 12 mei 1999 verworven voor f2,23 miljard (elk). JP Morgan heeft primo 1999 de 'fair value' vastgesteld op f1,95 miljard elk. Rekening houdend met het meer dan door JP Morgan verwachte resultaat over de eerste vier maanden is de fair value op het moment van verkrijging gelijk te stellen aan f1,96 miljard (elk). De betaalde goodwill bedraagt derhalve f0,27 miljard. Deze goodwill is geactiveerd (in de post aandelen) en zal in 20 jaar worden afgeschreven.

Zou de in de bancaire wereld gebruikelijke methodiek van waardering op de zichtbaar intrinsieke waarde zijn toegepast, dan zou de goodwill voor elk f0,9 miljard hebben bedragen en in één keer ten laste van het eigen vermogen zijn gebracht.

Uit deze geconsolideerde cijfers blijkt dat de balanspost vastrentende waarden f17,4 miljard hoger is en de post zakelijke waarden f1,2 miljard lager. Daar staat tegenover een (nieuwe) post vreemd vermogen lang ad f16,2 miljard.

Het resultaat ad f32,2 miljard is als volgt samengesteld:

Resultaat pensioenfonds	f 31,79 miljard
Resultaat NIB Capital	f 0,34 miljard
Resultaat Verzekeringsgroep	f 0,01 miljard
Overige	f 0,01 miljard

Het resultaat van NIB Capital betreft de actuele waarde-ontwikkeling onder aftrek van afschrijving goodwill.

Namens het bestuur

prof. dr. B. de Vries, voorzitter

mw. P.M. Altenburg, eerste vice-voorzitter

dhr. B.H.J.J.N. Völkers, secretaris

Heerlen, april 2000

OVERIGE GEGEVENS

AFKORTINGEN EN BEGRIPPEN

Accountantsverklaring

Opdracht

Wij hebben de jaarrekening 1999 van de Stichting Pensioenfonds ABP te Heerlen gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het Bestuur van de Stichting. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze controle is verricht overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die het Bestuur van de Stichting daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen per 31 december 1999 en van het fondsresultaat over 1999 in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en voldoet aan de wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening zoals opgenomen in Titel 9 boek 2 BW.

Utrecht, 5 april 2000

PricewaterhouseCoopers NV

Actuariële verklaring

Deze verklaring heeft betrekking op de actuariële positie ultimo 1999 van de Stichting Pensioenfonds ABP.

De voor 1999 geldende premie is vastgesteld overeenkomstig de in de Statuten van de Stichting neergelegde methodiek. Deze methodiek is nader beschreven in de door het Bestuur van de Stichting vastgestelde Actuariële en bedrijfstechnische nota.

Voor de waardering van de verplichtingen in de jaarrekening is aangesloten bij de in de methodiek van premievaststelling vastgelegde berekeningswijze en grondslagen van de 'Voorziening Opgebouwde Rechten'.

De berekeningen van de in de Jaarrekening 1999 verantwoorde verplichtingen zijn gebaseerd op de administratieve gegevens zoals deze door de administratie van de Stichting zijn verstrekt. Het bedrag aan berekende Verplichtingen ultimo 1999 ad f229.709 miljoen, dat in de Jaarrekening 1999 is verantwoord, is door ons gecontroleerd en akkoord bevonden.

De toereikendheidstoets die werd uitgevoerd in het kader van de door de Verzekeringskamer uitgevaardigde Actuariële Principes Pensioenfonds brengt ons tot het oordeel dat het vermogen voldoende toereikend is om de tot en met het boekjaar verworven verplichtingen na te komen.

In samenhang met de geldende methodiek van premievaststelling, waarin in beginsel gelijkheid geldt tussen de benodigde en feitelijke premie, is de actuariële positie ultimo 1999 van de Stichting Pensioenfonds ABP gezond te noemen.

Amsterdam, 29 maart 2000

Watson Wyatt Brans & Co.

ANW Algemene Nabestaanden Wet

FPU Flexibel Pensioen en Uittreden

HPT Herplaatsingstoelage

IP Invaliditeitspensioen

NP Nabestaandenpensioen

OP Ouderdomspensioen

Backservice Aanpassing van de opgebouwde pensioenaanspraken aan de individuele loonontwikkeling in enig jaar

Dekkingsgraad De mate waarin de opgebouwde rechten zijn gedekt door het beschikbaar vermogen

Contante waarde De op basis van de tijdvoorkeurvoet berekende huidige waarde van toekomstige kasstromen (b.v. verplichtingen)

Corporate loans Leningen verstrekt aan bedrijven

Derivaten Financiële instrumenten waarvan de waarde afhankelijk is van de waarde van andere, meer fundamentele variabelen als valuta's, effecten en rentes

Duration Grootte ter kwantificering van de gevoeligheid voor rentefluctuaties, rekening houdend met de restant looptijd

Exposure Een bedrag waarover risico wordt gelopen. Voor de beleggingen kunnen dit valuta-, rente- en koersfluctuaties zijn, voor de verplichtingen kan gedacht worden aan indexatie, vergrijzing en renterisico's

Forward rate agreement Een contract waarbij nu de rentevergoeding wordt vastgelegd die in de toekomst wordt ontvangen of moet worden betaald

Franchise Deel van het salaris dat niet meetelt voor het pensioen, omdat hiertegenover de AOW-uitkering staat

Future Een gestandaardiseerd termijncontract waarmee via de financiële markten risico's kunnen worden verhandeld. Futures stellen ABP in staat beleggingsrisico's af te dekken

Grondslagenonderzoek Tweejaarlijks onderzoek naar de actuariële grondslagen. Dit zijn de parameters die, gegeven de pensioenverplichtingen, de hoogte van de actuariële voorziening bepalen. Een voorbeeld is het onderzoek naar de sterftekans per leeftijds-categorie. Daalt deze, dan neemt de uitkeringsduur toe. Dit leidt tot een hogere actuariële voorziening

Indexatie Aanpassing van de opgebouwde rechten aan de algemene loonontwikkeling in enig jaar. ABP doet dit voor actieven, slapers en gepensioneerden

Intraday-kredietfaciliteit Een met De Nederlandsche Bank vastgelegde afspraak voor het laten doorgaan van dagelijkse betalingsopdrachten ook bij een eventuele nul- of debetstand van het banksaldo, onder de conditie dat het saldo diezelfde dag nog wordt aangevuld

Klimlening Een lening waarbij gedurende een bepaalde periode een deel van de aflossing op de hoofdsom kan worden bijgeschreven

Loondrift Salarissen per werkgever kunnen sterker stijgen dan op basis van de algemene en (verwachte) individuele loonontwikkeling. We spreken van loondrift wanneer dit verschijnsel zich voordoet

Oprenting Het toevoegen van intrest aan de actuariële voorziening. De hoogte van de toevoeging is gebaseerd op de gehanteerde rekenrente

Mitigeringsvoorziening Bij de privatisering van ABP ontstonden vermogensoverschotten, omdat er geen verplichtingen meer waren voor het IP en de Vut. Overeengekomen is dat van 1995 tot en met 2000 een – aflopende – korting op de werkgeverspremie voor ouderdoms- en nabestaandenpensioen wordt gegeven, en op de werknemersbijdrage aan het

Vut-fonds. Voor deze kortingen heeft ABP de zogenaamde mitigeringsvoorziening gevormd

Reductievoorziening FPU Afgezonderd vermogen ter financiering van de tot 2001 premievrije FPU-regeling

Rekenrente Disconteringsvoet waarmee toekomstige pensioenuitkeringen contact gemaakt worden, dat wil zeggen uitgedrukt worden in guldens van nu

Securities lending Dit is het tijdelijk in bruikleen geven van effecten

Synthesepremie De premie voor het ouderdoms- en nabestaandenpensioen wordt bepaald volgens het zogenaamde synthesemodel. De premie kent een lange termijn- en een korte termijncomponent

Swap Overeenkomst waarin twee partijen besluiten tot de ruil of verrekening van kas/rentestromen

Tijdvoorkeurvoet Percentage waarmee tot uitdrukking wordt gebracht dat een in de toekomst te vorderen of te betalen gulden nu minder waard is dan een gulden

Valutatermijncontract Een overeenkomst tussen twee partijen, waarbij op het moment van het sluiten van de overeenkomst valuta gekocht worden tegen een nu afgesproken prijs met levering of afname op een moment in de toekomst

Vastrentende waarden Beleggingen met een gegarandeerde opbrengst, zoals onderhandse leningen, obligaties, pand- en spaarbrieven en hypothecaire leningen

Value at Risk een schatting van het bedrag dat met een zekere waarschijnlijkheid in één jaar verloren kan gaan als gevolg van ongunstige ontwikkelingen in de markt

WM-fixingkoersen Gehanteerde standaard valutakoersen bij performance-berekeningen

Zakelijke waarden Aandelen en onroerend goed

Colofon

Uitgave

ABP Public Affairs
Postbus 4911, 6401 JS Heerlen
Oude Lindestraat 70, 6411 EJ Heerlen
telefoon (045) 579 81 00
fax (045) 579 21 94
e-mail public.affairs@abp.nl
www.abp.nl

Fotografie

Kim Zwarts, Maastricht

Lithografie

Litho Roermond

Drukwerk

Valkenburg Printers Echt

Bindwerk

Tindemans, Weert
Van Waarden, Zaandam

Heerlen 2000 ABP

1998

1999

2000

2001

2002

2003

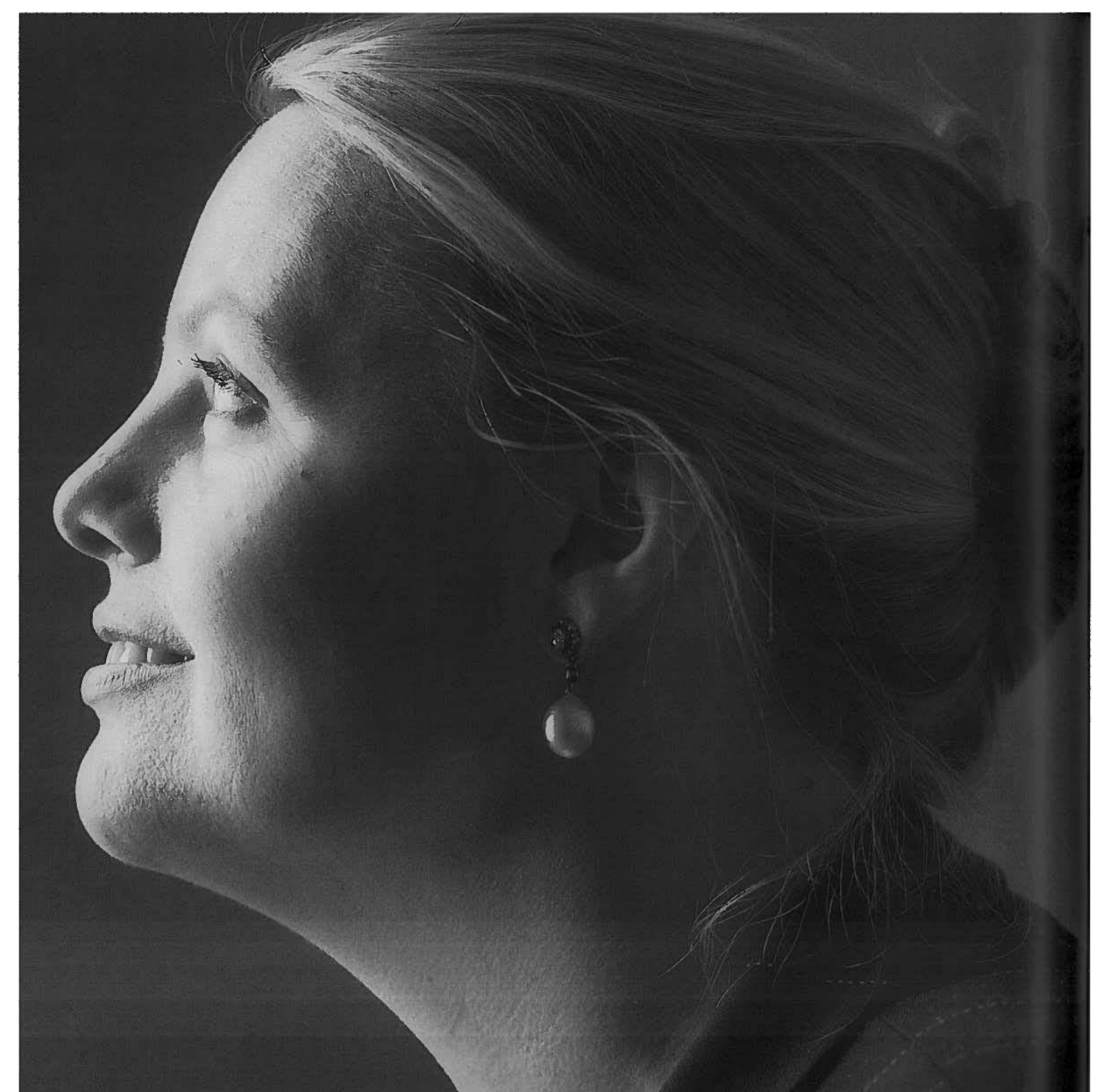
‘Vaststellen wat de klant precies van ons vraagt

‘De kern van ABP/USZO is de zorgketen: medewerkers van overheid en onderwijs kunnen bij ABP/USZO voor uitkeringen terecht op het moment waarop ze hard nodig zijn. De koppeling van wettelijke en bovenwettelijke uitkeringen is essentieel voor het instandhouden van die zorgketen. Door de huidige koppeling zijn we in staat om alle wettelijke en bovenwettelijke regelgeving via één loket uit te voeren met alle bijbehorende voordelen die dat heeft voor de juistheid van gegevens, de duidelijkheid voor de werkgevers en werknemers en de kostenefficiëntie. Het loslaten van die koppeling heeft alleen maar nadelen.

Wij zijn deel van het huis van en voor overheid en onderwijs en willen bijdragen aan de klantenbinding door een goede service in de vorm van de juiste uitkering die op basis van de juiste informatie op het juiste tijdstip wordt uitbetaald. Een organisatie die efficiënt werkt dankzij uniforme processen en eenduidigheid in de verdeling van taken en verantwoordelijkheden, bereikt een goede kostprijs die in verhouding staat met de service. Afgezien daarvan spelen andere aspecten een rol. Allereerst is het belangrijk te weten wat de klant precies van ons vraagt. Om dat goed te kunnen doen, willen wij ten tweede meeluisteren als regelgeving tot stand komt. Vanuit onze deskundigheid kunnen wij in die fase iets nuttigs zeggen over de uitvoerbaarheid.’

Directeur Bedrijfseenheid Werkloosheid USZO Diensten **ANDRÉ HODZELMANS**

DRS. HENNY KAPTEIJN-FOKKENS RA Head of Business and Investment Control ABP Vermogensbeheer

Uiteraard vergelijken wij onszelf met andere pensioenfondsen en vermogensbeheerders'

'De afgelopen jaren hebben we onze organisatie een meer eenduidige structuur gegeven met het opzetten van zogeheten beleggingsfondsen. Dat bevordert de transparantie.

ABP Vermogensbeheer voert een gestructureerd en gedisciplineerd beleggingsproces met uniforme uitgangspunten, beoordelingen en risicomaatstaven. Dat is een mond vol, maar de buitenwereld moet kunnen vaststellen dat wij beleggen met inachtneming van de juiste principes en dat ABP Vermogensbeheer binnen de risicokaders een zo hoog mogelijk rendement haalt. De taak van mijn afdeling is om samen met de managers te analyseren of alle bedrijfsonderdelen op de juiste wijze werken aan hun doelstellingen en de beleggingen in de praktijk uitvoeren op de wijze die ABP heeft vastgesteld in het strategisch beleggingsplan. Wij berekenen en *analyseren* het rendement en adviseren de directie over de waardering van beleggingsinstrumenten.

Uiteraard vergelijken wij onszelf met andere pensioenfondsen en vermogensbeheerders. Het afgelopen jaar zijn de aandelenfondsen bijna op strategisch gewicht gekomen. Daarnaast bevorderen we het interne beheer van beleggingsportefeuilles, omdat we verwachten daar rendement- en kostenvoordelen uit te halen. Dankzij de bundeling van de schaarse expertise voor specifieke fondsen als private equity en structured finance, kunnen we delen van dit interne beheer in samenwerking met strategische partners in NIB Capital realiseren. Tenslotte is er nog een derde lijn uitgezet: we werken aan een gebalanceerde mix tussen actief en passief beheerde portefeuilles. De verdiensten van onze hele beleggingsstrategie zijn uiteraard niet op korte termijn te beoordelen. We kijken echter kritisch naar onze organisatie en meten voortdurend de resultaten.'